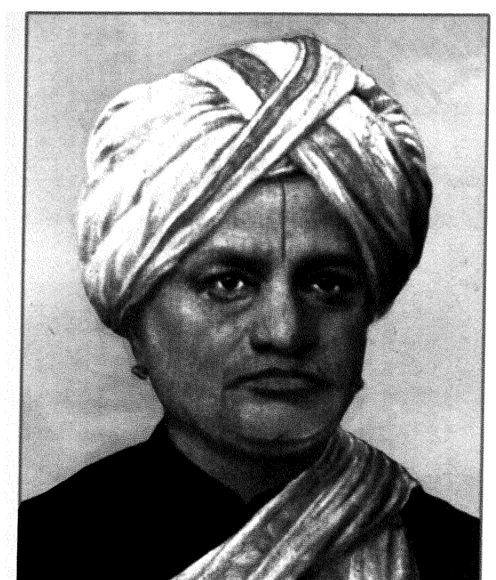
సంగీత నృత్యాభినయానుకూల

కృతులు
పదములు - జావళీలు

మహాకవి శ్రీ దాసు శ్రీరాములు

మహాకవి దాసు శ్రీరాములు గారు

(ఏప్రియల్ 8, 1846 - మే 16, 1908)

శ్రీమతి దాసు జానకమ్మ గారు

శ్రీ దాసు శ్రీరాములు గారి సతీమణి

(1853 - 1927)

సంగీత నృత్యాభినయానుకూల

కృతులు

పదములు - జావళీలు

మహాకవి

శ్రీదాసు శ్రీరాములు

మహాకవి దాసు శ్రీరాములు స్మారకసమితి

హైదరాబాద్

Kruthulu - Padamulu - Jaavaleelu
by *Mahakavi*
Sri Dasu Sriramulu

సంగీత నృత్యాభినయానుకూల

కృతులు-పదములు - జావళీలు

మహాకవి

శ్రీదాసు శ్రీరాములు

ప్రథమ ముద్రణ : 2007

ప్రతులు : 500

వెల : **రూ. 300/-**

ప్రతులకు :

విశాలాంధ్ర పబ్లిషింగ్ హౌస్
అబిడ్స్, హైదరాబాద్.
విశాలాంధ్ర బుక్‌హౌస్ (అన్ని బ్రాంచిలలో)

ఫ్లాట్ నెం. 201 శ్రీ సాయిరామ్ ఆదిత్యా రెసిడెన్సీ,
ఇంజనీర్స్ కాలనీ, ఎల్లారెడ్డిగూడ,
హైదరాబాద్ - 500 073.
ఫోన్ : 040-23734864
email : araodasu@gmail.com

ముఖచిత్రం :
శ్రీ గోలి శివరాం

డి.టి.పి.
సమంత గ్రాఫిక్స్
ఎస్.ఆర్.టి. 208,
జవహర్ నగర్, హైదరాబాద్ - 80.
ఫోన్ : 27670198

ముద్రణ :
శ్రీ కళాప్రింటర్స్
1-1-786/సి/1,
గాంధీనగర్, హైదరాబాద్ - 20
ఫోన్ : 27611864

నివేదన

మహాకవి దాసు శ్రీరాములు గారు క్రీ.శ.19వ శతాబ్ది ఉత్తరార్థమున (1846-1908) తెలుగు దేశమున జన్మించి, ఆంధ్ర సాహిత్యమును తమ అమూల్యమైన రచనలతో అలంకరించి అలరించిన మహామనీషి. ప్రబంధములు, పురాణములు, నాటకములు, శతకములు, శాస్త్రగ్రంథములు, కృతులు, పదములు, జావళీలు మొదలగు ఎన్నో ప్రక్రియలలో ముప్పదికి పైగా గ్రంథ రచనలు గావించియున్నారు. "ఆయన గొప్ప పండితుడు, గొప్ప కవియు మాత్రమే గాక, గొప్ప న్యాయవాది, గొప్పసంఘ సంస్కర్త, గొప్ప దేశాభిమాని. ఆయన జీవితకాలంలో ఆంధ్రదేశ సాంఘిక, సాంస్కృతిక, మత, రాజకీయాభివృద్ధికి పాటుపడిన మహాపురుషులలో నొకరు. ఆంధ్రదేశ ప్రజలకు, ఆంధ్ర భాషకు ఆయన చేసిన సేవ అసమానము", అని ప్రముఖ న్యాయవాది, చరిత్రకారులు కీ။శే။ దిగవల్లి వేంకట శివరావుగారు వ్రాశారు. "ఇటీవల ననగా, ఆంగ్ల ప్రభుత్వమారంభమైన పిమ్మట నుద్భవించిన కవులలో, నందు నించు మించు మా సమకాలికులగు కవులలో ప్రాచీన సాంప్రదాయముగా గవితా సామాగ్రి సేకరించి రచనకు కడంగువారు వీరు దక్క లేరు. కవులుండవచ్చును, పండితులుండవచ్చును, ఐశ్వర్యవంతులుండవచ్చును, కాని దాసు శ్రీరామకవి వంటి ధన్యులు కోటి కొకరేని చేకూరుట యరుదు. శ్రీ రామ కవిచంద్రుని నేను రెండవ శ్రీనాథునిగా నామనసున అనుకొందును. ఈయన సరస కవి, విద్వత్కవి, ఆశుకవి, దాత, నేత. ఇన్ని యోగాలు పట్టినవారు ఏకకాలంలో మృగ్యులే. ఇన్ని అదృష్టములు సంఘటించిన కవి లేనే లేదు" అని బ్రహ్మశ్రీ చెళ్ళపిళ్ల వేంకట శాస్త్రిగారు 'శ్రీదేవీ భాగవతము' ఉపోద్ఘాతములో వ్రాసారు.

అంతటి మహాపురుషుని వంశమున జన్మించి, వారియశో సంపదకు వారసుల మందరము కలసి వారి రచనలను పునర్ముద్రించి సాహితీ లోకమునకందించవలెనను సంకల్పముతో **'మహాకవి దాసు శ్రీరాములు స్మారక సమితి'** ని 1973వ సంవత్సరములో స్థాపించితిమి. ఇంతవరకు 'తెలుగునాడు', 'అభినవగద్యప్రబంధము', 'శ్రీదేవీభాగవతము', 'సూర్యశతకము', 'కురంగ గౌరీ శంకర నాటిక', 'చక్కట్లదండ' అను అచ్చ తెలుగులో నీతిశతకము, 'భృంగరాజమహిమ, శ్రాద్ధ సంశయవిచ్ఛేది', 'దురాచార పిశాచ భంజని', 'ఆచార నిరుక్తి, విగ్రహారాధన తారావళి', 'జావళీలు - పదములు' అను గ్రంథములను ప్రచురించితిమి. శ్రీరాములు గారి 'జయంతి సంచిక'ను 1975లో 'ప్రపంచ తెలుగు మహాసభ'లలో కవి సామ్రాట్ శ్రీవిశ్వనాథ సత్యనారాయణ గారు ఆవిష్కరించిరి. శ్రీరాములు గారి మునిమనుమరాలు డా॥ శ్రీమతి వెలగపూడి వైదేహి గారు 'మహాకవి దాసు శ్రీరాములు గారి కృతులు - ఒక సమీక్ష' యను సిద్ధాంత గ్రంథమును ఆంధ్ర విశ్వకళా పరిషత్తుకు సమర్పించి పి.హెచ్.డి. పొందిన తర్వాత దానిని ప్రచురించిరి.

శ్రీరాములు గారు మహాకవియేగాక మహావాగ్గేయ కారులు. వీరు ఎన్నో కృతులు, పదములు జావళీలు రచించి సంగీత సాహిత్యమునకు ఎనలేని సేవ చేసినారు. "ఏలూరులో సబార్డినేటు కోర్టులో ఫస్టు గ్రేడు ప్లీడరుగా నుండు కాలమున రాజా బొమ్మదేవర నరసింహనాయుడు గారి వలన ప్రేరేపింపబడి 'సర్వజిత్' సంవత్సర చైత్రశుద్ధ ప్రతిపత్తు మొదలు మార్గశీర్ష బహుళ అమావాస్య వరకు రచించిన భగవన్నామ పఠనానుకూల కృతులును, శ్రీ కృష్ణ లీలా ప్రతిపాదకములగు పదములు, మొదలగునవి గల "చిన్ని పుస్తకము" గాన విద్యావినోద రసిక జనానందకరముగ

నుందు నటుల వ్రాసితిని" అని దీని ఆముఖమున వ్రాసిరి. ఈ రచనను వారు 1887 డిశెంబరు 20వ తేదీన పూర్తి చేసిరి.

శ్రీరాములు గారు గానవిద్యను ఉద్ధరించుటకు, గాయకులను ప్రోత్సహించుటకు ఏలూరులో నొక సంగీత పాఠశాలను స్థాపించిరి. ఏలూరులో నున్నంత కాలము విద్యాగోష్ఠులు, సంగీత సభలు సతతము వారింట జరుగు చుండెడివి. సంగీత శాస్త్రమునందు అభిరుచియేగాక భరత శాస్త్రమునందునూ వీరికి ప్రావీణ్యము కలదు. అభినయించి చూపగలసమర్థులు. "అభినయ దర్పణము" అను గ్రంథమును కూడా రచించిరి.

ఈ మహా వాగ్గేయకారుని కృతులు, పదములు, జావళీలను సేకరించి మాకందించిన మా సమితి తొలి అధ్యక్షులు కీ॥శే॥ దాసు పద్మనాభరావు గారికి మా కృతజ్ఞతాభివందనములు. 'కృతులు, పదములు, జావళీలు' స్వరములతో సహా ప్రచురించాలను మాసంకల్పమును ప్రోత్సహించి కోరిన వెంటనే జావళీలు, పదములలో కొన్నిటిని కీ॥శే॥ శ్రీవోలేటి వేంకటేశ్వర్లు గారూ, మిగిలినవి కీ॥శే॥ శ్రీనల్లాన్ చక్రవర్తుల కృష్ణమాచార్యులుగారూ స్వరపరిచి, 1987 సంవత్సరంలో మాకు అందచేసిరి. అనివార్యకారణాల వలన వాటిని వెంటనే ముద్రించ లేకపోయినాము. 1991 సెప్టెంబరులో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వ సాంస్కృతిక వ్యవహారాల శాఖ, దక్షిణ ప్రాంత సాంస్కృతిక కేంద్రం, తంజావూరు, సంయుక్త ఆధ్వర్యంలో నిర్వహించిన వాగ్గేయకార ఉత్సవాలను పురస్కరించుకొని కవిగారి సాహిత్యముతో మాత్రమే ముద్రించిన *'జావళీలు – పదములు'* పుస్తకమును పద్మభూషణ్, సంగీత కళానిధి డా॥శ్రీపాద పినాకపాణిగారు ఆవిష్కరించారు. తదుపరి వారి ఇతర కృతులు, స్వరజతులు, తిల్లానా, మంగళ హారతులను మహామహోపాధ్యాయ శ్రీ నూకల చిన్న సత్యనారాయణ గారు స్వరపరిచి ఇచ్చినారు. వారికి మా కృతజ్ఞతలు. వీటన్నిటినీ కూర్చి స్వర సహితంగా ముద్రించి సంగీత, సాహిత్య ప్రియులకు అందించ గలుగుతున్నందుకు మాకు చాలా ఆనందముగా నున్నది. సంగీత పరమైన ఈ పుస్తకము కూర్పు, ముద్రణ ఎంతో శ్రమతో కూడినవి. ఈ ప్రయత్నంలో మాకు ఎంతో మంది సహకరించినారు. ముఖ్యంగా పొట్టి శ్రీరాములు తెలుగు విశ్వవిద్యాలయంలోని సంగీత విభాగంలో అధ్యాపకురాలు శ్రీమతి పద్మా రామలింగశాస్త్రి గారు, ప్రూఫ్ సరిచూడటమే కాక స్వర, తాళ, లయ పరముగా కూడ సరిచూచి, ముద్రణాప్రతి స్థాయివరకు తీసుకువచ్చుటలో ఎంతో సహాయము చేసినారు. వారికి మా హృదయ పూర్వక ధన్యవాదములు. ఎంతో ఓపికతో డి.టి.పి. అక్షరాలంకరణ చేసిన *శ్రీ దత్తసాయి* గ్రాఫిక్స్ మరియు సమంతా గ్రాఫిక్స్ వారికి మా అభినందనలు.

శ్రీరాములు గారు ఈ సంగీత రచనలు ప్రధానంగా అభినయ ప్రదర్శనానుకూలపరంగా చేసినారు. వాటిని ఆనాటి దేవదాసీ కళాకారులు వారి దగ్గర నేర్చుకొని అద్భుతంగా నాట్యం చేసెడివారు. మరుగునపడిపోతున్న ఈ నృత్యకళను మరల వెలుగులోకి తెచ్చుటకు కృషి చేస్తున్న వారిలో ముఖ్యులైన ప్రసిద్ధ నర్తకీమణి పద్మభూషణ్ శ్రీమతి స్వప్నసుందరి గారు ఈ దృక్కోణంలో పరిశీలించారు. మాకు అమూల్యమైన సలహాలిస్తూ ప్రోత్సహించారు. వారికి మా ధన్యవాదములు. వారు వ్రాసిన ఆంగ్ల వ్యాసాన్ని పొందుపరిచాము. ప్రముఖ పాత్రికేయులు శ్రీ దాసు కృష్ణమూర్తి

గారు ఆంగ్లంలో క్లుప్తంగా వ్రాసిన శ్రీరాములు గారి జీవిత సారాంశం (వెనుక అట్ట మీద) మరియు డా॥ దివాకర్ల వెంకటావధాని గారు వ్రాసిన 'శ్రీరాములు పంతులు గారి జీవిత సంగ్రహము - రచనలు' కూడ ఈ పుస్తకములో పొందుపరచబడినవి.

ఈ బృహత్కార్యములన్నియూ సఫలీకృతమగుటకు నా ఆరాధ్యదైవము భగవాన్ శ్రీశ్రీశ్రీ సత్యసాయి బాబావారి అనుగ్రహ ఆశీర్వచనములున్నవి. స్వామి సంగీత, సాహిత్యప్రియులు. ఇంతకుముందు ముద్రించిన 'శ్రీదేవీ భాగవతము', 'సూర్య శతకము'లను స్వామి స్వహస్తములతో ఆశీర్వదించిరి. ప్రస్తుత స్వర సహిత కృతులు, జావళీలు - పదముల ప్రతిని ప్రశాంతినిలయ ప్రాంగణములో 2002 ఫిబ్రవరి 10న స్వామి తమ దివ్య హస్తములతో ఆశీర్వదించినారు. స్వామి దివ్యపాదరవిందములకు నా శతకోటి ప్రణామములు.

సమితి స్థాపించినది మొదలు, కార్యక్రమములను రూపొందించుటలోనూ, నిర్వహణలోనూ, మాకు దిశ నిర్దేశములో స్ఫూర్తినిచ్చిన పూర్వ అధ్యక్షులు (కవిగారి మనుమలు) కీ॥ శే॥ శ్రీదాసు పద్మనాభరావు, శ్రీదాసు శ్రీరాములు మరియు శ్రీదాసు వాసుదేవరావుగార్లకు మా కృతజ్ఞతాభివందన నివాళులు. సమితి స్థాపన మొదలు సంయుక్త కార్యదర్శిగా అన్ని కార్యక్రమములలో బాధ్యతలు నిర్వహించిన శ్రీదాసు దామోదర రావుగారికి మరియు ఈ పుస్తక ప్రచురణలో నన్ను ప్రోత్సహిస్తూ, నాకు అండగా నిలిచిన శ్రీ దాసు గోవిందరావు గారికి నా కృతజ్ఞతలు.

సమితి కార్యక్రమములలో పాల్గొనుట తమ పవిత్ర ధర్మముగా, బాధ్యతగా గుర్తించి దాసు వంశీయులు, సోదర సోదరీమణులు మరియు వారసులు హార్థిక, ఆర్థిక ప్రోత్సాహము ఇస్తూ సమితి పురోభివృద్ధికి తోడ్పడుచున్నారు. వీరందరికి హృదయ పూర్వక అభినందనలు.

ఈ మహాకవిపుంగవుని అనేక రచనలలో కేవలం కొన్ని మాత్రమే పునర్ముద్రింపబడినవి. ముద్రించవలసినవి ఇంకనూ ఎన్నియో ఉన్నవి. వాటి ప్రచురణయే గాక, వారి స్మృతి చిరస్థాయిగా నుండుటకు కార్యక్రమములు చేపట్టవలసిన ఆవశ్యకత ఎంతో ఉన్నది. ఈ కార్యక్రమములలో ఉత్సాహంగా పాల్గొన వలసినదిగా దేశ, విదేశాలలో ఉన్న తరతరాల దాసు వంశీయులను, వారసులను, అభిమానులను ఆహ్వానిస్తున్నాము.

20-3-2007
సర్వజిత్ సంవత్సర చైత్ర శుద్ధ పాడ్యమి

ఇట్లు
భవదీయుడు
డా॥ దాసు అచ్యుతరావు
గౌరవ కార్యదర్శి,
మహాకవి దాసు శ్రీరాములు స్మారకసమితి
హైదరాబాద్.

వాగ్గేయకార ప్రశంస

శ్రీ నల్లాన్ చక్రవర్తుల కృష్ణమాచార్యులు విజయవాడ, 27-2-1987

కీ॥శే॥ శ్రీ దాసు శ్రీరాములుగారి పేరు నాకు చిరపరిచితమే. వారు చాలా గొప్ప పండితులు, సరసకవులేకాక, సంగీత రచనల యందును చక్కని భావుకత కలవారు. వారి 'చక్కట్లదండ', 'తెలుగు నాదు', 'శాకుంతలము' మొదలయిన గ్రంథములు వారి పాండితీ ప్రకర్షకు నికషోపలములు. ఇవికాక 'లక్షణా పరిణయము' అను యక్షగానము నవరసభరితముగా నుండును.

వారు మంచి గేయకర్తలుగా నా పితామహులు చౌదిమెళ్ళ వాస్తవ్యులయిన కీ॥శే॥ నల్లాన్ చక్రవర్తుల తిరువేంగళచార్యులు గారు మొదలయిన వారి వలన నా చిన్నతనంలోనే నేను వినియున్నాను. తరువాత శ్రీరాములు గారి రచన అయిన 'గణనాయకం' అను కళ్యాణికృతి కొంతమంది సంగీత విద్వాంసులుపాడగా నాకెరుక. ప్రసిద్ధ సంగీత విద్వాంసులగు శ్రీ యం.ఎస్. సుబ్రహ్మణ్య శర్మ గారు నలుబది సంవత్సరముల క్రితమే పాడగా నేను విన్నాను.

శ్రీరాములు గారి మనుమలగు శ్రీ దాసు పద్మనాభరావు గారు శ్రీరాములు గారు రచించిన జావళీలకు, పదములకు స్వరములు కూర్చుటకు సుమారు మూడు సంవత్సరముల క్రితం శ్రీ వోలేటి వేంకటేశ్వర్లు గారిని కోరిరి. వారు కొద్దిగా స్వరపరచి తక్కిన అన్నిటిని స్వరపరచు భారమును నాపై పెట్టుదని శ్రీ పద్మనాభరావు గారికి సూచించిరి. నేను శ్రీరామకవి వస్తువైలక్షణ్యమునుబట్టి ఆపనికంగీకరించితిని.

శ్రీరాములు గారి ఈ పదరచనములు ప్రతిపదరసోదయములు. అలంకార శాస్త్రమందలి నాయికా నాయక భావములు చక్కగా నీపదములలో ఒదిగింపబడినవి. ఈ పదములు క్షేత్రయ్య పదముల కోవలోని వనుటకు సంకోచము లేదు.

వాగ్గేయకారుడన్న చాలా పరిజ్ఞానములుండవలెను. గేయపరచుటకు అనువైన పరిశుద్ధ భాషాజ్ఞానము, ఛందోవిజ్ఞానము, రసభావముల నెరిగిన మెలకువ శ్రీరాములు గారి గేయకవనమందున్నవి. మీదు మిక్కిలి వారు దేవీ భాగవతాద్యనేక ప్రౌఢ కావ్యకర్తలు. ఈ గుణములచే నేను తక్కినవి స్వరపరచు బాధ్యతను చేపట్టాను.

ఈ పదములు, జావళీలలో సుమారు సగము శ్రీ వోలేటి వెకంటేశ్వర్లు గారు, సగము నేను స్వరపరచుట జరిగినది. అదియును గాక అచటనచట కొంత పరిష్కార భారము కూడ నాపై బడినది. వ్రాతప్రతిలో స్వల్ప స్థానములయందు పదలోపములను నాకు తోచినట్లు పూరించుట జరిగినది. అది శ్రీరాములుగారిది కాదు. వ్రాతలో జరిగినదే. ఇందు సాహిత్యమును బట్టి జావళీలు, పదములు విభజించుట చేసితిని. శ్రీరాములుగారికి కాపీ రాగమనిన చాలా ప్రియమని తోచును. కాపీ రాగ గేయముల యందు సాధ్యమైనంత వరకు వైవిధ్యము పాటించియే స్వరపరచుట జరిగినది. అన్నియును శ్రీరాములుగారు సూచించిన రాగ తాళములలోనే స్వరపరచుట జరిగినది. ఒకటి రెండు మాత్రము మార్చితిని.

నేను స్వరపరచుట కాని, పరిష్కరించుట కాని యతి ప్రాసాది లక్షణ నియమములతో జరిగినది. ఈ రచనలు కవితా పరముగా గాని, రసాలంకార పరముగా గాని మేలు రచనలు. నేను స్వరపరచుటలో కొన్నింటికి కొంతకాలపు వెనుక బాణీనూహించితిని. మేము స్వరపరచిన దాని ననుసరించి భావుకులగు గాయకులు సంగతులను కల్పించుకొనవచ్చును. అట్టి సులక్షణము రచనలయందున్నది. ఇందు మేళకర్త వరుసలో రాగ క్రమము పాటింపక వ్రాతప్రతిలో నున్న క్రమములోనే వ్రాయుట జరిగినది. శ్రీదాసు శ్రీరాములు గారి గేయములు స్వరపరచుట నేనొక భాగ్యమని భావించితిని. ఈ సత్కార్యమునకు నన్ను నియమించిన శ్రీ దాసు పద్మనాభరావుగారికి నేను కృతజ్ఞుడను.

తదుపరి ఈ రచనలను ప్రచారమునకు దెచ్చు విధి గాయకులది.

నల్లాన్ చక్రవర్తుల కృష్ణమాచార్యులు

మహామహోపాధ్యాయ

నూకల చిన్న సత్యనారాయణ హైదరాబాద్, 29-11-2006

ఓం శ్రీం

మహాకవి, మహావాగ్గేయకారుడు, దానశీలుడు, సంఘ సంస్కర్త, మహాభక్తుడు, మహాజ్ఞాని మొదలైన ఎన్నో దివ్యమైన సుగుణములు కలిగి మనమధ్య దివ్యజ్ఞానయోగిగా జీవనము సల్పిన మహామనీషి, శ్రీదాసు శ్రీరాములు గారు.

వీరి సాహిత్యసేవ, కవిత్వ పటుత్వ సంపద వీరి ఇతర ఆదర్శగుణాలతో పాటుగా, వీరి మరియొక మహా సహజగుణ సంపద ఏమనగా వీరి మహా వాగ్గేయకార సంపద.

మన తెలుగు మహావాగ్గేయకారులు, త్యాగయ్య, శ్యామశాస్త్రి, క్షేత్రయ్య, అన్నమయ్య, భద్రాచల రామదాసు, మొదలైన కోవకి చెందిన వారు శ్రీదాసు శ్రీరాములుగారు. వీరు కృతులను, పదాలను, జావళీలను, తిల్లానాలనే కాక సంగీత విద్యాభ్యాసానికి చెందిన స్వరజతులను కూడా రచించడం విశేషం.

వీరు రచించిన పదం నా చిన్నతనంలోనే విని, నేర్చుకొని, నేను అనేక గాన సభలలో గానం చేయటం నా అదృష్టంగా భావిస్తున్నాను. ఈ పదం 'వనితరో ఈ వన్నె లేలనే' ఆనందభైరవి రాగం, రూపకతాళం.

నా భాగ్యం, అదృష్టం కారణంగా నాకు శ్రీదాసు వారు రచించిన దైవస్తోత్ర కీర్తనలు వారు నిర్దేశించిన రాగాలలోనే స్వరపరచడం అనే పవిత్రమైన పనిని, శ్రీదాసు వారి మునిమనుమలైన డా॥ దాసు అచ్యుతరావు గారు కలుగజేసినారు. ఇది నా పూర్వపుణ్య విశేషం.

శ్రీవారి పదములు, జావళీలు మన ఉత్తమోత్తమ సంగీత విద్వాంసులు, పండితులు అయిన శ్రీ వోలేటి వేంకటేశ్వర్లు గారు, శ్రీ నల్లాన్ చక్రవర్తులు కృష్ణమాచార్యులు గారు అద్భుతంగాను, ఆదర్శప్రాయంగాను స్వరపరచారు.

ఈ నా స్వరరచనా పవిత్ర సేవ్యంలో నాతో పాటే చి॥సౌ॥ పద్మారామలింగశాస్త్రి కూడా విశేషంగా కృషి చేసేరు.

శ్రీదాసు శ్రీరాములు గారు చిరంజీవులు, శ్రీవారు వాగ్గేయకారులుగా సూర్యచంద్రులు ఉన్నంతవరకు ప్రకాశిస్తోనే ఉంటారు. వారిని కన్న తెలుగుతల్లి ధన్యురాలు.

డాక్టర్ దాసు అచ్యుతరావు గారు వారి బంధువర్గం అందరూ శ్రీదాసు శ్రీరాముల వారి రచనా విశేషాలను దేశానికి అర్పించడంలో విశేష కృషిని చేసేరు, చేస్తున్నారు. వారిని తన రక్తబంధువులుగా, మనమలు, మునిమనమలుగా పొందడం అనేది శ్రీదాసు శ్రీరాములు గారి అదృష్టం అలాగే డాక్టర్ దాసు అచ్యుతరావు ప్రభృతులు శ్రీదాసు శ్రీరాములు గారిని మూలపురుషులుగా పొందడం వారి మహామహాభాగ్యం అదృష్టం.

మరియొకసారి నేను శ్రీదాసు శ్రీరాములు వారికి భక్తితో, నమ్రతతో మ్రొక్కుతున్నాను.

అలాగే శ్రీవారి వంశీయులకు, ముఖ్యంగా డాక్టర్ దాసు అచ్యుతరావు గారికి నా కృతజ్ఞతా వందనాలను సమర్పించు కొంటున్నాను.

ఇట్లు
బుధజనవిధేయుడు
నూకల చిన్న సత్యనారాయణ

Mahakavi Dasu Sriramulu

His contribution to dance poetry

Padmabhushan* Smt. Swapnasundari **New Delhi,**

5-2-2007

The first time I heard Mahakavi Dasu Sriramulu's lyrics was when, as a child, I was learning Kuchipudi dance. During a lesson, I watched my guru teaching some of the older students *Thattara Padaneyla, thaalu thaalu ra saami.* It did not occur to me then to ask him who the composer was. Much later, as my interest in dance grew, I saw the Telugu *devadaasis* performing *Poyi vacheda saami.* With fascination, I watched them demonstrate various shades of emotions of a *parakeeyanaayika*, the protaganist in the charming lyrics of the song.

Both the songs were dedicated to Lord Venugopala and carried Sri Dasu Sriramulu's *makutam.*They whetted my eagerness to seek out other works of the Mahakavi . With the help of the late Dr.Arudra, I was able to lay my hands on most of his other songs.

It is not surprising that the bulk of Sri Dasu Sriramulu's songs was intended for performance, when one learns of his close associations with the zamindaars of Thotlavalluru and Nuzvidu. It is well-known that zamindaris supported large number of *devadaasi* danseuses. Moreover, Machilipatnam where the poet had lived for a part of his life, is not far from Kuchipudi village whose itinerant Bhaagavatham troupes used to seek inputs from musicians and poets. *Devadaasi* artists Chadalavada Rajaratnam, Pitchiah and Madhuram as well as Pinapala Bhavani are said to have drawn on these songs of Sri Dasu Sriramulu. Similarly, Kuchipudi actors like Vempati Kodandaramiah and Tadepalli Vissaiah also drew inspiration from Sriramulu's artistic repository.

It is a tribute to the great artists and gurus of both the *Devadaasi* tradition and the Kuchipudi tradition that their legacies have been preserved and perpetuated. That is why, today's dancer is an heir not only to a time-tested techniques but also an entire history comprising the complex processes that go into the evolution of a tradition. One of these processes is the close interaction between poets, dancers and actors. The Mahakavi's association with dancers of both genres led him to compose several *padams, jaavalis, swarajatis* and *yakshagaanams.*

Dasu Sriramulu is perhaps best remembered for his *padams* and *jaavalis*, although these were only a small part of his repertoire. Besides the two *padams* I cited at the beginning, there are several others which are written for *Abhinaya* presentation. Some of these are *Intamohamaa saami* in Darbar, *mukkupatchalaarani* in Yadukula Kambhoji, *maguva neynantha* in Todi. The first is a fine example of subtle sarcasm, and the second a frank expression of a naïve *mugdha naayika.* The third *padam* illustrates the nostalgic thoughts of a repentant *naayika.* For dancers who are comfortable with interpreting bolder poetic motifs, the padam *antha geervaanam* in Asaveri and *mootaladigithinaa*

---

* Vilasini Natyam and Kuchipudi Dance exponent.

in Yadukula Kambhoji illustrate the poet's ability to compose in a way that evokes a wide range of images.

Amongst the *jaavalis* of Dasu Sriramulu, *vaddu vaddura* in Pharaz has a format similar to other *parakeeya naayika* songs of the composer. Due to its brevity and simplicity, it could easily suit today's dance performance which are shorter than those of the earlier times. *Adavi mushnikaaya* in Mukhari is an amusing *jaavali* suited for a racy interpretation. My own favourite is *naanosataney* in Kamaas where the *naayika* draws the attention of her lover to the significance of passion in love, citing examples from couples in mythology. For sheer celebration of the joy of love *eymani thelupuduney* in Pharaz stands out. One could go on listing such examples.

Dasu Sriramulu's style reflects the flavour of his times both in terms of language and themes. Also his *jaavalis* and padams appeal with their simplicity and use of local expressions. These adapt well to *taala* and deal with the emotional states of both *parakeeya naayika* and *sweeya naayika*. It is no wonder that they have been popular over the decades.

Changed social mores and norms of present times make one wonder at the way traditional dances have managed to retain much of the supporting *saahitya* composed for a different day and age. It could be argued that human emotions are timeless and enduring and hence the older themes in dance *saahitya* remain alive even today.

Today we see that a number of people from diverse backgrounds study traditional dance styles. Many of them are deeply interested in the literary aspects related to dance and not just the performative aspect. It is possible for such persons to closely work in association with scholars and introduce new thematic background to traditional dance. One way of doing that is to identify and adapt hitherto unused material to dance. Here, the vast corpus of Mahakavi Dasu Sriramulu's works will be of great help. Today, dancers have the benefit of modern education and a penchant to create fresh choreographic works and find fresh avenues for research. There is every hope that beyond the known and familiar works, the great poetic legacy of Mahakavi Dasu Sriramulu would find expression in dance.

I consider it a great privilege to present my perception of Mahakavi Dasu Sriramulu's dance poetry, especially as my mother late Smt. Vakklanka Sarala's Guru Sri Voleti Venkateswarlu Garu has rendered many of them to tune. I am thus doubly honoured. I thank Dr. Dasu Atchuta Rao Garu for this woderful opportunity and wish the publication a success.

Swapnasundari

మహాకవి దాసు శ్రీరాములు పంతులు గారి జీవిత సంగ్రహము - రచనలు

- ఆచార్య శ్రీ దివాకర్ల వేంకటావధాని

దాసు వంశమునందలి పూర్వీకులలో నొకరయిన రఘునాధరావుగారు 1560 సంవత్సరము ప్రాంతమున ధార్వాడు నుంచి గోలకొండకు వచ్చినారట. వీరి కుమారుడు గంగోజీ (హరిదాస్) హైదరాబాదులో వుండి హరిభక్తుడగుటచే వీరికి దాసువారను నింటిపేరేర్పడెను. గంగోజీ ద్వితీయ కుమారుఁడైన రఘునాయకులు పోర్చుగీసువారిచే నేదో లౌకికోద్యోగమున నియమింపఁబడి (1640) బందరువచ్చి స్థిరపడిపోయెను. తదుపరి వారు నూజివీడు వచ్చి యచ్చటి నియోగి వంశములలో ప్రముఖమైన మెట్లపల్లివారి వంశముతో సంబంధము చేసి యచ్చటనే కీర్తిశేషులైరి. వారి కాలమునుండి దాసువా రాఱువేల నియోగులుగా పరిగణింపఁబడుచుండిరి. వారి కుమారులైన గంగరాజుగారు నూజివీటి ప్రభువులనుండి గురజ గ్రామమునకు చెంతనున్న యటవీస్థలమును గొంత సంపాదించి యచ్చట అల్లూరను గ్రామమును నిర్మించిరి.

రఘునాధరావు గారికి పదవతరము వారయిన కన్నయ్యగారికి, కామమ్మగారియందు 1846 వ సంవత్సరము ఏప్రిల్ 8 వ తేదీన శ్రీరాములుగారు జన్మించిరి. పూవుపుట్టఁగనే పరిమళించునన్నట్లు వారు బాల్యమునుండియు వినయ విధేయతలను విద్యాసక్తిని గల్గి వర్తించెడివారు. వారు అక్షరాభ్యాసమైన తరువాత 6 నెలలు కొఱ్ఱగుంటపాలెము నందుండిన అదవి సుబ్బారాయుడిగారి యొద్దను తరువాత తండ్రిగారి యొద్దను విద్యాభ్యాసము కావించిరి. 1858 వ సంవత్సరమున నుపవీతులైన పిమ్మట వారాంగ్ల విద్యాభ్యాసమునకై బందరు పురమున కరిగిరి. ఆ రోజులలో నచ్చట హిందువులను క్రైస్తవమతమునకు మార్చుయత్నములు విరివిగా సాగుచుండుటచే తల్లిదండ్రులు భీతులైవారిని స్వల్పకాలమునకే అల్లూరుకుఁ బిలిపించిరి. దానితో నింగ్లీషు చదువంతరించెను. వారు స్వయముగనే యింటి యొద్దనుండి సంస్కృతాంధ్రముల నభ్యసించుచుండిరి, వారికి బందరులో నుండినప్పుడే కవితా కుతూహల మంకురించెను. 'జయజయ సోమలింగ' అను కీర్తనను వారప్పుడే రచించిరి. 14 వ ఏట వారు 'సాత్రాజితీవిలాసమను' యక్షగానమును చక్కని శైలిలో వ్రాసియుండిరి. 1859 వ సంవత్సరము మార్చి 25వ తేదీన వారికి పెద్దమేనమామగారైన కూరాడ లక్ష్మీనరసింహంగారి రెండవ కుమార్తెయయిన జానకమ్మగారితో వివాహము జరిగెను.

1865వ సంవత్సరమున శ్రీరాములుగారు తల్లిదండ్రులతోఁగాని మఱెవ్వరితోఁగాని చెప్పకుండనే సంస్కృతము నభ్యసించుటకై ఆకిరిపల్లి కరిగిరి. అప్పు డాకిరిపల్లి సర్వశాస్త్రనిష్ణాతులైన పండితుల కాకరమై యొప్పుచుండెను. శ్రీరాములుగాను పది మాసముల పాటచ్చట వ్యాకరణ శాస్త్రము నభ్యసించుచు యితర శాస్త్రములతో గూడ బరిచయము సంపాదించిరి.

అప్పుడు వారు నూజివీటి జమీందారుగారి వలన దినమున కెనిమిదణాలవంతున విద్యార్థి వేతనము పొందఁ జాలిరి. తరువాత వారల్లూరు తిరిగివచ్చి స్వయముగా సంస్కృతభాష నభ్యసించుచు నష్టావధానము నభ్యాసము చేసిరి. ఆ కాలమున నవధానవిద్యలో నారితేరి అభినయ పండితరాయ బిరుదాంకితులై యుండిన శ్రీమాన్ మాడభూషి వేంకటాచార్యులవారు శ్రీరాములుగారి మేధాసంపద కలరి 'పన్నెండేడులనాఁడె సత్కవిత చెప్పనేర్చె' నిత్యాదిగా వారినొక పద్యములో ప్రశంసించి యుండిరి. విక్టోరియారాణి స్వర్ణోత్సవ సందర్భమున వారితోపాటు శ్రీరాములుగారుకూడ పద్యములు రచించి యుండిరి.

1867వ సంవత్సరమున శ్రీరాములుగారికి ప్రథమ పుత్రులైన కేశవరావుగారు జన్మించిరి. తరువాత సుమారైదేండ్లకు అల్లూరు గ్రామము విడిచినఁగాని తమ విద్యాయశోవృద్ధికవకాశముండదని యెంచి వారు మిత్రుల ప్రోత్సాహమున గుడివాద

కరుదెంచి, యచ్చటి ఉన్నత పాఠశాలలో నాంధ్రోపాధ్యాయులుగా ప్రవేశించిరి. సుప్రసిద్ధ న్యాయవాదులును మేధావులు నైన రెంటాల వేంకటసుబ్బారావుగారప్పుడు వారికి శిష్యులైరి. అప్పటినుండియు శ్రీరాములుగారాంగ్ల భాషాజ్ఞానము నభివృద్ధి చేసికొన నారంభించిరి, 1875వ సంవత్సరమున వారు కవుతరము గ్రామమునందలి పెద్దల అభ్యర్థనపై అచ్చటి పాఠశాల కుపాధ్యాయులుగా నరిగి యచ్చట నొక సంవత్సరము పనిచేసిరి. ఈ సమయముననే వారు 'వేదాచల మాహాత్మ్యము', 'కృష్ణార్జున సమరము' అను కావ్యములను సంస్కృత జటిలమైన ప్రౌఢశైలిలో రచించి యుండిరి. తరువాత వారు దోకిపఱ్ఱు నందలి సంపన్నులైన కమ్మవారి ఆహ్వానమున నచ్చటి కరిగి యొక పాఠశాల స్థాపించి దానిని 1878 సంవత్సరము వఱకు నిర్వహించిరి. ఈ కాలముననే వారు తెలుగు ఇంగ్లీషు జనరల్ టెస్టులను పరీక్షలందును, తెలుగులో ప్లీడరు పరీక్షయందును నుత్తీర్ణులైరి. ఈ సమయముననే వారు 'సంవరణోపాఖ్యానము' అను కావ్యమును, 'లక్షణావిలాస' మను యక్షగానమును రచించిరి. 'బోయియై పల్లకీల్మోయఁగా మోయఁగా కాయలెక్కిన భుజాగ్గలుగువాఁడు' ఇత్యాదిగా లక్షణావిలాసమందు రజకుని వర్ణించు పద్యములు రమ్యముగా నుండును. దోకిపఱ్ఱులో నున్నప్పుడు శ్రీ సూరిసీతారామశాస్త్రులుగారను యువకులైన వ్యాకరణ పండితులు తమ దగ్గరకు రాగా శ్రీరాములుగారు వారియొద్ద సంస్కృత వ్యాకరణము నభ్యసించుచు వారి కాంగ్లము నేర్పి తెలుగు ప్లీడరు పరీక్షలో కృతార్థులగు నట్లొనరించిరి. 1878 వ సంవత్సరములో శ్రీరాములుగా రాగ్రామము విడిచి న్యాయవాద వృత్తి నవలంబించుటకు బందరునకరుగునప్పు డచ్చటి కమ్మవారు వారికి వెండి పూవులతో పాదపూజను, బంగారు పూలతో శిరఃపూజను గావించి, పల్లకీలో నూరేగించి, అమితమైనభక్తి ప్రకటించిరి.

1878 లో బందరు పురమున న్యాయవాదిగా ప్రవేశించి శ్రీరాములుగారు శ్రద్ధాదీక్షలతోఁ బనిచేసి అచిరకాలమునే మంచిపేరు సంపాదించిరి. అట్లు ప్లీడరుగా పనిచేయుచునే వారు సాహిత్యమునందును శాస్త్రాభ్యాసము నందును కృషిసల్పుచుండిరి. తరువాత ఇంగ్లీషు సివిలు, క్రిమినల్ హయ్యరు పరీక్షలందు కృతార్థులై ఇంగ్లీషు ప్లీడరు కాఁగల్గిరి, వారే పరీక్షకు చదివినను సులభముగా విషయమును జ్ఞాపకముంచుకొనుటకై వానిని పద్యరూపమున వ్రాసికొనుచుండిరి. ఈసమయముననే 'అనల్పజల్పితాకల్పవల్లి' యను నొక మత సాంఘిక మాసపత్రికను కొన్ని నాళ్లు నిర్వహించియుండిరి. అప్పుడప్పుడు వారచ్చట డిప్యూటీ కలెక్టరుగా నుండిన పి . టి . రాఘవాచార్యులుగారితోఁగలసి కూచిపూడి భాగవతులచే భాగవత కాలక్షేపము లేర్పాటు చేయుచుండిరి. బందరులో నున్నప్పుడే వారు మోటుపల్లి రాఘవయ్యగారు మున్నగు వారి ప్రేరణమున 'అభినవ గద్యప్రబంధము' అను విచిత్ర కల్పనా కథను ప్రౌఢశైలిలో రచించిరి. 1884వ సంవత్సరమున ఫస్టుగ్రేడు ప్లీడరీ పరీక్షకు చదివి యందు కృతార్థులైరి.

ఆ సంవత్సరములో జులైలో నంతకుముందు కడలూరులో నుండిన సబుకోర్టును ఏలూరునకు మార్చిరి. శ్రీరాములుగా రచ్చటి పరిస్థితులు మిక్కిలి అనుకూలముగా నుండుటచే బందరునుండి ఏలూరున కరిగి 1895 వఱకును సబుకోర్టులో న్యాయవాదిగా పనిచేయుచు నఖండమైన కీర్తిని, అపారమైన ధనమును సంపాదించిరి. అప్పుడు పలువురు జమీందారులును, సంపన్నులును, వారికి క్లయింటులుగా నుండిరి. ఎంతపని యొత్తిడియున్నను వారెట్లో తీరికచేసికొని రచనా వ్యాసంగము సాగించుచునే యుండిరి. వారు తోట్లవల్లూరులోని వేణుగోపాలస్వామి కంకితముగా పెక్కుకృతులు, పదములు, జావళీలు రచించియుండిరి. ఆ ప్రాంతపు వారకాంతలు అప్పుడు వాటిని తఱచుగా పాడుచుండిరి.

ఖండ్రిక సీతారామవరమను గ్రామమును క్షత్రియులకు చెందఁజేయుటకై శ్రీరాములుగారు పాపమ్మారావు జమీందారుగారు మున్నగు వారిమీఁద వేసిన వ్యాజ్యము వారి ధైర్యసాహసములకు తార్కాణము. అందులో వారు

జయమునుబొంది గ్రామమును వశము చేసికొనిరి. ఏలూరు వచ్చిన తరువాత న్యాయవాదవృత్తిలో తీరికలేని కారణమున వారు రచనలుచేయుట కవకాశము లేకపోయెను. కాని అప్పుడప్పుడు కొన్ని పద్యములు, జావళీలు, కృతులు, పదములు మాత్రము వ్రాయుచుండిరి. ఈ కాలమున ననేక విద్యలందును, శాస్త్రములందును పండితులైనవారెందఱో వారిని దర్శించి వారి సత్కారమును పొంది యుండిరి. వారు తమ వృత్తి కావశ్యకమగుటచేతను. ఇతర కారణములచేతను ధర్మశాస్త్రమునుగూడ కూలంకషముగా పఠించిరి. గుంటూరు భానుమూర్తి గారిని వైదిక సంఘము బహిష్కరించినప్పుడు శ్రీరాములుగారు వారికి ప్రాయశ్చిత్తము చేయించి పునీతుల నొనరించిన వృత్తాంతము వారి ధర్మపరాయణతకును, ధైర్యమునకును నిదర్శనము. ఈ సందర్భమున వైదికులు లౌకికులయిండ్లకు వచ్చుట ఆపివేసినప్పుడు శ్రీరాములుగారు ధైర్యమువహించి శ్రీఅవ్వాజగన్నాథశాస్త్రిగారను నియోగి పండితుని నేలూరునకు పిలిపించి నిత్యనైమిత్తికములు యథావిధిగా జరిపించుటయే కాక 'పతితసంసర్గ ప్రాయశ్చిత్త విషయకోపన్యాస' మును రెండు రాత్రులలో రచించి విరోధుల వాదముల నన్నిటిని ఖండించిరి. ఈ సమయముననే వారు 'ఆచార నిరుక్తి', 'దురాచార భంజని' అను రెండు ధర్మశాస్త్రసంబంధ వ్యాసములు రచించి ప్రచురించిరి. తరువాత వారావ్యాసముల కన్యుల నామములతో వ్యాఖ్యానములు కూడ వెలయించిరి. ఇట్లే వైశ్యులకు కర్మలను వేదోక్తముగా నాచరించు నర్హత యున్నదా లేదా యను విషయమున వైదికులు లేదని వాదింప శ్రీరాములుగారు వ్యతిరేక పక్షము నవలంబించి యొక స్వాములవారితో వాదించి వారి నూరువిడిచి పోవునట్లొరించుటయేకాక ధర్మశాస్త్రమును హైకోర్టు తీర్పులను క్రోడీకరించి 'వైశ్యధర్మదీపిక' యను పెద్ద గ్రంథమును, 'శ్రాద్ధసంశయ విచ్ఛేదిని' యను వ్యాసమును రచించిరి.

శ్రీరాములుగారు 1890 ప్రాంతమున సంస్కృతమునుండి "జానకీ పరిణయము" అను నాటకము నాంధ్రీకరించుటయేకాక 'మనోలక్ష్మీవిలాసము' అను నొక స్వతంత్ర నాటకమును గూడ రచించి వానిని ప్రదర్శింపఁజేసిరి. వారి ఇంట విద్యాగోష్ఠులు, సంగీత సభలు నిత్యము జరుగుచునే యుండెను. వారికి భరతనాట్య శాస్త్రముతోఁగూడ పరిచయముకలదు. అందుకు వారు రచించిన 'అభినయదర్పణము' అను నాట్యశాస్త్రగ్రంథము నిదర్శనము. సిద్ధాంతము నెఱుంగుటయే కాక వారు స్వయముగా ముద్రాదులను పట్టి చూపించుచుండెడివారు. వారి ముందభినయ విద్యావిశారదలైన వేశ్యలుకూడ నభినయించుటకు జంకెడివారు. తిరుపతి వేంకటకవులు, ఆదిభట్ల నారాయణదాసుగారు మున్నగు వారెందఱో వారియింట నాతిథ్యము స్వీకరించి వారివలన సమ్మానము లొంది యుండిరి. వారు సంగీత ప్రియులగుటచే నేలూరులో నొక సంగీత పాఠశాలనుగూడ నెలకొల్పియుండిరి. వారు తమ కడగొట్టు సంతానమైన శారదాంబకు సంగీత సాహిత్యములు రెండును నేర్పించి ఆరోజులలో స్త్రీలకు సహితము విద్యాభ్యాస మవసరమేయని నిరూపించియుండిరి. అట్లే, వారేలూరులో సమర్థుఁడైన యొక యుపాధ్యాయునికి జరిగిన అన్యాయమునుగూర్చి విని వారికి జీవనోపాధి కల్పించుటకై యొక మాధ్యమిక పాఠశాలను స్థాపించి యైదారేండ్లు దానిని సమర్థతతో నిర్వహించిరి.

ఈ విధముగా శ్రీరాములుపంతులుగారు వృత్తిచే న్యాయవాదులయ్యు నాదర్శోపాధ్యాయులై, సంస్కృతాంధ్రములందు గొప్ప పండితులును, కవులునై, లలితకళోపాసకులై, విద్వత్పోషకులై, సంఘసంస్కారులై 62 ఏండ్లు వైభవోపేతమును పరోపకార పరాయణమునైన జీవితము గడపి యుత్తమ సంతానము బడసి 1908 వ సంవత్సరమున కీర్తిశేషులైరి. వారొకవంక న్యాయవాద వృత్తికిని, వేఱొకవంక సాహితీసంగీతాభినయాదులకును ఆరోజులలో అపార గౌరవము నాపాదించిన మహనీయులు.

శ్రీ శ్రీరామకవీంద్రులు రచించిన కొన్ని గ్రంథములు సందర్భవశమున పైని పేర్కొనఁబడినవి. అవిగాక వారు 'సోమలింగశతకము', 'రఘునాథశతకము', 'పంచనృసింహక్షేత్ర మాహాత్మ్యము', 'సారసంగ్రహగణితము', 'అభినవకౌముది',

సంస్కృతమున 'కామాక్షీ శతకము', 'చక్కట్లదండ' యను నచ్చతెనుఁగు శతకము, 'తర్కకౌముది', 'విగ్రహారాధన తారావళి' 'సూర్యశతకము', 'చిలుకలకొలికిశతకము', 'ముద్దులగుమ్మశతకము', 'సీతాకల్యాణ నాటకము', 'నమస్కారవిధి దీపిక', శాకుంతల, ముద్రారాక్షస, మహావీర చరిత్ర, మాలతీమాధవోత్తర రామచరిత్ర, రత్నావళీ, మంజరీ మధుకరీయ నాటకానువాదములు, 'కురంగగౌరీశంకర' నాటిక అను గ్రంథములను గూడ రచించిరి. వారు 'తెలుఁగునాడు' అను పేర నాంధ్రదేశమునందలి సర్వవర్ణముల వారిని వర్ణించుచు రచించిన 'ఆంధ్రవీధి' శ్రీనాధుని క్రీడాభిరామమును బోలి యత్యంత హృద్యముగా నుండును. అది దురదృష్ట వశమున సంపూర్ణమయి యుండలేదు. కీ. శే. చెళ్ళపిళ్ళ వేంకటశాస్త్రులుగారు శ్రీరాములుగారికి శ్రీనాధునితోఁగల పోలికలను వివరించుచు నొక చక్కని వ్యాసము వ్రాసియున్నారు, వారి పద్యములు కొన్ని శాస్త్రులుగారు కూడ ధారణపట్టి యుండుటయే వారి కవితా కౌశలమునకు తార్కాణము.

శ్రీరామ కవీంద్రుల రచనలకెల్ల తలమానికముగా చెప్పఁదగినది శ్రీ దేవీభాగవతాంధ్రీకరణము. శ్రీ చెళ్ళపిళ్ళ వేంకటశాస్త్రులుగారు దానికి దీర్ఘమైన పీఠిక వ్రాయుచు నందలి కవితా విశేషములను ప్రశంసించియుండిరి. వారి యనునాదము మూలాతివిధేయమును అతి స్వతంత్రమును గాక యెడనెడ స్వకపోల కల్పితములైన పద్యములతోఁగూడి హృద్యముగా నుండును. వారి రచన రసానుగుణమై, జాతీయపద ప్రచురమై, నిర్దుష్టమై, ధారాశుద్ధి శోభితమై, యింపు నింపుచుండు. దేవీమాహాత్మ్యమును బ్రశంసించు భాగములను వారనువదించిన విధానము వారి పాండిత్య పాటవమును, మంత్రశాస్త్ర ప్రావీణ్యమును సూచించును. వారి గ్రంథములు పెక్కు ముద్రితములైనను ఇప్పుడెచ్చటను లభ్యములగుటలేదు. వారి వంశమునకుఁజెందిన పెద్దలును, యువకులును వారి గ్రంథముల నన్నిటిని సేకరించి, మరల ముద్రించి సారస్వత సేవాపరాయణుల కానందము నావహింతురని యాశించుచున్నాను.

హైదరాబాదులోని శ్రీకృష్ణదేవరాయ ఆంధ్రభాషానిలయములో 8 డిశంబరు 1973న చిత్రపట ఆవిష్కరణము సందర్భంగా వ్రాసిన ప్రసంగ వ్యాసము

విషయసూచిక

కృతులు

తత్వప్రతిపాదిక కృతి

పదములు

జావళీలు

తిల్లానా

మంగళహారతులు

దరువు

స్వర రచన

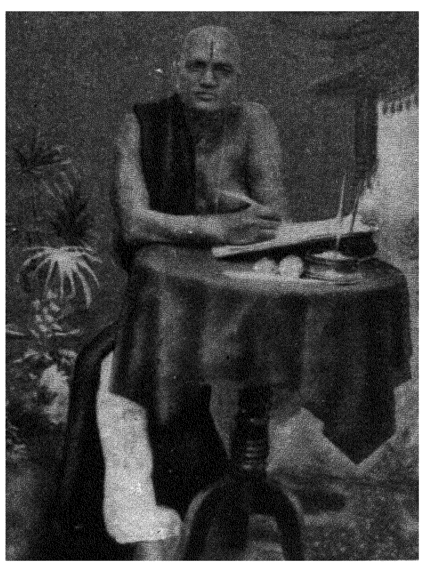
కృతులు	:		శ్రీ నూకల చిన్నసత్యనారాయణ గారు
పదములు	:	1–13 & 23	శ్రీ నల్లాన్ చక్రవర్తుల కృష్ణమాచార్యులు గారు
		14–22	శ్రీ వోలేటి వేంకటేశ్వర్లు గారు
జావళీలు	:	1,5–10, 15, 16, 18	శ్రీ వోలేటి వేంకటేశ్వర్లు గారు
		2–4, 11–14, 17, 19–24	శ్రీ నల్లాన్ చక్రవర్తుల కృష్ణమాచార్యులు గారు

ఏలూరులో ఫస్ట్ గ్రేడ్ ప్లీడరుగా

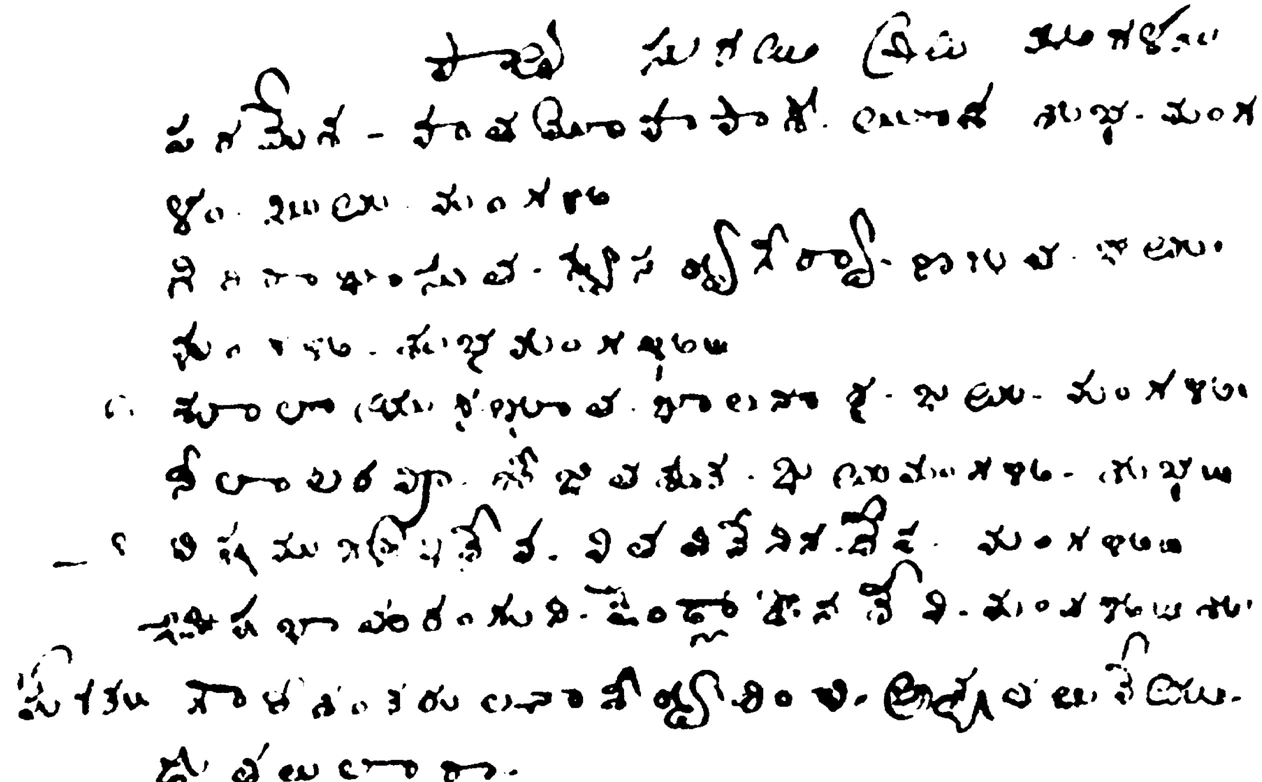
దాసు శ్రీరాములు గారు

ఏప్రిల్ 8, 1846 - మే 16, 1908

మహాకవి మహావాగ్గేయ కారులు

శ్రీదాసు శ్రీరాములు గారు

– శ్రీరాములు గారి స్వదస్తూరి

కృతులు

పదములు - జావళీలు

స్వరజతులు

1. సామి యది గజగామనిరా

కళ్యాణి - ఆది

ప ॥ సా , ని ద ప ప ని ద మ ద మ మా గ రి । స రి స పా మ ద ప । స ని ద ప మ ప ద ని ॥

సా . మి య ది గ జ గా . మి ని రా త గు । స ర సు దం చు ని ను । స ర స కు పి లి చె ర ॥ ॥ సామి ॥

చ 1 ॥ స రి గ రీ స ని స రి సా ని దా ని స । రి సా ని ద ప ద ద । పా , మ గ మ ప ద ॥

స రి గ నీ వు మ ద న మూ ర్తి వౌ దు వు । చ కో ర న య న న । టిం చు ర తి గ తి ॥ ॥ సామి ॥

చ 2 ॥ స రీ గ ప మ ద ప ని దా ప మ ప ద ని । స రీ స ని ద ప మ । ద పా మ గ మ ద ని ॥

వి రా ళి బ డి త ర త రా ల వి ద మె ద । స రా లు క ను గొ న । వ రా లు గు రి యు ర ॥ ॥ సామి ॥

చ 3 ॥ స రీ గ గ రి రి స ని సా రి రి స స ని । ద నీ స స ని ని ద । ద పా మ ప ద ని స ॥

భ ళీ భ ళి ర ర స ద ళీ ర ము ల కు ను । గ ణా ధ రు ని రు చి । ద ళా న కె ద గ ళ ॥

రి గా రి స రీ స ని సా ని ద నీ ద । సా గ రి స రీ నీ రి సా ని దా ని ॥

వ లించి చ లించి వె లంది మె లంగె । వా ట ము గ నీ బో టి తో టి కూట ॥

ద ప ని ద ప మ ప గ మ ప గా మ ప ద మ । , ప ద ని పా ద ని । , స రీ స ని ద ని ॥

మి క నీ . కే . టి కి ప ని సా టి గ ను పా । . టి గ ను సూ టి గా । . ను మే టి గా . ను ॥ ॥ సామి ॥

చ 4 ॥ సా రి గ రీ స స నీ స రి సా ని ని । దా ని స నీ ద ప । మ గ మ ని దా ; ॥

ని క్క ము గా న ది చ క్క ని చి న్న ది । ద క్కి తి న న్న ది । ద య గ న రా . ॥

స రి గ మ ప ద ప ని దా : . రి గ మ । ప ద ని దా : . । గ మ ప ద ని దా . ॥
ని ర త న ద య వి హి తా . . ర త న । య వి హి తా . . । త న య వి హి తా . ॥

; మ ప ద ని దా : . ప ద ని దా । ; . ద ని దా . । : ని దా ; . ॥
. న య వి హి తా . . య వి హి తా । . . వి హి తా . । . హి తా . . ॥

దా సా రీ స రి స ని సా పా దా । ని ద ప మ పా సా । రీ సా రి రి స ని ॥
తా దా మోద ర క వి తా దా స్వ । స్వ య జ ని తా సు । శ్రీ రా మ ను తా . ॥ ॥ సామి ॥

2. కోపమటరా నాపైని

బిలహరి – చాపు

పల్లవి ॥ గా ప ద రి సా ॥ ని దా పా మ గ ॥ రీ గ సా గ రి ॥ స ని ద స రి గ ప ॥
కో ప మ ట రా ॥ నా . పై . ని ॥ సా మి గా త గు ॥ త గు ర స రి కొ ద ॥

ద రి స ని ద ప ద ॥ మ గ స రి గ స రి ॥
మ చ ను గ వ న ది ॥ మె ద ర స రి స రి ॥ ॥ కోప ॥

చ1. స రి గా గ గా ॥ రి గ పా ప పా ॥ గ ప దా ద దా ॥ ద ప సా స సా ॥
త డ బా టు న ॥ నొ ద బా టు న ॥ క డు నీ టు న ॥ జ డ వే టు న ॥

గ రి స ని ద ప మ ॥ గ రి స రి గ స రి ॥
తొ డ ల తొ డ లి డి ॥ వ డి బొ డు తు స రి ॥ ॥ కోప ॥

చ2. సా మ గ రి సా ॥ రి గ ప రీ గ ప ॥ మ గ రి గ ప దా ॥ గా ద ప మ గా ॥
పు ప్వి లు తు పో ॥ రి ది రా న వ్వుల ॥ కు వే . ళ గు రా ॥ ద వ్వుల కు బో ॥

	ప ద సా సా రి ॥	రి స రి స ని ద ప ॥	పా ద ని ద ప ద ॥		
	కు మురా నీ వి ॥	**ముడి వ ది లె ను ర ॥**	**నీ ప ని యిక ను ॥**		
	ప మ గ రి గ మ గ ॥	రి స రి గ రి స ॥			
	గ న రా మో. వి గ ॥	**ర తు ర స ర స ॥**			॥ కోప ॥
చ3.	ద ప ని ద వ స ని ॥	ద ప గ ప మ గ రి ॥	స రి స ని ద పా ॥	గ రి స రి గ ప మ ॥	
	ని ను నె ద ను వ ద ॥	**ల ను రా న ను గె లి ॥**	**చి ప ద గ ద రా ॥**	**వి ను వి ను ము మ న ॥**	
	గ రి గ పా ప ద ॥	గ ప ద ని ద ప ద ॥	సా గ రి సా ని ॥	రి స నీ ద స ని ॥	
	వ ల ర ఆ ప ను ॥	**ల కు ను ఘ ను ద వు ॥**	**రా ఘ న దా సు ॥**	**కు ల రా మ క వి ॥**	
	దా ప ని ద పా ॥	మ గ రి స రి స ని ॥	ద స రి స రి గ రి ॥		
	ప్రే మ ద ని యిం ॥	**పు మి క ద య ద ల ॥**	**చి న రి బి ల హా రి ॥**		॥కోపమటరా॥

3. సామిరారా సమయమురా

కాంభోజి – ఆది

పల్లవి ॥	సా , ని దా పా మాగా పా దా ।	సా రి స నీ ద ప ।	మ గ ప ద స ని ప ద ॥	
	సా . మి రా రా స మ య ము ।	**రా జ ల జా క్షి గ ।**	**వ య ని క ప్రే మ తో . ॥**	
చ 1.	రి సా ని ద ప ద ని ద ప ద మ గ ప ద స ।	రి గ స నీ ద ప ద ।	ని ద ప మ గ మ ప ద ॥	
	స రో జ ము ల ను రో . జ ము ల మ ద ను డు ।	**గు రి య గ రా ఇ క ।**	**ప రా . కు వ ల దు ర ॥**	॥ సామి ॥
			ప ద ని ద పా , మ	
చ 2.	దా ని ద ప ద ప మా ప ద ని ద ప మా ।	ద ని ద ద ప మా ప ।	ద ని ద ప మా ప ద ॥	
	నా మ న వి వి ను మా ద య ను గ ను మా ।	**: వ ని త న ను మా న ।**	**ము వ ద లి యా వ ల ॥**	

ద స రి రి ప ద ద ని ద ప ద స స రీ గ రి । సా ని ద ద పా మ । మ గ ప ద నీ ద ని ॥
న వ ల కు వ ల యా . క్షి జె ద రె ర కో కి ల । కూక ల కు కే కు । ల కే . క నీ మ ధు ॥

ద ప ద పా ప మ గ మ ప మాగ రి గ స । స రి సా , రి గ మ । ప ద సా రి గ రి గ ॥
ర వ చ నా మృత ముచె వి నా ని న ది . । మ ద నా . ర్తి బ దె । న . ది ని క్క ముచ ॥

మ గ మాప మ పా ద ప పా ద ని దా । మాప ద పా గా । మ ప మ గ గ మ ప ద ॥
క్క ని చు క్క ర మ క్కువ జి క్కె ను గా । చొ క్క ము గా నొ । క్క టి గ సొ క్కించుమి క ॥ ॥ సామి ॥

చ 3. సా ని ని ద ద స గ రి స ని ద పా; । రి గ మ ప ద ని ద ప । ధ్ర రి గ మ ద పా , ॥
దా పు న మ న యు ప వ న ము న లే . । ద లి రు ల ల రా . రు । పొ ద గ ల దు రా . ॥

గ మ ప దా మ ప ద ని ద ద ని ద ప మ గ । రీ , గ మ సా రి । గా ; మ ప దా ॥
వ ల దు రా చ ల ము రా . గ ద ర బ లు ప . । సం. దు గ ల ప । సం. బొ ద ల ॥
మ పా ద ని ద ప ద ని దా ద ప మ ప ద । ద పా ప మ ద రి ద । స స రి గ మ ప ద రి ॥
బి రా న వ ర హి మ క రా న న ను మ రు । దు రా న ద ను ప గ । ద రా రి పు ద ను జ వి ॥
సా ని ద స నీ ప దా ని దా ప మా దపా మ గా రీ । గ మాప దా; ॥
రా మ దా సు రా మ దా స రై ముదా ది దా యకా మే । ఘ సా య కా . ॥ ॥ సామి ॥

4. సామియేమిరా సరసాన

శంకరాభరణం – చాపు

పల్లవి ॥ సా రి గా , మ పా మ గ । గా మ గ రి స ని । స ని ద ప మ ద ద । ప ప మ గ రి స ని ॥
సా మి యే . మి రా స ర । సా న క లి గి తే । స ద న ము న మ ద । ను ని క ద న గ తి ॥ ॥ సామి ॥

చ 1. పా మ గా రి స । దా ప మా రి ద । పా ద మ గ గ ని । స ని స రి స ని ద ।
మోము మోమున । జే ర్చి బా ళి చె । ముద్దు జె . ట్ట గ । ముదు రు ముదు రు గ ।
స ని ద ప మ గ రి ॥
వి స రి క స రి తి ॥ ॥ సామి ॥

చ 2. సా మ గ మ రి గ । సా రి గ గా రి । స స రీ ప మ గ । గ మ రీ గ మ గ ।
ని క్కుచ ను గ వ । నీ యెద నా టిం । చి న నొ క్క వ ల । ద ని నో టి కి దో ।
, మ గ రి గా ద । ప ద మ ప మా , । ప ద ప దా ప మ ॥ ప ద ని సా గా ॥
. చి న ట్టు యెక్క । డి స వ తి యే . । మ ని బో ధించె ర ॥ యిక స రే ఔ ॥
రి స ని ద ప రీ ॥ స ని ద ప మ దా ॥ పా మ గ రి స ని ॥
భ ళి భ ళి ర నీ ॥ ప ని దె లి సె యే ॥ రా ద యగ న ర ॥ ॥ సామి ॥

చ 3. పా మ పా మ గ ॥ మా గ మా గ రి ॥ గా రి గా రి స ॥ నీ రి పా ; ॥
నీ సు ధా ధ ర ॥ మాన బూని న ॥ నే డు గా ద న ॥ న్యాయ మా. ॥
<u>పా పా మ గ మా మా గ రి గా</u> ॥ <u>రి స నీ రీ నీ రీ నీ రీ</u> ॥ సా , ; ; ॥ గ మ పా ద ని స ।
వ్యాసా వ క గో పా ల క రూ ॥ ప క ఔ రా ఔ రా ఔ రా ॥ రా . . . ॥ నీ . కె త గు ర ।
రీ స నీ ద ప ॥ మ దా ప మా గ ॥ రి స పా ; మ । గా ; రి స ని ॥
వా సి మీ ర గ ॥ సు దా సు రా మ ॥ క వి దా . సి । యే . లు మి క ॥ ॥ సామి ॥

వినాయక కృతులు

విఘ్నేశ్వర స్తుతి

1. వామనరూపా వందనము

హిందుస్థానీ కాపీ - అట (మిశ్రచాపు)

పల్లవి ॥ వామనరూపా వందనము వందనము ॥ వామన ॥

అ.ప ॥ స్వామి గణప్రదీపా చారుతర ప్రతాపా ॥ వామన ॥

చ 1. విక్కిన బొజ్జగుంట విద్యలకెల్లదంట
ముక్కంటి కడుపు పంట ముఖ్యుడవీవన్నింట ॥ వామన ॥

చ 2. కుదుములు మెక్కి కొక్కు గుఱ్ఱముమీద నెక్కు
నొడయడ నీవే దిక్కు గొడవల నడగ ద్రొక్కు ॥ వామన ॥

చ 3. దాసకులాభిరామ భాసుర శ్రీరామదాసుని
బ్రోవు ప్రేమ దైవకుల లలామ ॥ వామన ॥

హిందుస్థానీ కాపీ - ఆట (మిశ్రచాపు)

పల్లవి ॥	ప వీ మ పా	।	మ గ ప మ గా రీ	॥	స రి ప మ గ రి	॥	స ని నీ స్రా ;	॥	
	వా . మ న	।	రూ . . . ప .	॥	వం	॥	ద . న ము.	॥	॥వామన॥
అ॥	రీ , మ పా	।	పా నీ మా పా	॥	గ మా ని పా	।	రి గ స రి మా పా	॥	
	స్వా. మి గ	।	ణ ప్ర దీ ప	॥	చా . రు త	।	ర . ప్ర . తా పా	॥	॥వామన॥
చ 1.	ప నీ మ పా	।	నీ నీ సా సా	॥	ప గా రి గా	।	సా రీ గ రి స ని సా	॥	
	వి . క్కి న	।	బొ జ్జ గుం ట	॥	వి . ద్య ల	।	కె ల్ల . . దం. ట	॥	

	స మా గ మా	।	రి మ గ రి స ని సా ॥	దా ద ని రి స	।	ని ప మ గ రి స రి మ ॥	
	ము. క్కం టి	।	క దు పు . పం. ట ॥	ము ఖ్యు . డ .	।	వీ . వ . న్నిం . . ట ॥	॥వామన॥
చ 3.	ప నీ మ పా	।	నీ నీ సా సా	। ప గా రి గా	।	సా రీ గ రి స ని సా ॥	
	దా . సు కు	।	లా భి రా మ	। భా . సు ర	।	శ్రీ రా . . . . మ ॥	
	స మాగ మా	।	రి మ గ రి స ని సా ।	దా ద ని రి స	।	ని ప మ గ రి స రి మ ॥	
	దా . సు ని	।	బ్రో . వు . ప్రే . మ ।	దై . వ కు ల	।	ల . లా . మ . . . ॥	॥వామన॥

2. గణాధిపతిమీళేహం శ్రీగణాధిపతిమీళే

సురటి - ఆది

పల్లవి ॥ గణాధిపతి మీళే హం శ్రీ గణాధిపతిమీళే ॥ గణాధి ॥

అ.ప ॥ గుణగణ ఫణనా గణిత మహంశ్రీ ॥ గణాధి ॥

చ 1. వాగీశాద్యాస్సుమన సోనశం సర్వార్థా
నాముపక్రమేయంన త్వా కృతకృత్యా స్స్యస్తం ॥ గణాధి ॥

చ 2. శుక్లాంబరధర మనఘం విష్ణుం శశధర వర్ణం
చతుర్భుజం ప్రసన్నవదనం భంజిత మదనం ॥ గణాధి ॥

చ 3. యంబ్రహ్మాణ్యావదంతి పరమంచాన్యే
విశ్వోత్పత్తికారణం తం దాసుశ్రీరామపోషకం ॥ గణాధి ॥

సురటి - ఆది

పల్లవి ॥	సా , నీ , దా పా మామ గ ప మ	।	రీ ; ; మ గ	।	రి స రి మ ప ని ద ని ॥	
	గ . ణా . ధి ప తి మీ . . .	।	ళే . . హం .	।	. . శ్రీ . . . . . . ॥	॥గణాధి॥

అ.ప ॥ ; రి మాప నీ దా నీ సా ; । సా , ని దా ని ద । ప మ గ రి రి మ ప ని ॥
. గు ణ గ ణ ఫ ణ నా . । గ . ణి త మ . । హం . . . శ్రీ . . . ॥ ॥గణాధి॥

చ 1. ; మా, మా, మ గ రీ రీ సా । రీ మాపా పా । ని ద ని స ని ద పా ॥
. వా . గీ . శా . . . ద్య । స్సుమ న సో । . . న . శం . . ॥

; రీ మాపా ప ని దా నీ సా । సా , నీ , దా । పా ; ; ; ॥
. స ర్వార్థా . . . . నా । ము. ప . క్ర । మే . . . ॥

; రీ మా పా పా నీ సా రీ । ; రి మ గ సా, । స స ని ద పా ; ॥
. యం . న . త్వా . . । . కృ . . . . । త . . . . . ॥

; సా ; ; స స ని ద పా ; । ; మ గ రీ సా । రి మ వ ని ద ని సా ॥
. కృ . . త్యా . . . . . । . స్స్యు . . . । స్తం. . . . . . . ॥ ॥గణాధి॥

చ 3. ; మా , మా, మ గ రీ రీ సా । రీ మా ; పా ని స ని ద పా ; ॥
. యం . బ్ర . హ్మా . . ణ్యా . । వ దం . తి ప . ర . మం . ॥

; రి మా ప నీ ని దా ని సా ; । సా ; నీ ని ద సా ని ద పా ; ॥
. చా . న్యే . వి . . శ్వో . । త్ప . త్తి కా . . ర . ణం. ॥

; సా సా సా నీ , ద పా ; । మ గ రి మ రీ సా రి మ ప ని ద ని సా ॥
. తం. దా సు . . శ్రీ . । రా . . . మ . పో . . . ష . కం ॥ ॥గణాధి॥

3. జయజయ విఘ్ననాయక

నాట - ఆది

పల్లవి ॥ జయజయ విఘ్ననాయకా జయజయ శుభఫలదాయకా ॥ జయ ॥

చ 1. జయ జయ జయ జయ జయ సురపోషక
జయ జయ సనకాదియమి సమిథికా భయకర కారుణికా
నయయుత జయ జనకా ప్రియమృదువాక్పటుకా విలసదాఖుహయకా ॥ జయ ॥

చ 2. జయ జయ శంభు కుమారకా జయజయ దోషనివారకా
జయ జయ జయ జయ జయ సుఖ కారక
జయ జయ కనకాచల సమతనుకా జయసురకులతిలకా
శయహిత కృతిశతకా శయధృత సుమకలికా సత్పణి కరకటకా ॥ జయ ॥

చ 3. జయ జయ భక్త జనావనా జయ జయ సిద్ధి గజాననా
జయ జయ జయ జయ జయ విద్యాధన జయ జిత మదనా
జయ గుణసదనా జయ జయ సిత వసనా
జయ జయయుత కదనా నియమిత మధుమథనా నిర్మలతర రదనా ॥ జయ ॥

చ 4. జయ జయ కీర్తివిరాజితా జయ జయ ధృతివిభ్రాజితా
జయ జయ జయ జయ జయ సురపూజిత
జయ ముని జనతా శ్రయపద ఘనతా జయవరదాసుయుతా
న్వయకవిరామనుతా జయ భంజితవినుతా జయ జగదవనరతా ॥ జయ ॥

*

నాట - ఆది

పల్లవి ॥ ; స నీ ప మామ గ ప మ గ మ రీ । సా స రి గా మా । పా ; , మ గ మ । ప ని ॥ స నీ ప మా।

. జ య జ య వి . . . . . . । ఘ్ననా . . య । కా . . . . . . । . . ॥ జ య జ య।

అ.ప॥ ; గ మాప పా పా స ని ప మ పా । ; స ని పా నీ సా ; । ; గ మ । ప ని ॥

. జ య జ య శు భ . ఫ . ల । . దా . . య కా . । . జ య । జ య ॥

చ 1. ; గ మా ప మా మ గ ప మ గ మ రి స । సా ని సా గ మా । పా , మ నీ పా ।

. జ య జ య జ . య. జ . య. । . జ య సు ర । పో . . ష క ।

; గ మాప ని ప పా నీ సా ; । సా స ని పా మా । మ గ ప మ రీ సా ।

. జ య జ య. స న కా . । ది య . మి న । మి . థి . కా . ।

సా గ మారి సా ; గ మా ప మా । నీ పా పా మా । గా మాపా పా ।

అ భ య క ర . కా . రు ణీ । కా . న య । యు త జ య ।

; ప నీ సా , సా నీ పా మా । ప స స ని పా గ మ । ప నీ ప ని స రీ । ; స నీ ప మా॥

. జ న కా . ప్రి య మ్మృ దు । వా . కృ టు కా వి ల । స దా ఖు హ య కా । . జ య జ య॥ ॥ జయ॥

– తక్కిన చరణములు చరణము వలె –

శ్రీరామ కృతులు

1. రామ నీకు నామీద రాదటరా దయా

హిందుస్థానీ భైరవి (సింధుభైరవి) - ఆది

పల్లవి ॥ రామ నీకు నా మీద రాదటరా దయా రామ నీకు నామీద రాదటరా దయా ॥ రామా ॥

ఉ॥ వేమారు నే నిన్ను వేడినలేదయా ॥ రామా ॥

చ 1. కరిరాజు నీకేమి కానుకలిచ్చెరా వరవిభీషణుదేవరుసను మెచ్చెరా ॥ రామా ॥

చ 2. ద్రౌపది తానెంత ధర్మము జేసెరా భూప్రహ్లాదుడెంత పుణ్యము జేసెరా ॥ రామా ॥

చ 3. వేసారి నిన్నే కోరి విన్నవించెనురా దాసు శ్రీరామకవి ధన్యుని జేయరా ॥ రామ ॥

హిందుస్థాని భైరవి (సింధుభైరవి) - ఆది

పల్లవి ॥ పా దా సా నీ దా పా మా; । గా మాపా మాగా రీ సా ; ।
రా . మా. నీ . కు . । నా . . . మీ . ద . ।

గ రి మ గ రీ సా దా నీ దా నీ । సా ; ; ; సా ; ; ; ॥
రా . . . ద ట రా . . ద । య. . . . . ॥ ॥ రామ ॥

అ.ప॥ సా దా పా దా ప మ పా మ గ మా । గా సా గా మామ ని ద ని పా పా ॥
వే . మ రు ని . . న్ను. . । వే . డి న వే . . . ద య॥ ॥ రామ ॥

చ.1,2. పా దా పా గా మాగా పా ; । పా ద ప దా స ని । దా పా మా; ॥
క రి రా . . . జు . । నీ . . . . . । కే . మి . ॥

పా దా సా సా నీ దా నీ సా । దా పా పా ; । సా గా మాపా ॥
కా . ను క లి . చ్చి ర । వ ర వి . . । భీ . ష ణు ॥
పా దా గ రి మ గ రీ సా సా ని ద । స ని దా పా మ గ । మ గ మాపా ; ॥
దే . వ . రు . . స ను . . । మె . . . . . । చ్చె . . రా . ॥ ॥ రామ ॥

చ. 3 పా దా పా గా మాగా పా ; । పా ద ప దా స ని । దా పా మా; ॥
వే . . సా . . రి . । ని . . న్నే . . । కో . .రి . ॥
స మ గ ప మ పా
పా దా సా సా నీ దా నీ సా । దా పా పా ; । సా గా మాపా ॥
వి . . న్న విం. చె ను । రా . మ . । దా . సు . ॥
పా దా గ రి మ గ రీ సా సా ని ద । స ని దా పా మ గ । మ గ మాపా ; ॥
శ్రీ . రా . . . మ క వి ధ . । . . న్యు ని జే . । . . య రా . ॥ ॥ రామ ॥

2. రామా నీ మహిమ దెలియ నెవరి తరము రా

పూర్వీ కళ్యాణి - రూపకం

పల్లవి ॥ రామా నీ మహిమ దెలియ నెవరి తరమురా సీతా
రామా నీ మహిమ దెలియ నెవరి తరమురా ॥ రామా ॥

అ.ప॥ పామరుండ తామసుండ పరమనీచుండ న
న్నేమరకను బ్రోవకున్న నెవ్వరి వాడ నగుదు కోదండ ॥ రామా ॥

చ 1. మందబుద్ధి నన్ను బోటి మానవునకు నీ గుణాళి
యందరాదు గదర యెందెందు జూచినను పట్టాభి ॥ రామా ॥

చ 2. నైక జన్మ పుణ్యఫలవి పాక విశేషమున గాని
నీ కరుణ సోకదురా నిక్కము నిక్కము నిక్కము కోదండ ॥ రామా ॥

చ 3. దోసములే చేసినాద దొరవు క్షమియించగదర
దాసుకులజ శ్రీరాముని తప్పులు దండముతో సరి ॥ రామా ॥

పూర్వీ కళ్యాణి - రూపకం

పల్లవి॥ సా ; నీ దా మాగా । మాదా మా గా రీ సా । సా సా రి ధ సా సా రీ । గా ; ; మ పా ద పా ।
రా . మానీ . . । మ హి మ తె లి య । నె వ రి . త ర ము । రా . . సీ . తా . । ॥రామా॥

అ.ప॥ పా ; పా పా ; పా । గా మా రీ గా ; గా । గా గా మా నీ దా మా । గా రీ సా ; గా మ రి ।
పా . మ రుం . ద । తా . మ సుం . ద । ప ర మ నీ . . । చుం .డ . న . . ।
గా మాపా పా దా పా । సా ; సా సా రి గ రి స । సా సా స ని ద ని దా పా । ప మ గ రి గా మ పా దా ప ।
న్నే . మ ర క ను । బ్రో. వ కు . . న్న . । నె వ రి . వా . . ద । న . గు . దు కో . దండ । ॥రామా॥

చ 1,2. పా ; పా పా పా పా । పా ; మా గా రీ గా । గా ప మ గా రీ సా రి ధ । సా ; రీ గా గా గా ।
మం . ద బు . ద్ధి । న . న్నుబో . టి । మా. . న వు న కు . । నీ . గు ణా . ళి ।
గా మాగా మాదా మా । గా మాదా సా రీ సా । సా ; రీ సా దా స ని । దా పా గా మానీ దా ॥
యం. ద రా . దు । గ ద ర యెందెందు । జూ. చి . న ను . । ప . ట్టా . . ఖి । ॥రామా॥

చ 3. పా ; పా పా పా ; । పా ; మా గా రీ గా । గా ప మ గా రీ సా రి ధ । సా ; రీ గా గా గా ।
దో . స ములే . । చే . సి నా . ద । దొ ర . వు . క్ష మి . । యిం . చ గ ద ర ।
గా మాగా మాదా మా । గా మాదా సా రీ సా । సా ; రీ సా దా స ని । దా పా గా మానీ దా ।
దా . సు కు ల జ । శ్రీ . రా . ముని । త . ప్పు లు దం . డ । ముతో . స రి . । ॥రామా॥

3. నీ సరిదైవము లేదని నామది

సురటి - ఆది

పల్లవి ॥ నీ సరిదైవము లేదని నామది నిన్నె నమ్మినారా రామా ॥ నీ సరి ॥

అ.ప॥ భాసుర భూసుర పాలన మేలన వాసిగనీ దాసుని దయచే సుఖాప్తు జేయు రామ ॥ నీ సరి ॥

చ 1. నిందు భక్తిగలిగి యెపుడు నిన్నే పొగడినారా రామ
మండన ఖండన మానిత మానుత యండగనీ వుండగ మాపందుగయేపట్ల రామ ॥ నీ సరి ॥

చ 2. అహరహమును నీదు పూజలాసజేతురా రామ
యహిత రహిత మహిత విహిత బహుధా నీమహిమలెన్న దృహిణుతరమె యహహ రామ ॥ నీ సరి ॥

చ 3. ప్రేమ మీర దాసు శ్రీరామునేలరా రామ
కోమల భామల గోపక రూపక నీ మది నను ప్రేమ గలిగి ఏమరక భరించు రామ ॥ నీ సరి ॥

సురటి - ఆది

పల్లవి ॥ నీ ; ṡా ṙీ ṡా ; ని ద పా । మ గ రీ గా సా । రీ ; మాపా ।
నీ . స రి దై . వ . ము । లే . . ద ని । నా . మ ది ।

పా ని ద మాపా నీ ని ద నీ ṡా । నీ ṡా ; ; । రీ మాపా ని ద ॥
ని . . న్నె న . మ్మి. నా . । ను రా . . । రా . మా. . ॥ ॥ నీ సరి ॥

అ.ప॥ మా; మాగా మాపా నీ దా । పా ని ద ప మ గ రి । మ గ రీ మాపా ॥
భా . సు ర భూ . సు ర । పా . . ల . న . । మే . . ల న ॥

పా ని ద మాపా పా ని ద నీ ; । సా సా రీ మ గ రీ ; సా ; ॥
వా . . సి గ నీ . . దా . । **సు ని ద య . చే . . . ॥**

సా స ని రి స నీ దా పా మ ప ని ద । పా ; మ గ రి స రీ మాపా ; ॥
సు ఖా . . . . . ష్ట జే . . . । **యు. రా . . . మా. . . ॥** **॥ నీ సరి ॥**

చ 3. మా; ; మామా; ; మ గ । మ ప ని ద పా మ గ రి గ రీ పా ; ।
ప్రే . . మ మీ . . ర . । **దా . . . సు శ్రీ . . . . . . ।**

రీ ; మాపా ; పా ప స ని ద । పా నీ మాపా । మ గ రీ మాపా ॥
రా . . ము. నే . . ల . । **రా రా . మ** । **కో . మ ల భా ॥**

నీ సా రీ ; రీ మ గ రీ సా । స ని రి స ని ద పా మ గ రి స రీ మా॥
మ ల గో . . . . పి క । **రూ. ప . క . నీ మ . ది . న ను ॥**

ప మ పా నీ సా రి స ని ద పా ; । రీ మ పా ని ద ప । మ గ రి స రి మ పా ॥
ప్రే . . మ . క . లి . గి । **ఏ మ ర క భ .** । **రిం . చు రా . . మ ॥ ॥ నీ సరి॥**

4. జనులార రామస్వామిని వేడరే

కమాచి - ఆది

పల్లవి ॥ జనులార రామస్వామిని వేడరే । ఓ జనులార రామస్వామిని వేడరే ॥ జను ॥

అ.ప ॥ మనమున భక్తిచే మహిమించరే ఓ ॥ జను ॥

చ 1. కామాది శాత్రవగణము జయించి । శ్రీమంతుడౌ హరిని సేవించరే ఓ ॥ జను ॥

చ 2. పంచభూతాత్మక ప్రపంచమనిత్యము । వంచింపబడనేల వానిచే మీరు ఓ ॥ జను ॥

చ 3. రహిమీర దాసు శ్రీరామకవీంద్రుని మహిత వాక్యరీతి మన్నించరే ఓ ॥ జను ॥

కమాచి - ఆది

పల్లవి ॥ స సా ని దా పా ప ని ద ప మ గ మా । ని దా ని పా ద ని । సా , ని ద ప ద ని ॥
జ ను లా . ర రా . . మ . . స్వా । మి ని వే . ద . । రే . ఓ . . . . ॥ ॥ జను ॥
ని ద ప ని ద ప ద ని

అ.ప॥ ; స మాగ మాప దా ప ద ని సా । ; ప దా ని రి స । ని ద పా ని ప ద ని ॥
. మ న ముని భ . . క్తి . చే । . మ హి మిం . చ । రే . . ఓ . . . ॥ ॥ జను ॥

చ 1,2. మ నీ దా , ని ప ద ని సా నీ సా । పా దా ని రి స రి । నీ , ద ప మ గా ॥
కా . మా. ది . శా . . త్ర వ । గ ణ ము. జ . । యిం . . చి . . ॥

మ గా రి సా గ మ నీ , ద దా ని ప । ప ని ద మ గా మా । పా , ని ద ప ద ని ॥
శ్రీ . మం . తు . డౌ . హ రి ని . । సే . . విం . చ । రే . ఓ . . . . ॥ ॥ జను ॥

చ 3. మ నీ దా , ని ప ద ని సా నీ సా । పా దా ని రి స రి । నీ , ద ప మ గా ॥
ర హి మీ . ర . దా . . సు శ్రీ । రా . మ . క . । వీం . . ద్రు . ని ॥

మ గా రి సా గ మ నీ ; దా ని ప । ప ని ద ప మ గ మాపా , ని ద ప ద ని ॥
మ హి త . వా . క్యా. రీ తి . । మ . . న్నిం . . చ రే . ఓ . . . . ॥ ॥ జను ॥

5. రామనామ మంత్రం భవతి భవ

సురటి - ఆది

పల్లవి ॥ రామనామ మంత్రం భవతి భవరక్షశ్శిక్షా తంత్రం
కామాది శత్రుదళన యంత్రం కలి కలుష విశోషణ స్వతంత్రం ॥ రామ ॥

చ 1. రామనామ కేవల మమృతం రామనామ మునిభిః పరిపఠితం ॥ రామ ॥

చ 2. రామనామ పరలోక సాధకం రామనామ సంసార తారకం ॥ రామ ॥

చ 3. దారిత దండపాణిభయం దాసు రామకవితా సుధామయం ॥ రామ ॥

సురటి - ఆది

పల్లవి ॥ ; ప సా ని ద పా , పా మ గ ప । మ గ రీ ; రీ మ గ సా రీ సా ॥
. రా . మ . నా . మ మం . . । . . త్రం . భ వ . తి భ వ ॥ ॥ రామ ॥

చ। మా, మా, మామ గ పా మ గ రీ । రీ ; ; రీ రి మ పా పా ని ద ॥
ర . క్ష . శి క్షా . . తం . . । త్రం . . కా మా . ది శ . త్రు ॥

ద ని సా ని ద పా ప మ ని ద ప మ మా । మ గ పా మ గ రీ । రీ మాప ని సా ॥
ద . . ళ . . న . . . యం . . । త్రం . . . . . । క లి క లు ష ॥

స ని రీ సా ని ద పా మా మా ; । మ గ రీ రీ ; । మ గ రి స రి మ పా ॥
వి . శో . ష . ణ స్వ తం . । త్రం . . . . । శ్రీ . . . . ॥ ॥ రామ ॥

శ్రీరామస్తుతి (శ్లోకములు)

6. సంస్మరామి సర్వదా ముదా ప్రసన్న రాఘవం

రాగమాల

1. సంస్మరామి సర్వదా ముదా ప్రసన్న రాఘవం
   సర్వలోక బాంధవం భజామి నౌమి కేశవం ॥ సంస్మ ॥

2. చింతయామి మైథిలీ మనోధనాపహారకం
   సేవకార్తి వారకం భజే భవాబ్ధి తారకం ॥ సంస్మ ॥

3. భావయామి లోకపాల పాలనైక సాయకం
   భానువంశనాయకం నమామి భద్రదాయకం ॥ సంస్మ ॥

4. పూజయామి దాసురామదాస చిత్త వాసినం
   భూతజాత శాసినం ప్రభూత చిద్విలాసినం ॥ సంస్మ ॥

బేహాగ్ – త్రిశ్రగతి – ఆది

1.
నీ స̇ ని ద ప । మ ద పా మా । గా రి । సా స గా మ । పా మ గా , ॥
సం స్మ రా . మి । స . . ర్వ । హే తు । దా ప్ర స న్న । రా ఘు వం. ॥

గా మ ప ని ద । సా̇ ని సా̇ రి̇ నీ ద । ద ప మ గా రి సా , ॥
స ర్వ లో . క । బాం ధ వం భ జా మి । నౌ . మి కే శ వం . ॥ ॥ సంస్మరామి ॥

కాపి – త్రిశ్రగతి – ఆది

2\. రీ మ ప ని మ ప స ని సా , । ని ప గ మ ని ప । గా రి సా , ॥
చింత యా . మి మై . . ధి లీ । **మ నో ధ నా . ప ।** **హా ర కం . ॥**
రీ మ ప ని ద స ని ద పా , । రి మ రి మ ప ని మ । ప సా ని సా ॥
సే వ కా . ర్తి వా . ర కం . । **భ జే . భ వా . . ।** **బ్ధి తా ర కం ॥** ॥ సంస్మ ॥

మాయామాళవగౌళ – త్రిశ్రగతి – ఆది

3\. మా గ రి స రి । దా ప మ గ మ । సా ని ద ప ద సా ని సా , ।
భా వ యా . మి । **లో క పా . ల ।** **పా ల నై . క సా య కం . ।**
సా రి గా మ గా రి సా , । రి స ని ద పా । మ మ గ రి సా ॥
భా ను వం శ నా య కం . । **న మా . మి భ ।** **ద్ర దా . య కం** ॥ ॥ సంస్మ ॥

మధ్యమావతి – త్రిశ్రగతి – ఆది

4\. రీ మ పా ప రీ మ ప ని స । ప ని స రీ స రి మ రి సా , ॥
పూ జ యా మి దా సు రా . మ । **దా . స చి త్త వా . సి నం . ॥**
సా ని పా మ పా స నీ , । ప స ని ప పా మారీ ప మ రి స ॥
భూ త జా త శా సి నం . । **ప్ర భూ . త చి ద్వి లా . సి . నం ॥** ॥ సంస్మ ॥

శ్రీకృష్ణ స్తుతులు

1. రాధికా మనోహరా రారా

అరభి - ఆది

పల్లవి ॥ రాధికా మనోహరా రారా పరాత్పరా గోధనాధీశ్వరా కుమారా ॥ రాధికా ॥

చ 1. నిన్ను నే నమ్మితి నీ దయ గోరితి చెన్నుమీర వేడితి శ్రీపతీ ॥ రాధికా ॥

చ 2. భక్తియుక్తులెరుగరా పాపకర్ముడనురా శక్తిలేని వాడరా సాదరా ॥ రాధికా ॥

చ 3. దాసుమోహాంతవ దాసదాసోమామవ మాసహాయ కేశవ మాధవా ॥ రాధికా ॥

అరభి - ఆది

పల్లవి ॥ ; దా ద రి స ని దా ; పా మా । పా ; ; ద ప । మా, గ రి స రీ ॥
. రా . . ధి . కా . . మ । నో . . హ . । రా . . . . . ॥

రి పా మ గ రి సా స ని దా రీ సా । మ గ రి సా ద ద ప దా , । రి స ని ద ప ॥ దా
రా . రా . . ప రా . . త్ప ర । గో . ధ నా ధీ . శ్వ రా . । కు మా. రా . ॥ . ॥రాధికా॥

చ 3. ; ద పా ప పా మ ప ద రి స ని ద ప । ; ; మా , ప ద ప మా మా, గ రి స రీ ॥
. దా . సు మోహాం . . . త . వ । . . దా . స దా . సో మా . . మ . వ ॥

; మ రి ప మ ద ప మా , గ రి స ని ద । దా ద సా రి సా రి మ పా దా పా ॥
. మా. . . స . హా . . య . . . । . కే . శ వ మా. . ధ వా ॥

చిట్టస్వరం :

పా ద ప మ ప ద ప మ గ రి స రీ ; । మా గ రి స రి స రి మా, ప దా ; ॥

రి రి స ని ద ద పా మ గ రి స ని ద సా । రి రి స మ గ రి ద ద . ప రి . రి స ని ద ప మ ॥పద ॥రాధికా॥

– తక్కిన చరణములు చరణము 3 వలె –

2. దేవదేవ రావదేర దేవకీతనయ

శ్రీరాగం – ఆది

పల్లవి ॥	దేవ దేవ రావదేర । దేవకీ తనయ కరుణదేగదే	॥ దేవ ॥
చ 1.	సురావళి ప్రభూసుభూ । ధరోద్ధరణ చరణ విభూస్వభూ	॥ దేవ ॥
చ 2.	దేవనాయకా । కృపావిపాక నిత్య విహితాఘనాశనా	॥ దేవ ॥
చ 3.	సురామపా । సదాసుధా । రరామ బహురాగదాంగదా	॥ దేవ ॥

శ్రీరాగం – ఆది

పల్లవి ॥ సా , ని పా , మ । ప మ రి గ । రీ సా ॥

దే . వ దే . వ । రా . . వ । దే రా ॥

రి ని స రీ మ రి మ । ప మ ప ని । ప ని సా ॥

దే . వ కీ త న య । క రు ణ తే । . గ దే ॥ ॥ దేవ ॥

చ 1. రి గా రి సా , ., । రి మ రి మ । పా , , ॥

సు రా వ ళీ . . । ప్ర భూ . సు । భూ . . ॥

ప మ రి మ ప ప ని మ । ప స నీ । మ ప ని స ॥

ధ రో . ద్ధ ర ణ చ ర । ణ వి భూ । స్వ భూ . . ॥ ॥ దేవ ॥

చ 2.	రి గ రి సా ని సా	రి మ రి మ	పా , పా	॥	
	దే . వ నా య కా	కృ పా . వి	పా . క	॥	
	పా మ ప స ని ని మ	ప ని స రి	గ రి సా	॥	
	ని త్య వి హి త అ ఘ	నా . . శ	నా . .	॥	॥ దేవ ॥
చ 2.	రి గా రి సా , ,	రి మ రి మ	ని ని పా	॥	
	సు రా మ పా . .	స దా . సు	ధా . .	॥	
	ప ప ని స మ ప ప స	ని సా	రి గ రి సా	॥	
	ర రా . మ బ హు రా .	గ దాం	గ దా . .	॥	॥ దేవ ॥

శ్రీ కృష్ణ కృతులు

3. కృతకృత్యాభవితాసి రసనే

ధన్యాసి - మధ్యాది

పల్లవి ॥	కృతకృత్యాభవితాసి రసనే కృష్ణనామ జపరే రసనే కృష్ణనామ జపరే	॥ కృత ॥
అ.ప ॥	శతమఘముఖ సురసంసేవితం నతాదృతం సమ్మతం సతాం త్వం	॥ కృత ॥
చ 1.	సుధాదుగ్ధమధు చూత కదళీమధురం తేన సమం నహినహి భో	॥ కృత ॥
చ 2.	భ్రమాభ్రమారుత ముమాపతి స్తుత మమోఘమీధమేవ మహామంత్రం	॥ కృత ॥
చ 3.	జరాది భయమోచక వాచక దాసు రామ కవిరాజి రాజత ఫణితం	॥ కృత ॥

ధన్యాసి - మధ్యాది

పల్లవి ॥	మాప ద ప మ గా గా మా పా నీ	నీ ని స దా పా పా గా మా;	॥
	కృ త . కృ . . త్యా . భ వి	తా . . . సి ర స నే .	॥

గా మాపా పా నీ సా సా రి ని । సా ; ; ; ; ; ; ; ॥

కృ . ష్ణ నా . మ జ ప . । రే . . . . ॥ ॥ కృత ॥

అ.ప॥ పా పా మ ప మ గ రీ సా సా రి ని । సా గా మాపా స ని రి స దా పా ॥

శ త మ . ఖ . ముఖ సు ర . । సం. . సే . . వి . తం. ॥

పా ప ని స రి నీ సా; సా , ని । ద ప మ గ రి స రి ని సా ; గా ; ॥

న త . ధృ . తం. . స . . । మ్మ. తం. . . స . తాం . త్వం . ॥ ॥ కృత ॥

చ 1,2. పా మా ; మా గా పా మ గ రీ । సా సా సా గా మా పా పా నీ ॥

సు ధా . దు . గ్ధ మ . ధు । చూ త క ద ళీ మ ధు రం ॥

సా మ గ రీ సా స ని ని రి స ని దా । పా మామాపా మ గ రి స గా ; ॥

తే . . . న స . మం . . . । న హి న హి భో . . . . . ॥ ॥ కృత ॥

చ 3. పా మా; మాగా పా మ గ రీ । సా సా సా గా మా పా పా నీ ॥

జ రా . ది భ య మో. . । చ క వా . చ క దా . ॥

సా మ గ రీ సా స ని ని రి స ని దా । పా మా; పా మ గ రి స గా ; ॥

సు రా . . మ క . వి . రా . . । జి త . ఫ ణి . . . తం. ॥ ॥ కృత ॥

4. ఇటురారా యిదిమేరా యేరా నందకుమార

భైరవి - రూపకం

పల్లవి ॥ ఇటురారా యిదిమేరా యేరా నందకుమార ॥ ఇటు ॥

చ 1. సన్నజాజిపూదండ సవరించి సేవించెద ॥ ఇటు ॥

చ 2. మొగమున కస్తూరి దిద్ది సిగ దువ్వి సేవించెద ॥ ఇటు ॥

చ 3. మేలైన గంధమును మేన బూసి సేవించెద ॥ ఇటు ॥

చ 4. ఆకుమడుపులందిచ్చి అడుగులొత్తి సేవించెద ॥ ఇటు ॥

చ 5. దాసు రామకవి హృదయావాసుడవని సేవించెద ॥ ఇటు ॥

భైరవి - రూపకం

పల్లవి ॥ రీ నీ సా ; రీ ; ॥ రీ గా మ ప దా పా ; ॥ దా నీ సా ; నీ నీ ॥ దా పా గా పా మ గ రి స ॥

ఇ టు రా . రా . ॥ ఇ ది మే . . రా . ॥ యే . రా . నం . ॥ ద కు మా . ర . . . ॥ ॥ ఇటు ॥

చ 1. నీ ; నీ మా ; మా ॥ పా ద ప ద రి స ని దా పా ॥ దా ని ద సా రి స రి మ గ రి ॥ సా ; స ని ద ప మ గ రి స ॥

స . న్న జా . జి ॥ పూ . . దం . . . . . ద ॥ స వ . రిం . . . . చి . ॥ సే . విం . . . చె . ద . ॥

చ 5. నీ ; నీ నీ మామా ॥ పా ద ప ద రి స ని దా పా ॥ దా ని ద సా రి స రి మ గ రి ॥ సా ; స ని ద ప మ గ రి స ॥

దా . సు రా . మ ॥ క వి . హృ . ద . యా . ॥ వా . . సు ద . వ . ని . ॥ సే . విం . . . చె ద . ॥

॥ ఇటు ॥

విష్ణు స్తుతులు

1. పురుషోత్తమా కరుణించుమా

కైకవసి - రూపకం

పల్లవి ॥ పురుషోత్తమా కరుణించుమా వరదుండవై
వాంఛ దీర్చి బ్రోవరా పరాకురా యేరా ॥ పురుషో ॥

చ1. నారదాది మునులు నిను మధురగానము చేసి ఎట్లు సేవించిరో
దూరితా మితాపార ఘోరసం సార బంధనులైరి శౌరీ ॥ పురుషో ॥

చ2. నీ వాడనై సదానిన్నె నెరనమ్మియుంటి నేరమేమిరా
కావవేలరా కాంచనాంబరా పావ నీశ్వరా పరాత్పరా ॥ పురుషో ॥

చ3. వరదాసు శ్రీరామకవి వరదాయకా నిరుపాధికా
చరణములకే శరణుజొచ్చితి సరసిజాలయా సతీపతీ ॥ పురుషో ॥

కైకవసి : రూపకం

పల్లవి ॥ సా సా స ని పా పా పా । ప మ గ రి స రి గా రీ ; । సా రీ గా ప మ గా మా । మాపా దా నీ సా ; ।
పు రు షో . . . త్త । మా. . . . . । క రు ణిం . . . చు । మా. . . . . . ।
సా సా స రి గా రీ సా । స ని పా ; దా నీ సా । సా నీ పా ప మ గా రీ । సా స రీ గ మాప ద నీ ।
వ ర దుం . . . డ । వై . . . . వాం . ఛ । దీ . ర్చి బ్రో . . వ । రా ప రా కు రా ఏ . రా । ॥ పురు ॥

చ 1. పా ; పా ప మ గా రీ । స రి గా రీ రీ సా ; । స రి గా రీ రి గా మ పా । పా దా దా నీ ; సా ।
నా . ర దా . . ది । ము. ను లు ని ను . । మ ధు ర గా . . న ము । చే . సి ఎ . ట్లు ।

నీ సాం రీ ; రీ రీ । స రి గా రీ సా ; ; । సా సా నీ పా ; మా । రీ గా రీ సా ; ; ।
సే . ఏం . చి రో । దూ . . రి తా . . । మి తా . పా . ర । ఘో . ర సం . . ।

సా గా రీ రి గా మ పా । మ ప దా దా నీ సా సా ; ॥
సా . ర బం . ధ ను । లై . . రి శౌ . రి . ॥ ॥ పురు ॥

చ 3. పా మాగా ; రీ ; । స రి గా గ రి రీ సా ; । సా రీ గా రీ గ మ పా । పా దా దా పా నీ సా ।
వ ర దా . సు . । శ్రీ . . రా . . మ . । క రి వ ర దా . . । ని రు పా . ధి క ।
నీ సా రీ రీ రీ రీ । సా రీ గా రీ సా సా । సా నీ పా పా ; మా । గా మాపా దా నీ సా ॥
చ ర ణ ముల కు । శ ర ణు జొ చ్చి తి । స ర సి జా . ల । యా . స తి ప తి ॥ ॥ పురు ॥

2. పుండరీక భవనాండ తుండహారీ

జంఝూటి - ఆది

పల్లవి ॥ పుండరీక భవనాండ తుండహారీ పూర్వ దేవతలుంతనహే ॥ పుండరీ ॥

చ 1. సాధులోక వరదాన చణాహే చామీకరమయ పటదరహే ॥ పుండరీ ॥

చ 2. భాసమాన దరహాసముఖా హే దాసురామకవి వరసుత హే ॥ పుండరీ ॥

పల్లవి॥ రీ మాగా సా ; సా సా సా । దా నీ సా రీ సా నీ దా పా ॥ పా దా సా సా ; సా రీ సా । సా రీ గ ప మ మ గా ; ; ; ॥
పుం . డ రీ . క భ వ । నాం . డ తుం . డ హ రి ॥ పూ . ర్వ దే . వ తా . । లుం . త . . న హే . . .॥

చ 1. గా మాపా పా ; పా పా దా । పా మా దా పా మాగా గా ; ॥ రీ గా పా మాగా రీ సా సా । నీ దా పా దా సా ; ; ; ॥
సా . ధు లో . క వ ర । దా . నా . చ ణ హే . ॥ చా . మీ . క ర ములు । ప ట ద ర హే . . . ॥ ॥పుం॥

చ 2. గా మాపా పా ; పా పా పా । పా మా దా పా మాగా గా ; ॥ రీ ; గా పా మాగా రీ సా । నీ దా పా దా సా ; ; ; ॥
భా . స మా . న ద ర । హా . స ముఖా . హే . ॥ దా . సు రా . మ క వి । వ ర సు త హే . . . ॥ ॥పుం॥

శివస్తుతులు

1. పరమేశ్వర కరుణించర

శ్రీరాగం - రూపకం

పల్లవి ॥ పరమేశ్వర కరుణాకర సరసాదర చంద్రధర ॥ పరమేశ్వర ॥

అ.ప॥ గిరిజావర కరుణింపుము గీర్వాణశైల చాపా ॥ పరమేశ్వర ॥

చ1. నిరాలంబ నిరామయ నీలకంఠ పరాత్పరా
సరోజాతభవునకైన దరమా హరమా
రభయంకర శంకర నిన్నెన్నగ ॥ పరమేశ్వర ॥

చ2. సమాన రహిత మోనివిను తమాన విరాజితా
సమయం బిది బ్రోవగ నితరము గానము
గాన సదామిము గానము గావించెద ॥ పరమేశ్వర ॥

చ3. సుదాసు రామదాస రాగదా సురాధిపనుతా
సదయుడవని వేడితి నిను గద నా మదనారి
దయాసదనా నిన్నెద నమ్మితి ॥ పరమేశ్వర ॥

శ్రీరాగం - రూపకం

పల్లవి ॥ సా స ని రి స ని ప పా పా ॥ మ ప ని ని ప మ రీ గా రీ ॥ సా రి గ రి స ని ప రి స రీ ॥
ప ర . మే . . . శ్వ ర ॥ క . రు . ణా . . క ర ॥ స ర . సా . . . ద . ర ॥

రి మ పా ని ని ప మ ప ని సా ॥
చం . . ద్ర . ద . రా . . ॥ ॥ పరమేశ్వర ॥

అ.ప॥ ని ని ప మ పా నీ సా రీ ॥ స రి మ రి రీ గా రీ సా ॥ ప రీ స రీ స ని రి స ని ప ॥
గి . రి . జా . వ ర ॥ క . రు . ణిం . పు ము ॥ గీ . ర్వా . ణా . . . . . ॥

ప మ రి గ రి స రి మ ప ని సా ॥
శై . . . ల . చా . . . ప ॥ ॥పరమేశ్వర ॥

చ 1. పా ని ని ప మ పా రీ గా ॥ రీ సా సా సా స ని పా ॥ పా రీ సా రీ మారీ ॥
ని రా . . . . లం. ॥ బ ని రా . మ . య ॥ నీ . ల కం . ఠ ॥

మాపా ని ని ప మ పా ; ॥ మారీ పా మాని ని పా ॥ ప ని సా స ని ‚పా ని మ పా ॥
ప రా త్ప . ర . . . ॥ స రో . జా . . తా ॥ భ . వు ని . కై . . న ॥

పా నీ సా సా పా పా ॥ దా నీ పా మాపా ॥ ని ని ప మ పా ; ప మ రీ ॥
ద ర మాహ ర మ ॥ అభ యం క ర ॥ శం. . . . . క . ర ॥

మాపా ని ప స ని రి స గ రి ॥
ని . న్నె . . . న్న . గ . ॥ ॥పరమేశ్వర॥

చ 3. పా ని ని ప మ పా రీ గా ॥ రీ సా ; సా స ని పా ॥ పా రీ సా రీ మారీ ॥
సు దా . . . సు రా . ॥ మ దా . స రా . . ॥ గ దా . సు రా . ॥

మాపా ని ని ప మ పా ; ॥ మారీ పా మాని ని పా ॥ ప ని సా స ని పా ని మ పా ॥
ధి ప సు . . త . . ॥ స ద యుడ వ . ని । వే . . డి . తి ని . ను ॥

పా నీ సా ; పా పా ॥ దా నీ పా మాపా ; ॥ ని ని ప మ పా ; ప మ రీ ॥
గ ద నా మ ద ॥ నా . రి ద యా . ॥ స . ద . నా . ని . . ॥

మాపా ని ప స ని రి స గ రి ॥
న్నె ద న . . . మ్మి . . తి ॥ ॥పరమేశ్వర॥

2. ఓ చంద్రమౌళీ నీకునామీద లేదా జాలి

శుద్ధకాంభోజి - ఆది

పల్లవి ॥ ఓ చంద్రమౌళీ నీకు నామీద లేదాజాలీ
నీ చరణసేవ జేసి నిత్యాత్ములైరి మునులు ఓ ॥ ఓ చంద్ర ॥

చ1. ఆనాడు దేవేంద్ర ముఖసుర లానంద మొంద వార్ధిలోన
బుట్టిన విషము గళములో నిల్పి బ్రోవవా ఓ ॥ ఓ చంద్ర ॥

చ2. స్యందనము భువి చక్రములు రవిచంద్రులొప్ప రౌద్రము
జెంది ఘోర త్రిపురదైత్యుల జెండాడివైవా ఓ ॥ ఓ చంద్ర ॥

చ3. శ్రీదాసు శ్రీరామకవివరు చిత్తాబ్జ వాసివై
సమ్మోదమొసగి మహోదరమ్మున నీదయచే కావవా ఓ ॥ ఓ చంద్ర ॥

కాంభోజి - ఆది

పల్లవి ॥	పా ; ; ప ద మాగా పా దా ।	సా ; ; ; ।	దా దా నీ దా ॥	
	ఓ . . చం. ద్ర మౌ. . ।	ళి . . . ।	. నీ . కు ॥	
	పా ; ; ని ద ద ప మ గ గ రి గ రి ।	సా ; రి గ మ ప ద రి రి స ని ద ప మ	॥	
	నా . . మీ . . ద . . లే . . . ।	దా . జా . . . . . . లి	॥	॥ ఓ చంద్ర ॥
అ.ప॥	ప ద మాగా పా పా దా పా దా ।	సా స రి నీ దా ద ని పా ; ;	॥	
	నీ . . . చ ర ణ సే . ।	వ జే . . . సి	॥	
	ప దా స రీ గా సా ; సా ; ।	స ద రి స గ రి రి స ని ద ప మ గ రి గ మ	॥	
	ని . త్యా. త్ములై . రి . ।	ము. ను లు	॥	॥ ఓ చంద్ర ॥

చ 1,2. దా . దా ద ద పా దా నీ దా । ద మ పా . ద పా । రి స నీ ని ద ద ప ॥
ఆ . నా . దు దే వేం . ద్ర । ము . ఖ . సు ర । లా . . నం . . ద ॥

మా , పా . మా మ నీ ద ప మ గ మ । ప ద రి స నీ దా । పా దా సా ; ॥
మొం . ప . వా ర్థి . . లో . . . । బు . . . ట్టి న । వి ష ము . ॥

పా దా సా స రి గ మ గ రి గ రి సా । సా ; ని ద పా : మ గ రి గ మా ॥
గ ళ ము లో . . . ని . . . ల్పి । బ్రో . వ . వా . . . . . . ॥ ॥ ఓ చంద్ర ॥

చ 3. దా ; దా దా పా దా నీ దా । ద మ పా ; ద ప । రి స నీ ని ద ద ప ॥
దా . సు శ్రీ . రా . మ । క . వి . వ . । రు . . . . . . ॥

మా, పా , మా మ నీ ద ప మ గ మ । ప ద రి స నీ దా । పా దా సా ; ।
చి . త్తా . బ్జ వా . సి వై . . . । స . మ్మో . . ద । మొ స గి . ।

పా పా దా సా స రి గ మ గ రి సా । సా , ని దా పా , మ గ రి గ మా . ॥
మ హా . ద ర . . . మ్ము . న । నీ . ద య చే . కా . . వ వ . ॥ ॥ ఓ చంద్ర ॥

కామేశ్వరీ స్తుతి

1. నాదానంద రసలహరీ

వసంత - రూపకం

పల్లవి ॥ నాదానంద రసలహరీ కాదంబిని కామేశ్వరి ॥ నాదా ॥

నాదుమనవి విను బదరీనారాయణ సోదరి గౌరి ॥ నాదా ॥

చ ॥ నీ పట్టిని ననుచేపట్టుమికను కాపాడ

నీవేగతి గావె రావే కౌమారి ॥ నాదా ॥

వసంత - రూపకం

పల్లవి ॥ మా, మ మ గ మాదా మా ॥ గా మా దా నీ సా ; ॥ సా ; స ని దా మామా ॥ మా; మ గ రీ సా సా ॥

నా . దా . . నం. ద ॥ ర స ల హ రీ . ॥ కా . దం. . బి ని ॥ కా . మే . . శ్వ రి ॥ ॥ నాదా ॥

అ.ప॥ దా ; మామాగా మా ॥ దా మాదా నీ సా ; ॥ సా ; సా నీ దా మా ॥ మ నీ ద మాగ మ గ రి సా ॥

నా . దు మ న వి ॥ వి ను బ ద రీ . ॥ నా . రా . యణ ॥ సో ద రి . గౌ . . రి . ॥ ॥ నాదా ॥

చ. మా, మా, గ రీ స సా ॥ స మాగ మాదా దా మా ॥ గా మామా దా దా మా ॥

నీ . ప . ట్టి ని న ను ॥ చే . . ప . ట్టుమి ॥ క ను కా . పా . . ॥

గా గ మా దా , నీ సా ॥ గా , మా , మ గా రి సా ॥ స ని ద ని ద మ గ రి స ని స గ ॥

డ . నీ వే . గ తి ॥ గా . వే . రా . వే . ॥ కౌ . . . . మా. . రి . . . ॥ ॥ నాదా ॥

జగదంబాకృతి

2. మాయమ్మ మహిషాసురమర్దని

కళ్యాణి – మిశ్రచాపు

పల్లవి ॥ మాయమ్మ మహిషాసురమర్దని జనని
మాయమ్మ కాయజారి గేహిని భవాని ॥ మాయమ్మ ॥

చ1. సమాన రహిత హిమాచలసుత జాలమేల నీకిది తగదిక
శమదమాది మహి మాయుతా
శ్యామలా రమణీ నన్ను కదుపారగన్న ॥ మాయమ్మ ॥

చ2. చిన్న బిడ్డయొక నేరము జేసిన యెన్నడైన జనని యెగ్గులు సేయునే
నన్ను పాలించవే నా మొరాలించవే
నిన్ను నమ్మితి నా తోడు నీడ ॥ మాయమ్మ ॥

చ3. ఓసి పరాశక్తి యోంకార రూపిణి యుల్లమందు ని
వసించుముదమున దాసురామ హృదవాస వినోదినీ
దాసులకు కొంగు బంగారైన ॥ మాయమ్మ ॥

కళ్యాణి – మిశ్రచాపు

పల్లవి ॥	సా ; ; ।	స ని ద ని ద ప పా ॥	ప మ గ గా రి ।	రీ ప మ గ రి సా ॥
	మా. . ।	య. . . . . మ్మ ॥	మ . . హి . ।	షా . . సు . ర ॥
	స ని దా రి స ।	రీ ; ; ; ॥	ప మ గా ; ।	మాపా దా నీ ॥
	మ . . ర్ద . ।	నీ . . . ॥	. . . . ।	. . . . ॥

సా ; ; । స ని ద ని ద ప పా ॥ ప మ గా ప మ । గ రి ప మ గ రి సా ॥
మా. . । య. . . మ్మ. . ॥ కా . . య . । జా . . . . . రి ॥

స ని ధా రి స । రీ ; ; ప మ ॥ గ మ మా రీ । గ మ పా మ ప ద ని ॥
గే . . హి . । నీ . . భ . ॥ వా . . . । నీ . . . . . . ॥ ॥ మాయమ్మ ॥

చ 1. ప మ గా గా । గా ; గా ; ॥ ప మ గ మ మ రి । గా మా పా ; ॥
స . . . । మా . న . ॥ ర . . . . . । హి . త . ॥

పా పా మా । పా ని ద ద ప పా ॥ ప మ గ మ పా । పా దా నీ సా ॥
హి మా. । చ . . ల . . ॥ సు . . . . । త . . . ॥

స ని దా దా । గా రీ రీ సా ॥ సా ; స ని । దా పా దా ; ॥
జా . . ల । మే . . ల ॥ నీ . కి . । ది . . . ॥

సా , సా ని । ద ని దా పా ; ॥ ప మ గా రీ । గా ప మ గ రి సా ॥
త . గ . । ది . . క . ॥ శ . మ ద । మా. . . . ది ॥

స ని దా ; । రీ సా రీ రీ ॥ గ మ ప మ గ రి । రీ సా సా ; ॥
మ . హి . । మా . యు త ॥ శ్యా. . . మ . । లా . . . ॥

ప మ గా గా । ప మ రీ గా ప మ ॥ ప పా ద పా । పా పా ప ద నీ ॥
ర . మ ణి । న . . న్ను. . ॥ క దు పా . . । ర గ . . న్న ॥ ॥ మాయమ్మ ॥

చ 3. ప మ గా గా । గా ; గా ; ॥ ప మ గ మ మ రి । గా మా పా ; ॥
ఓ . . . । సి . ప . ॥ రా . . . . . । శ . క్తి . ॥

పా పా మా । పా ని ద ద ప పా ॥ ప మ గ మ పా । పా దా నీ సా ॥
ఓం. . । కా. . ర . . ॥ రూ. . . . । పి . . ణి ॥

స ని దా దా । గా రీ రీ సా ॥ సా , సా ని । దా పా దా ; ॥
ఉ . . ల్ల । మం . . దు ॥ ని . వ . । సిం. చ . ॥

సా , సా ని । ద ని దా పా ; ॥ ప మ గా రీ । గా ప మ గ రి సా ॥
ము. ద . । ము. . న . ॥ దా . . సు । రా . . మ . . ॥

స ని ద్దా ; । రీ సా రీ రీ ॥ గ మ ప మ గ రి । రీ సా సా ; ॥
హృద . . । వా. స వి ॥ నో . . . ది . । నీ . . . ॥

ప మ గా గా । ప మ రీ । గా ప మ ॥ పా ప దా ద । పా పా దా నీ ॥
దా . . సు । ల . కు । కొం . . ॥ గు బం. గా । . రై . న ॥ ॥మాయమ్మ॥

సరస్వతీ కృతి

(ప్రార్థనము)

1. మానవతీ జ్ఞానవతీ మహితమతీ భారతీ సరస్వతీ

శ్రీరాగము - ఆది

పల్లవి ॥ మానవతీ జ్ఞానవతీ మహితమతీ భారతీ సరస్వతీ ॥ మానవతీ ॥

చ1. నీనయమెన్నగ నెవ్వరి తరము నిమిష రహితులకునైన దుస్తరము
మానుగ నా వాక్కుల నిరంతరము
నీ నిల వరము నే కోరువరము ॥ మానవతీ ॥

చ2. ప్రాకట వీణాగాన భజనము భవ్యకావ్య మృదుభావ కథనము
యేకదలను వాంఛించు నామనము
నీకు సేవనము నాకు జీవనము ॥ మానవతీ ॥

చ3. మంజులమగు నీ మహిమము ఘనము
భంజితదుర్మత భవవాసనము
రంజిత దాసు శ్రీరామకవనము రక్షిత ధనము మోక్షసాధనము ॥ మానవతీ ॥

శ్రీరాగము - ఆదితాళము

పల్లవి ॥ రీ గా రీ సా స ని రీ స ని పా । పా ; రీ సా । రీ ; ; ; ॥
మా. న వ తీ . . . . . . । **జ్ఞా . న వ** । **తీ . . .** ॥
రీ మారీ మా పా ; ప ని స ని । పా మారీ రీ । స రి గా రీ సా ॥
మ హి త మ తీ . భా . . . । **ర తి . స** । **ర . . స్వ తి** ॥ ॥ మానవతీ ॥

చ 1. పా నీ మాపా రీ గా రీ సా । సా నీ పా మా । పా నీ సా ; ॥
నీ . న యమె . న్నగ । నె . వ్వ రి । త ర ము. ॥

రీ మా రీ మా పా నీ మాపా । పా ని ని ప మ పా । పా స ని సా ; ॥
ని మి ష ర హి తు ల కు । నై . . న . దు । స్త ర . ము. ॥

పా నీ సా రీ రీ గా రీ సా । సా సా సా స ని । ప మ ప ని సా ; ॥
మా . ను గ నా . వా . । క్కు ల ని రం . । త . ర . ము. ॥

సా రీ నీ సా పా నీ మాపా । ప స నీ పా ప మ । రీ గా రీ సా ॥
నీ . ని ల వ ర మునే । కో . . . రు . । వ ర ము . ॥ ॥ మానవతీ ॥

చ 3. పా నీ మాపా రీ గా రీ సా । సా నీ పా మా । పా నీ సా ; ॥
మం . జు ల మ గు నీ . । మ హి మ ము । ఘ న ము. ॥

రీ మారీ మాపా నీ మా పా । పా ని ని ప మ పా । పా స ని సా ; ॥
భం. జి త దు . ర్మ త । భ వ . వా . . । స న . ము. ॥

పా నీ సా రీ రీ గా రీ సా । సా ; సా స ని । ప మ ప ని సా ; ॥
రం. జి త దా . సు శ్రీ । రా . మ క . । వ . న . ము. ॥

సా రీ నీ సా పా నీ మా పా । ప స నీ పా ప మ । రీ గా రీ సా ॥
ర . క్షి త ధ న ము . । మో. క్ష సా . . . । . ధ న ము ॥ ॥ మానవతీ ॥

లక్ష్మీకృతి

1. రావేతల్లి మాయింటికి

అఠాణా - మిశ్రచాపు

పల్లవి ॥ రావేతల్లి మా యింటికి లక్ష్మీదేవి నిన్నే నమ్మితినెప్పటెప్పటికి
సావధానముగా వినవె నా మనవి జనవినుతమగు నీ సేవచే దీరుగాదని వి
భావజనని భక్తపోషిణి పరమకరుణారసావేశ
మావహిల నాదుకొనవే హృదయమున పాదుకొనవే రా ॥ రావే ॥

చ1. ఉల్లమందు నిన్ను వేడితి చాలయుల్లసిల్లు నీ గుణము గొనియాడితి
పుల్లసారస సల్లలితవదనా మదనారి సోదరి
కల్లగాదమ్మ నిన్ను విడిచెదనా యెల్ల లోకములకును నీవే
తల్లివిగదా సదా నీ దయ వెల్లివిరియగ నా మనవి వినవే ననుంగనవే జనని రా ॥ రావే ॥

చ2. కలకాలము నీవే గతిగా నిన్నె తలచికొలచి డెందమున నిలిపితిగా
కలదె నీ బిడ్డయెద వేరొకచలము కలుముల మిఠారి
నిలువ నీడవు నీవకావా బలము కలుగదా జగదాదిదేవుండగు
గదాధరు పేరురము నీకిలు గదా కోరితిని నీ సాయమమ్మా యమ్మ యిక రా ॥ రావే ॥

చ3. ఆదరించుము నీవు నన్నిపుడు నీదు పాదసేవకుదయ్యె నమరాధిపుడు
మోదమున నిన్ను వర్ణింపగాదరమే పరమేశ్వరీ యల
వేదములకైన నది దుస్తరమే శ్రీదలిర్పగ
సకల సంపచ్ఛిద్ధి దయసేయు మిక దాసుకులోదయుండను
రాముడ నాయండగానుండగా నిక రా ॥ రావే ॥

అఠాణా - మిశ్రచాపు

పల్లవి ॥ ప రీ సా , స ని దా దా ; ॥ ని ని ప మ పా । పా ; ; మ రి ॥ సా ; ; ; ; ; ; ; ॥
రా . వే . త . . ల్లి . ॥ మా. . . . । ఇం. . టి . ॥ కి . . . . ॥

నీ , నీ , నీ ; నీ ; ॥ స ని రి స ని ప । ని ని ప మ పా పా ॥
ల . క్ష్మీ. దే . వి . ॥ ని . . న్నే. . । న . . . మ్మితి ॥

రీ ; మాసా రీ సా సా ॥ మ రి మ రి మా । పా ని ని ప మ పా ॥
నె . ప్పు టె ప్పు టి కి ॥ సా . . వ . । ధా . . న . ము ॥

సా ; ; స ని రి స దా ; । ప ద నీ దా దా నీ సా ; ॥ ని ని ప మ పా సా సా సా సా । రీ రి మ స రి । సా సా సా ; ॥
గా . . వి . న . వే . । నా . . . మ న వి . ॥ జ . న . వి ను త మ గు । నీ . . సే . । . వ చే . ॥

సా ; స ని । రి స ని ప పా పా । దా నీ నీ స ని రీ స ని సా ॥
దీ . రు . । గా . . . ద ని । వి బా వ జ . న నీ . . ॥

ని ని పా పా । ప ప మ గ మాపా ॥ ని ని ప మ పా । పా మ రి రి స సా ।
భ . . క్త । పో . . . షి ణి ॥ ప . ర . మ । క రు . ణా . . ।

సా సా నీ । రి స ని ద దా ; ॥ పా దా నీ । దా నీ సా సా ॥
ర సా . । వే . . . శ . ॥ మా. వ । . వ హి ల ॥

ప ద ని స రి మ । రి స ని ప ద నీ ప । పా మా పా । మాగా మా; ॥
నా . . . దు . । కొ . . న వే . . । హృ ద య । మున ను . ॥

నీ పా పా । ప ప మ గ మా; ॥
పా . దు । కొ . న . వే . ॥ ॥ రావే ॥

చ 3. ని ని ప మ పా | సా ; సా సా | రీ రి మ రీ | సా , స సా సా ||
ఆ . . . ద | రిం . చ ము | నీ . . వు | న . న్ని పు డు ||

సా ; స ని | రి స ని ప ద ని పా || ప మ రి రీ మ | స రీ స సా ; ||
నీ . డు . | పా . . . . . ద || సే . . వ కు . | డ . . య్యె . ||

రి మాపా , | పా ని ని ప మ పా || మ పా స సా | సా సా ; సా ||
అ మ రా . | ధి పు . డు . . || మో . ద ము | న ని . న్ను ||

రి మ స రీ స | సా , రి స ని దా ||
వ . ర్ణిం . ప | గా . ద ర . మే ||

ప దా నీ , | నీ రీ స ని పా || రి పా మ పా | ని ని ప మ రి రి సా ||
ప ర మే . | శ్వ రి య . ల || వే . ద ము | ల . కై . . . న ||

రి మాపా , | ని ని ప మ పా ; || ని ని ప మ పా | సా ; సా సా ||
న ది డు . | స్త్ర . ర . మే . || శ్రీ . . . ద | లి . ర్పు గ ||

రి మారి సా | సా స ని రి స దా || ప ద నీ , స | ద ని ప మ పా ; ||
స క ల సం | ప తీ . సి . ద్ధి || ద య చే . . | యు . . మి క . ||

మ పా స సా | సా , ని రి స దా | ప దా నీ , | దా నీ సా ; ||
దా . సు కు | లో . ద యుం . డ | రా . ము . | ద ను నా . ||

సా ని రీ స | పా ని ని ప మ పా ||
అం ద యుం డ | గా . . ని . క || || రావే ||

తత్వప్రతిపాదిక కృతి

1. మదారి కులభంజనం భజే భజే

సురటి - మధ్యాది

పల్లవి ॥ మదారి కులభంజనం భజే భజే మదారి కులభంజనం
సదా నిరంజనం సర్వలోకరంజనం ॥ మదారి ॥

చ 1. నీ వారశూక వదణుకలితం నిత్యానందయుతం
తం కాంతం భావాభావ వర్జితం భవాదినందితం భక్తలోకవందితం ॥ మదారి ॥

చ 2. స్వానుభూత కేవల భాస్వంతం చైతన్యకాంతం
తం శాంతం మానామానదూరితం మనోవిభావితం మౌనిలోక సేవితం ॥ మదారి ॥

చ 3. శోకాదిష్వపతం తం తం దాసురామ హృదయ నిశాంతం
శాంతం లోకాలోకభాసితం లురద్గుణంత తం లూతయా సమంకృతం ॥ మదారి ॥

సురటి - మధ్యాది

పల్లవి ॥	సా ని ద పా మ గ రి గ స స రీ మా	।	పా ; ; నీ	।	దా , ని సా ;	॥
	మ దా . . రి . కు ల . భం . జ	।	నం . . భ	।	జే . భ జే .	॥
	సా ని ద పా మ గ రి గ స స రీ మా	।	పా ; ; ని ద	।	నీ ; ; ;	॥
	మ దా . . రి . కు ల . భం . జ	।	నం . . స .	।	దా . . .	॥
	సా సా నీ రి స నీ , ద పా ;	।	మ గ రి స రి మ రి మ	।	ప ని ద ని సా ;	॥
	ని రం . జ . నం	।	స . . ర్వ లో . . క	।	రం . . జ నం .	॥ ॥ మదారి ॥

చ 1. మా, మా, మ గ రీ మా రీ సా । మ గ రి మ పా పా । ప స ని ద పా ; ॥
నీ . వా . ర . శూ. క వ । ద . ణు . క లి । తం. . . . . ॥

మ గ రీ మాపా నీ దా దా నీ । సా నీ రి రి గ సా, ని ద ని సా, ॥
ని . . త్యా. నంద యు తం । కాం తం . . . తం. భా . . వా . ॥

నీ , నీ , ద ని ని స ని ద ప మ గ రి । మా పా ; నీ దా నీ సా సా ॥
భా . వ . వ . ర్జి . తం. . . . . . । భ వా . ది నంది తం. ॥

రి రీ మ గ రి సా ; సా సా ; । ని ద ప మ గ రి మా । ప ని ద ని స రి మ గ ॥
భ . క్త . . లో . . క . । వం. . . . . ది । తం. . . . . ॥ ॥ మదారి ॥

చ 3. మా, మా, మ గ రీ మా రీ సా । మ గ రి మ పా; । ప స ని ద పా ; ॥
శో . కా . ది . ష్య ప తం . । తం. . . . . । తం. . . . . ॥

మ గ రీ మాపా నీ దా దా నీ । సా నీ రి రి గ సా , ని ద ని సా , ॥
దా . . సు రా . మ హ్మాద । య ని శాం . . తం . శాం . . తం . ॥

నీ , నీ , ద ని ని స ని ద ప మ గ రి । మా పా ; నీ దా నీ సా సా ॥
లో . కా . . లో . . క . భా . . . । సి తం . లు ర . ద్గు ణం ॥

రి రీ మ గ రి సా ; సా సా ; । ని ద ప మ గ రి మా । ప ని ద ని స రి మ గ ॥
త తం. . . లూ. త యా. । స . మం. . . కృ । తం. . . . . ॥ ॥ మదారి ॥

పదములు

1. మగువ నేనెంత మందబుద్ధినైతి

తోడి - చాపు

పల్లవి ॥ మగువ నేనెంత మందబుద్ధి నైతి
మగని తూలనాడితి మోసపోయితి ॥ మగువ ॥

అ.ప॥ తెగువతో నిల్లిల్లు తిరిగి చూచుచున్న
నగధర నినుజూచి నగరా పో పొమ్మంటి ॥ మగువ ॥

చ1. బెట్టువిడచి మ్రొక్కు బెట్టవచ్చిన నన్ను
బట్టరాకూరా నీ బవిసి దెలిసెనంటి ॥ మగువ ॥

చ2. ఆసించి గోపాలు డంట వచ్చినంతనే
దాసు శ్రీరామకవి డాసి ఏలుపొమ్మంటి ॥ మగువ ॥

తోడి - చాపు

పల్లవి ; సా రీ । గా రీ సా ; ॥ రి స ని దా , । నీ ; సా ; ॥
. మ గు । వ . నే . ॥ నెం. . . . । . . త . ॥

; సా రీ । గా ; మా ; ॥ పా , ద ప మ । ద పా గ మా; ॥
. మ ం । ద . బు . ॥ ద్ధి . . . . । నై . . తి . ॥

; , ద పా । దా నీ సా ; ॥ స రి రి సా ని । నీ దా దా నీ ॥
. . మ గ । ని . తూ . ॥ ల . . . . । నా . . డి ॥

సా ; ; । ; ; సా , ని ॥ ద ప మా , ద । ప మ గా రీ సా ॥
తి . . । . . మో . . ॥ స . పో . . । యి. . . తి ॥

రి ని ॥
. . ॥ ॥ మగువ ॥

అ.ప॥ ; పా దా । పా ; పా మా ॥ పా గ మా , । దా పా దా ; ॥
. తె గు । వ . . తో ॥ ని . ల్ . । ల్లి . ల్లూ. ॥

; దా పా । ద ని స ని ద ప ద మ ॥ దా , నీ . । స రి స రి ని సా , ॥
. తి రి । గి . . . చూ. . . ॥ . . చు . । చు . . . . న్న . ॥

; దా దా । గా రీ సా ; । రి స ని దా , । నీ ; సా ; ॥
. న గ । ధ . రా . । ని . . ను . । జూ . చి . ॥

; రీ స రి । స ని దా పా ; । మ గ ప మ ద ప । మ గ రీ సా ; ॥
. న గ . । రా . . పో . । పొ . . . . . । మ్మం . టి . ॥

; సా రీ । గ మ ద ని స ని ద మ । మాద మ గ రి స రి । స ని ద ని నీ సా ॥
. మ గు । వ . . . . . . నే . । నెం. . . . . . . । . . . . . త . ॥

మందబుద్ధినైతి మగువ తూలనాడితి ॥ ॥ మగువ ॥

– చరణములు అనుపల్లవి వలె –

2. అంత గీర్వాణము నేనేరర సామి

అసావేరి – త్రిపుట

పల్లవి ॥ అంత గీర్వాణము నేనేరర సామి అచ్చ తెనుగు జెప్పరా ॥ అంత ॥

అ॥ప వింతగా ననుజూచి “విరిబోణియవి పూవు
బంతులా యేమని” పకపక నగియెదవు ॥ అంత ॥

చ1. చాలగా మదన ప్రచారములను నే
జాణగాను గదరా
“మేలు వేలుపు ప్రోడ మిద్దెటింటికి జేర
వీలు దెలుపు” మని వేవేగననియెదవు ॥ అంత ॥

చ2. వీరాసనము వైచి పెదవి పంటను కరచి
తీరుగా కనుగీటుచు
“వారిజముఖి మంచి పగడము ముత్యాల
చేరులోనికి దయసేయుమీ” అనియెదవు ॥ అంత ॥

చ3. వాలయముగ తోట్ల వల్లూరి వేణుగో
పాల నిన్నే నమ్మితి
శీలమొప్పగ "దాసు శ్రీరామ కవికృతి
లీలాంశ్రుణు మహిళే" అని పల్కెదవు ॥ అంత ॥

అసావేరి - త్రిపుట

పల్లవి ॥ ; ; రీ । మారీ మా ; । పా ; ; । పా దా పా ; ।
. . అం । త . గీ . । ర్వా . . । ణ . ము . ।

; మా; । పా ; దా పా । ప మ మారీ । గా రీ రీ సా ।
. నే . । నే . ర . । రా . . . । సా . . మి ।

; ; రి ప । ప మ మ రి గా రీ । రీ సా ; । రీ సా రీ నీ । సా ; ; ; ; ; ; ॥
. . అ . । చ్చు . . . తె . । ను గు . । చె . ప్ప . । రా . . . . . . ॥ ॥ అంత ॥

అ.ప॥ ; పా ; । పా దా పా మా । పా పా , ద । సా ; సా ; ।
. విం . । త . గ . । న ను . . । జూ . చి . ।

; సా సా । రీ గా రీ సా । సా రీ నీ । సా ; సా ; ।
. వి రి । బో . . ణీ । య వి . । పూ . వు . ।

; పా దా । సా ; సా , రి । నీ సా పా । దా ; పా ; ।
. బం . । తు . లా . . । యే . . । మ . ని . ।

; మామా । పా ; దా పా । ప మ మారీ । గా రీ రీ సా ॥
. ప క । ప . క . । న . గి . । యెద వు . ॥ ॥ అంత ॥

– పల్లవి, అనుపల్లవి వలె ఇతర చరణములు –

3. ముంజేతి కంకణమ్మున కద్దమేలనే

సావేరి - రూపకం

పల్లవి ॥ ముంజేతి కంకణమ్మున కద్దమేలనే
రంజిల్లు వాని గుణము రమణి మనమెరుగమే ॥ ముంజేతి ॥

చ1. కమ్మదనపు మాటలనె కడుపులో నొక విధమె
కొమ్మ వాని వలపు నిక్కమ్ముగాదె నమ్మరాదె ॥ ముంజేతి ॥

చ2. మాటలును తేటలును మనవద్దనే చెలియ
మాపటికి పడకలా మగువ తోడ తగవదేడ ॥ ముంజేతి ॥

చ3. భాసురాంగి నన్ను మాయ జేసె నేనేమి సేతు
దాసురామ కవి మనో నివాసుడాయె మోసమాయె ॥ ముంజేతి ॥

సావేరి - రూపకం

పల్లవి ॥ ; పా , ద సా ; సా ॥ దా ; ద రి స ని దా పా ॥ మా మాప ద స ని దా పా ॥ మ ప ద ద ప మ గా ; రీ ॥
. ముం . . జే . తి ॥ కం. క . ణ . . . ॥ మ్ము న క . . . ద్ద . ॥ మే . . . . . ల . నే ॥

; సా రీ గా రీ రీ ॥ సా ; స ని దా రి స రీ ॥ ; స రీ మా , ; ప మ ॥ పా , ద ప మ మ ని ని ప దా ॥
. రం . జి . ల్లు ॥ వా . ని . గు ణ . ము ॥ . ర మ ణీ . . మ న ॥ మె . రు . . గ . . . మే ॥ ॥ముంజే॥

చ 1. ; నీ దా పా పా మా ॥ ద పా ద సా సా సా ; ॥ ; ప దా సా రి గా రీ ॥ సా రి గ రి స ని ద దా దా ॥
. క మ్మ ద న పు ॥ మా . . ట ల నే . ॥ . క డు పు . లో . ॥ నొ క . వి . ధ . . ము ॥

పా దా గా రీ సా ; ॥ దా రీ స ని పా దా ప మ ॥ ప ద సా సా రి స ని ద ప మ ॥ ప ద ని ద ప మ దా పా దా ॥
కొ మ్మ వా . ని . ॥ వ ల పు . . . ని . ॥ క్క . . మ్ము గా . . దె . . ॥ న . . మ్మ . . రా . దే ॥ ॥ముంజే॥

– తక్కిన చరణములు పై చరణమువలె –

4. వట్టు బెట్టెద నాచై బట్టరాకురా సామి

ఆనందభైరవి - చాపు

పల్లవి ॥	వట్టు బెట్టెద నాచై బట్టరాకురా సామి	॥ వట్టు ॥
అ.ప॥	గట్టిగ పదివేల కరకు వరాలమూట	
	గట్టి నా కట్టెదుట బెట్టి మాటాడరారా	॥ వట్టు ॥
చ1.	గారాననొక యమ్మకనిపెంచిన బిడ్డ	
	యూరకే వచ్చునా తేరాసరిగ చీర	॥ వట్టు ॥
చ2.	వలచివచ్చినవారు విలువబెట్టక పోరు	
	అలరింతు తేరా మంచి ఆణిముత్యాలపేరు	॥ వట్టు ॥
చ3.	భాసుర వేణుగోపాల జేజేల మిన్న	
	దాసు శ్రీరామకవి డాసి ఏలకయున్న	॥ వట్టు ॥

ఆనందభైరవి - చాపు

పల్లవి ॥ ; ; పా । సా ; సా ; ॥ స ని రి స ని ద । పా ; పా , ద ॥
. . వ । ట్టు . బె . ॥ ట్టె . ద . . . । నా . చై . . ॥

ద పా । మ గ మ । పా , ద ప మాప ॥ మ గా రీ , ॥ గా ; మా; ॥
. . । బ . . । ట్ట . . రా . . ॥ కు . రా . ॥ సా . మి . ॥

పా మాపా । సా ; సా ; ॥ స ని రి స ని ద । పా ; పా , ద ॥
. . వ । ట్టు . బె . ॥ ట్టె . ద . . . । నా . చై . . ॥

ద పా । మ గ మ ॥ పా , ద ప మాప ॥ మ గా రీ , । రి సా రి ప మ గ రి ॥ గ గా రి సా । ; ; ; ; ॥
. . । బ . . ॥ ట్ట . . రా . . ॥ కు . రా . । సా . . . . ॥ మీ . . . । . . . . ॥ ॥ వట్టు ॥

అ.ప॥ ; ; పా । పా , ద ధ ప మా॥ పా ప ద నీ । సా ; సా ; ॥
. . గ । ట్టి . . గ . . ॥ ప ది . . । వే . ల . ॥

; నీ సా । రీ , మ గ రి సా ॥ సా ద నీ । సా ; సా ; ॥
. క ర । కు . . వ . . ॥ రా . ల । మూ . ట . ॥

; ; పా । సా ; సా ; ॥ స ని రి స ని ద । పా ప ని ని పా మ ॥
. . గ । ట్టి . నా . ॥ క . . . . . । ట్టె దు . ట . . ॥

; గా మా । పా , ద ప మాప ॥ గా , రీ , । గా మా పా ; ॥
. బె . । ట్టి . మా. . . ॥ టా . . . । ద . రా . ॥ ॥ వట్టు ॥

– తక్కిన చరణములు అనుపల్లవి వలె –

5. వలచితిరా నిను వదలను సామీ

దర్బారు – చాపు

పల్లవి ॥ వలచితిరా నినువదలను సామీ
జలజాక్ష నీ దర్శనమే పదివేలు ॥ వలచితి ॥

చ1. ఇచ్చిన సరే ఇవ్వకున్న సరే
వచ్చి నాతో నొక ముచ్చటాడిన చాలు ॥ వలచితి ॥

చ2. నీళ్లనేముంచు పాలనేముంచు
కాళ్లకు మ్రొక్కెద కరుణించరా సామి ॥ వలచితి ॥

చ3. వేణుగోపాలా వేడితి చాలా
రాణించు దాసు శ్రీరామునుల్లమువలె ॥ వలచితి ॥

దర్బారు – చాపు

పల్లవి ॥ ; నీ సా । రీ ; రీ ; ॥ ప మ రీ మా । రీ సా రీ ; ॥
. వ ల । చి . తి . ॥ రా . . . । ని . న్ను. ॥

; రీ మా । పా ; దా ; ॥ నీ సా పా । పా , ద ద నీ ప ॥
. వ ద । ల . ను . ॥ రా . . । సా . మీ . . . ॥

	; దా రీ	। సా ; సా ;	॥ స ని రి స ని స	। పా దా పా ;	॥
	. జ ల	। జా . . .	॥ క్ష	। నీ . ద .	॥
	; మాపా	। ద ని పా పా ప ద	॥ ద ని ప ప మ రి	। రీ , మ రీ , మ స రీ స	॥
	. ర్శ న	। మే . . . ప .	॥ ది	। వే . . . . . . లు . .	॥ ॥ వలచితి ॥
చ 1.	; ; రీ ప మ రీ	। రి మ రి మ	॥ సా రీ ;	। సా ; ; ;	॥
	. . ఇ చ్చి . .	। న . స .	॥ రే . .	।	॥
	; ; రి మ	। పా ; దా ;	॥ ద ని సా రి స ని స	। పా దా పా ;	॥
	. . ఇ .	। వ్వ . కు .	॥ న్న . . . . స .	। రే . . .	॥
	; ; మ ప	। దా ; నీ ;	॥ సా రి మ రి మ	। సా రీ సా ;	॥
	. . వ .	। చ్చి . నా .	॥ తో	। నొ . క .	॥
	; ; దా	। రి స ని స ప దా ప	॥ మ ప దా ని ద ప మ రీ	। రి మ రి మ స రీ స	॥
	. . ము	। చ్చ . . . టా . .	॥ డి . నా	। చా . . లు . . .	॥ ॥ వలచితి ॥

– తక్కిన చరణములు చరణమువలె –

6. మనసు దీరెనా సామి

దర్బారు – మిశ్రచాపు

పల్లవి ॥ మనసు దీరెనా సామి మనసు దీరెనా సామి
వనజాక్ష దానిపొందు వైకుంఠ మాయెనా ॥ మనసు ॥

చ1. మరుగు పరచ నేటికిరా మంచిది లేరా ఆ
మెరుగు బోణి వగలు తిరుమంత్రములాయెనా ॥ మనసు ॥

చ2. సొక్కియున్న జాడలు చూచిన చాలుర దాని
పక్క బండి యుండుటే బ్రహ్మానంద మాయెనా ॥ మనసు ॥

చ3. వినుముతోట్ల వల్లూరి వేణుగోపాల శౌరి
ఘనుడ దాసు శ్రీరామకవి సన్నుతి జేసెనా ॥ మనసు ॥

దర్బారు – మిశ్రచాపు

పల్లవి ॥	; రీ మా	। పా ; పా ;	॥ దా పా ;	। పా దా ద ప మా	॥
	. మ న	। సు . దీ .	॥ రె నా .	। సా . మి . .	॥
	; ʼమాపా	। దా నీ పా ;	॥ ప మ ధ ప మ రి	। గా గా రి స రీ	॥
	. మ న	। సు . దీ .	॥ రె . నా . . .	। సా . మి . .	॥
	; రీ పా	। ప మ మ రి రి మ రి మ	॥ స రీ సా ,	। రి స ని స రీ ;	॥
	. వ న	। జా . . . క్ష . . .	॥ దా . ని .	। పొం . . . దు .	॥
	; రి మ ప ద	। నీ సా పా ప ద	॥ ద ని ప ప మ రి	। రి మ రి మ స రీ స	॥
	. వై . . .	। కుం . . ర .	॥ మా . . యె . .	। నా	॥ ॥ మనసు ॥
చ 1.	; దా నీ	। పా ; ప మ ప ద	॥ ప మ రి రి ప మ	। పా దా ద ప మా	॥
	. మ రు	। గు . ప . ర .	॥ చ . . నే . .	। టి కి రా . .	॥
	; పా , మ	। పా దా ; దా ;	॥ ద ని సా ప ద	। ద నీ ప పా ;	॥
	. . . మం	। . చి . ది .	॥ లే	। రా	॥
	; దా నీ	। పా ; ప మ ప ద	॥ ప మ రి రి ప మ	। పా దా ద ప మా	।
	. మ రు	। గు . ప . ర .	॥ చ . . నే . .	। టి కి రా . .	।
	పా ; మ ప	। దా ; దా ;	॥ ద ని సా ప ద	। ద నీ ప పా ;	॥
	. . మం .	। చి . ది .	॥ లే	। రా	॥
	; ; స ని	। సా ; రీ ;	॥ మ రీ మ రి మ	। సా రీ సా ;	॥
	. . మె రు	। గు . బో .	॥ డి . వ . .	। గ . లు .	॥

ద ని స‌ా రి స ని స । పా దా పా పా ॥ మ ప ద ని ప ద । ప మ రీ గా గా ॥ రి స
ధి . రు . . . . । ఘుం . త్ర ము॥ లా . . . . . . । యె. . నా. ॥ . . ॥ మనసు ॥

– తక్కిన చరణములు చరణమువలె –

7. పగవారికి నవ్వగసందే మగడే నను వేరుగ జేసుగదే

కాపి – మిశ్రచాపు

పల్లవి ॥ పగవారికి నవ్వగసందే మగడే నను వేరుగ జేసుగదే నా
మగడేనను వేరుగ జేసుగదే ॥ పగ ॥

చ1. వినవే తనమోమున ముద్దిడ బోయిన వద్దని
దిగ్గున లేచెనయో
ఎనసి ముద్దిడ రాదటే ఇది వాదటే
మనసులో దయలేదుగా ముమ్మాటికి
ఇక మాటలేమిటికి ॥ పగ ॥

చ2. కలనా మరుగో లలనా
యెల గుబ్బల నాటుల నాగ గలనా లలనా
వలచి చేరిన నేరమా పెరవారమా
చెలియ నాతో నలుకలేటికి చెల్లబో నేనేమిసేయుదు ॥ పగ ॥

చ3. వరతోటల వల్లూరి వేణుగోపాలా
కరుణా రసకలిత సుకవితా భరిత దాస్వ భిరాముని శ్రీరాముని
సరస సమ్మత చరితు దాయెనే సామిని నేమందునే ॥ పగ ॥

కాపి – మిశ్రచాపు

పల్లవి ॥ రీ మా; । పా ; ; ; ॥ నీ పా ; । మా; నీ పా ॥
ప గ . । వా . . . ॥ రి కి . । . . న . ॥

గా , రీ , । ; ; సా గ రి ॥ రి స సా ; । ; ; ; ; ॥
వ్వ . గ . । . . సం . . ॥ దే . . . । . . . . ॥

గా రీ ; । మా; ; ; ॥ పా పా ; । నీ మాపా ; ॥
మ గ . । డే . . . ॥ న ను . । వే . . . ॥

మాపా ; । సా ; ; ; ॥ ని ద స ని నీ । పా మాపా ; ॥
రు గ . । జే . . . ॥ సు . గ . . । దే . నా . ॥

మగడే నను వేరుగ చేసెగదే ॥ ॥ పగ ॥

చ 1. పా పా ; । పా ; దా పా ॥ మానీ పా । మాగా రీ ; ॥
ఏ న . । వే . త . ॥ న . . । మో. . . ॥

గా , రీ , । సా నీ సా ; ॥ రీ పా మా । గా ; రీ ; ॥
ము. న . । ము. . . ॥ ద్ది ద . । బో . . . ॥

మామా; । మారీ మా; ॥ పా నీ ; । మా ; పా ; ॥
యిన . । వ . . . ॥ ద్ద ని . । ది . . . ॥

మాపా ; । సా ; ; ; ॥ దా నీ ; । సా ; ; ; ॥
గ్గ న . । లే . . . ॥ చె న . । యో . . . ॥

మాపా ; । నీ ; సా ; ॥ రీ రీ ; । రీ ; గా ; ॥
ఎ న . । సి . ము. ॥ ద్ది ద . । రా . ద . ॥

రీ ; ; । ; ; గా రీ ॥ సా ; గ రి । రి స నీ సా ; ॥
టే . . । . . ఇ ది ॥ వా . . . । ద . . టే . ॥

; నీ దా । నీ రీ సా ; ॥ నీ దా ; । నీ సా నీ దా ॥
. మ న । సు . న . ॥ ద యు. । లే . దు . ॥

పా ; ; । ; ; పా మా ॥ పా నీ సా । నీ పా మ గ మా ॥
గా . . । . . ము. ॥ మ్మా . . । టి . కి . . ॥

; రీ మా । పా ; నీ పా ॥ మ గ గా రీ । సా ; రీ నీ ॥ సా ; ; ॥
. ఇ క । మా. . ట ॥ లే . . . । . . టి . ॥ కి . . ॥ ॥ పగ ॥

– తక్కిన చరణములు చరణమువలె –

8. మూటలడిగితినా ముల్లెలడిగితినా

యదుకుల కాంభోజి – త్రిపుట

పల్లవి ॥ మూట లడిగితినా ముల్లెలడిగితినా
మూతి త్రిప్పెద వేమిరా ముద్దిదరా మోము తిప్పెదవేమిరా

అ.ప॥ నోటి మాటకైన నోచు కోనైతినా
కూటములా ముద్దు కోమలి పాలైన ॥ మూట ॥

చ1. త్యాగశీలుడవీవు దాచిన సొమ్మంత
వేగనా కిమ్మంటినా
బాగాలివ్వనైన పనికిరానైతినా
బాగా యెనదియెంత బంగారు బొమ్మైన ॥ మూట ॥

చ2. వడిగనే నీపాన్పు వద్దకు చేరగ
వద్దువద్దననేలరా
అడుగులొత్తగనైన అనుకూల పదరాదా
పడతి బోధన లిహ పరసాధనములైన ॥ మూట ॥

చ3. పాలించు శ్రీ తోట్ల వల్లూరి వేణుగో
పాలా మ్రొక్కితి మ్రొక్కితి
శ్రీలమించిన దాసు శ్రీరామకవికృతి
వాలాయముగ నిన్ను వర్ణన జేసిన ॥ మూట ॥

యదుకుల కాంభోజి - త్రిపుట

పల్లవి॥ ; సా రీ । గా ; గా గా ॥ గా గా ; । గా ; గా ; ॥
. మూ . । ట . ల డి ॥ గి తి . । నా . . . ॥

; గా రీ । గా మా పా మా ॥ మాగా రీ । రీ గా రీ సా ॥
. ము. । ల్లె . ల డి ॥ గి తి . । నా . . . ॥

; రీ గా । రి సా, సా నీ ॥ సా రీ ; । రీ పా మాగా ॥
. మూ . । తి . . త్రి . ॥ ప్పెద . । వే . . మి ॥

మ గ రీ ; । సా ; మాపా ॥ ద ని ద పా ద । ద ప మ గా ప మ గ రీ సా ॥
రా . . . । . . ము. ॥ ద్ది . . ద . । వే . . . . మి . . . ॥

; సా రీ । రీ నీ దా ద ప ॥ మ గ రీ ; । సా ; సా రీ ॥ రి గ రీ ; । సా ; ; ; ॥
. మో. । ము. . . త్రి ॥ ప్పె. ద . । వే . మి . ॥ రా . . . । . . . . . ॥ ॥మూట॥

అ.ప॥ ; మాగా । పా ; దా ; ॥ సా ; ; । సా పా దా ; ॥
. నో టి । మా. . . ॥ ట . . । కై . న . ॥

; ; ద ని । ని సా ని దా ; ॥ దా పా ద స । ని ద పా పా ; ॥
. . నో . । చు . . కో . ॥ నై . . . । తి . . నా . ॥

; మా; । మా; మా; ॥ గా మా; । పా ; మా; ॥
. కూ. । ట . ము. ॥ లా . . । ము. ద్దు . ॥

పా దా సా । దా పా ప మ గా ॥ గా ప ప మ గ । మ గ రీ మ గా స ॥
క్రో . . । మ . లి . . ॥ పా . . . . । లై . . తి . . ॥ ॥ మూట ॥

చ 1. ; సా రీ । గా ; గా ; ॥ గా గా ; । గా ; గా ; ॥
. త్యా. । గ . శీ . ॥ లు ద . । వీ . వు . ॥

; గా రీ । గా మాపా మా ॥ మాగా రీ । రీ ; రీ ; ॥
. దా . । చి . న . ॥ సొ . . । మ్మం . త . ॥

; రీ గా । రీ సా సా నీ ॥ సా రీ ; । రీ పా మాగా ॥ మ గ రీ సా । సా ; ; ; ॥
. వే . । గ . నా . ॥ కి . . । మ్మం . టి . ॥ నా . . . । . . . . ॥

; మాగా । పా ; దా ; ॥ సా ; ప । సా ; సా ; ॥
. బా . । గా . లి . ॥ వ్వ . . । నై . న . ॥

; దా దా । నీ సా నీ దా ॥ ప దా ; స । ని ద పా పా ; ॥
. ప ని । కి . రా . ॥ నై . . . । తి . . నా . ॥

; మా; । మా ; మాగా ॥ గా మా; । పా ; మా ; ॥
. బా . । గా . యె . ॥ న ది . । యెం . త . ॥

; పా ; । దా సా దా పా ॥ ధ ప మ గా ప । మ గ రీ రీ సా ॥
. బం . । గా . రు . ॥ బొ . . . . । మ్మె. . న . ॥ ॥ మూట ॥

– తక్కిన చరణములు చరణము వలె –

9. వారి వీరిజోలి నాకేలరాసామి

ద్విజావంతి – మిశ్రచాపు

పల్లవి ॥ వారి వీరిజోలి నాకేలరాసామి
వద్దు వద్దు చాలురా

అ.ప॥ నోరు మూసుకొని యూరకున్నగాని
తీరదాయె దాని పోరు నేనేమి సేతు ॥ వారి ॥

చ1. అలదానితో నీవు కలసి కులుకుచున్న
నదే నాకు పదివేలురా
వలపు నాపై నీకు కలుగ కున్ననేమి
తొలి నోము ఫలమని తలచితినేకాని ॥ వారి ॥

చ2. వలవల కన్నీరు వరదలై పారగా
తల(వ్రాసెగా దైవము
నిలచి నీతో నింక పలుకు లేమిటికిరా
అలరు తేనియ విసమైన గ్రోలెదగాని ॥ వారి ॥

చ3. వారక శ్రీతోట్లవల్లూరి వేణుగోపాలా
మ్రొక్కెద మ్రొక్కెద
ధీరుడైన దాసు శ్రీరామకవికృతి
సారమైన విని సామినన్నేలరా ॥ వారి ॥

ద్విజావంతి – మిశ్రచాపు

(పైన '1' అంకె వేసిన గాంధారము సాధారణ గాంధారము)

పల్లవి ॥	; రీ గా	।	మాపా దా పా	॥	మ గ మాగ రి	।	గా[1] , రి రి స సా	॥	
	. వా .	।	రి . వీ .	॥	రి	।	జో . లి . . .	॥	
	; నీ రి స	।	దా ; నీ ;	॥	రీ ; సా	।	మ[1] గ గా[1] రీ ;	॥	
	. నా . .	।	కే . ల .	॥	రా . .	।	సా . . మి .	॥	
	; ; రీ	।	గా ; మా;	॥	పా ; ;	।	నీ ; దా ;	॥	
	. . వ	।	ద్దు . వ .	॥	ద్దు . .	।	చా . లు .	॥	
	పా ; ;	।	; ; దా పా	॥	మ గ మా, గ	।	రీ గ[1] రి స ని సా	॥	
	రా . .	।	. . . .	॥	. . . . .	।	. . . . . .	॥	॥ వారి ॥
అ.ప ॥	; సా ;	।	సా ; సా ;	॥	సా నీ దా	।	పా ; పా ;	॥	
	. నో .	।	రు . మూ .	॥	సు . .	।	కొ . ని .	॥	
	; రీ ;	।	రీ ; రీ ;	॥	రీ , రీ ,	।	గా[1] ; రీ ;	॥	
	. యూ .	।	ర . కు .	॥	న్న . ను .	।	గా . ని .	॥	

; రీ గా । మాగా మాగా ॥ రి మ గా రీ । సా నీ సా ; ॥

. తీ . । ర . దా . ॥ యె . రా . । దా . ని . ॥

; సా నీ । నీ దా దా పా ॥ ప మ మామ గ । రీ గా[1] రీ ; ॥

. పో . । రు . నే . ॥ నే . . . మి । జే . తు . ॥ ॥ వారి ॥

– పల్లవి అనుపల్లవుల వలె చరణములు –

10. నేను నీదాన నామేను నీదేనురా

శంకరాభరణం – ఆది

పల్లవి ॥ నేను నీదాన నామేను నీదేనురా
నీనా సందున గానడే వాడురా ॥ నేను ॥

చ1. ఎన్నడు నీ మాట కెదురాడనురా
మన్నించి తిన్నగ మాటాడవేమిరా ॥ నేను ॥

చ2. ఓరీ నాసామి నే కోరితిరా నిన్నే
తీరైన గుబ్బల గోరులుంచరార ॥ నేను ॥

చ3. భాసుర వేణుగోపాల దయాలవాల
దాసు శ్రీరాముని దయనేలవదేల ॥ నేను ॥

శంకరాభరణం – ఆది

పల్లవి ॥ పా ద ప మ గ గ మ పా , పా , గ మ । ప దా ద పా ప మ । ప ద నీ సా ; ॥
నే . ను . నీ . . దా . న . నా . । మే . ను . నీ . । దే . ను రా . ॥
సా ని స గ రి సా స ని ద ప ద ని సా । సా రి స ని ద పా । మ ద ప మ గ రి గ మ ॥
నీ . నా . . . సం . . . దు . న । గా . . న . దే । వా . . . డు . రా . ॥ ॥ నేను ॥

చ 1.	ప దా ప మ గా మాప దా ని సా సా	। స రీ గ మ గ రి సా ।	స ద నీ సా ;	॥
	ఎ . న్న . . డు నీ . మా. ట	। కె . దు . . . రా ।	డ . ను రా .	॥
	స నీ స గ రి స ని ద పా దా , నీ	। సా రి స ని ద పా	। మ ద ప మ గ రి గ మ	॥
	మ . న్నిం . . చి . . తి న్న . గ	। మా. టా . . డ	। వే . . . మి . రా .	॥ ॥ నేను ॥

– చరణమువలె తక్కిన చరణములు –

11. కామాంధకారము కప్పెనా

శంకరాభరణం – చాపు

పల్లవి ॥ కామాంధకారము కప్పెనా నీవింత
కనుగానక యుంటివి ॥ కామాంధ ॥

అ.ప॥ ఏమిరా తెలియదా ఇది కాదని నీకు
నీ ముద్దు కోమలి నివసించిన ఇల్లు ॥ కామాంధ ॥

చ1. పంజరమున చిలుక పగిది నేనుండగ
పరులకు పనియేమిరా
సంజ చీకటి దారి జాడ తెలియలేక
కంజాత నయన ఇక్కడ వచ్చితివా లేక ॥ కామాంధ ॥

చ2. వగకాడ నీవంటి వానికి నావంటి
మగువ పొందది ఏలరా
మొగలి పూజిదుమబో ముల్లాకంటినయట్లు
తగని ఈ నా యిల్లు దారి దాకెనా లేక ॥ కామాంధ ॥

చ3. భ్రమలేల నిన్నటి రాతిరి గలసిన
భామ ఇల్లిది గాదురా
రమణీయ దాసు శ్రీరామ కవీంద్రుని
అమల చిత్తాంబుజ మనుకొంటివా లేక ॥ కామాంధ ॥

శంకరాభరణం - చాపు

పల్లవి ॥ ; ; గ మ । పా ; పా ; ॥ పా ; ; । పా , ద ద ప మా ॥
. . కా . । మాం . ధ . ॥ కా . . । ర . . ము . . ॥
; ; పా । స ని ద ని ద పా ; ॥ గ మ ప దా ప । ప ప మ గ గా ప మ మ రి ॥
. . క । ప్పె . . . నా . . ॥ నీ . . . . । విం . . . త . . . . . ॥
; ; గ మ । పా ద ని ద పా , ॥ ప ప మ గ మ రి । గా మా మ ద ప ప ॥
. . క ను । గా . . . న . ॥ క . . . . . । యుం . టి . . . ॥

గ రీ స ; । ; ; ; ; ॥
వి . . . । . . . . ॥ ॥ కామాంధ ॥

అ.ప॥ ; ; స ని । సా రీ రీ ; ॥ రీ రీ ; । రీ , గ రి స సా ని ॥
. . ఏ . । మి . రా . ॥ తె లి . । య . దా . . . . ॥
; సా స రి । రి గ రీ సా సా ॥ ని రి స సా ని । ద సా ని సా ; ॥
. ఇ ది . । కా . . ద . ॥ ని . . . . । నీ . . కు . ॥
; ; మ ప । ద ని స రీ స సా ॥ స ని ద ని ద ప । ప ద నీ సా ; ॥
. . నీ . । ము . . . . ద్దు ॥ కో . . . . . । మ . . లి . ॥
; , ప పా । స ని ద ని ద పా , ॥ గ మ ప దా ప । ప మ మ గ గా ప మ మ రి ॥ రీ ;
. . ని వ । సిం . . . చి . . ॥ న . . . . । ఇ . . . . ॥ ల్లు . ॥ కామాంధ ॥

– తక్కిన చరణములు, పల్లవి, అనుపల్లవి వలె –

12. ముద్దు ముద్దుగ పిలవనా నాసామిని

అఠాణా - చాపు

పల్లవి ॥ ముద్దు ముద్దుగ పిలవనా నాసామిని
ముదుగు ముదుగుగ పిలవనా నా సామిని

అ.ప॥ ముద్దు ముద్దుగ పిలువ చులక సేయునేమో
ముదుగు ముదుగుగ పిలువ బాగని తోచేనే ॥ ముద్దు ॥

చ1. పాటలు పాడుదునా మంచి ఆటలు ఆడుదునా
వాటమైనా గుబ్బ పోటు జూపింతునా తేట
చెక్కిలికొనగోట మీటుదునా ॥ ముద్దు ॥

చ2. ఆకు మడుపు లిత్తునా మంచి తావి
అత్తరుపై బూతునా
తేకువతో జడ త్రిప్పి కొట్టుదునా
మోక మావి తలిరు మోవి గరతునా ॥ ముద్దు ॥

చ3. కోపగించకు మందునా యేర వేణు
గోపాల రమ్మందునా
శ్రీపూర్ణుడగు దాసు శ్రీరాము మనమున
ప్రాపై నివసించి పాలించమందునా ॥ ముద్దు ॥

అఠాణా - చాపు

పల్లవి ॥ , ని ప మ రి మా॥ ప పా ప ప ప ద ॥ ద ని ప ; పా ॥ పా , పా , ద ద ప మా ॥
. ము. ద్దు . ము॥ ద్దు గ పి లు వ . ॥ నా . . . నా ॥ సా . మి . ని . . . ॥
మ ప రీ స స ॥ స సా స ద నీ ॥ సా , ; ని రి ॥ స ని ప పా , ద ద నీ ప ॥
ముదు గు ముదు ॥ గు గ పి లు వ ॥ నా . . నా . ॥ సా . . మి . . ని . . ॥ ॥ ముద్దు ॥

అ.ప॥ ; స ని ని ప మ ॥ ప ద నీ స స సా ॥ ని స రీ మ రి స ॥ ని స ద నీ సా ॥
. ముద్దు . ము. ॥ ద్దు . గ పి లు వ ॥ జు ల కా సే . . ॥ యు . . నే మో ॥

, ని ద నీ ని ద ॥ ని నీ ని ద నీ ॥ , ని స రీ , మ రి సా రి ॥ స ని పా పా . ద ద నీ ప ॥
. ముదు గు ముదు ॥ గు గా పి లు వ ॥ . బా . గ . . ని . . ॥ తో . . చె . . నే . . ॥ ॥ ముద్దు ॥

– తక్కిన చరణములు పల్లవి, అనుపల్లవి వలె –

13. తత్తరపడనేల తాళుతాళురా సామి

కళ్యాణి – మిశ్రచాపు

పల్లవి ॥ తత్తర పడనేల తాళుతాళురా సామి
అత్తింటి కోడాలరా ॥ తత్తర ॥

అ.ప॥ కొత్తగా నేవచ్చి కొన్ని నాళ్లాయెరా
పొత్తుగడియ మరచిపోరు మావారు
చిత్తమున నేరమెంచకురా చీకటి వేళగాదురా
అత్తగారింట లేకున్నపుడైన రావైతివిర సామీ ॥ తత్తర ॥

చ1. మక్కువ చెక్కిలి నొక్కరాకురా సామి
నొక్కులెక్కడ దాతురా
అక్కడ నున్నది యదిగో యాడుబిడ్డ
ఇక్కధ లెరిగిన నెగిరిపైబడు సామి
నిక్కముగ నీకే దక్కితిరా నేటి మాపటికిరాపోరా
పక్కనే పంచాది గదివెలపల తలుపు మూయకుంచెదరా ॥ తత్తర ॥

చ2. కౌగిటి కిదివేళ గాదురా నీకింత
కక్కుర్తి పని యేమిరా
బాగుబాగు రవిక బట్టి నీ గోళ్ళతో

లాగిన పికిలె నేలాగు బొంకెదురా
కాగలదురా నీవు కోరిన కార్యమది యొక జాములోపల
రాగదర మాపటికి మా లోగిటికి పదమటి కిటికిదారిని ॥ తత్తర ॥

చ3. వల్లగాదుర తోట్ల వల్లూరి వేణుగోపాల తగదు తగదురా
చల్లని పన్నీరు చల్లి యత్తరు దేహ
వల్లి బూసెదు మూయ వశమా వాసనలు
సల్లలిత దాసు రాముని కృతి నుల్లసిల్లితివిరా మదిమన
మల్లగుంతలె వ్వారు చూచిన నల్లరికి మూలమగు సామీ ॥ తత్తర ॥

కళ్యాణి – మిశ్రచాపు

పల్లవి ॥ . ; ; గా । రి స సా సా ; ॥ రీ , రీ , । గా ; గా ; ॥
. . . త్త । త్త . . ర . ॥ ప . ద . । నే . ల . ॥

; ; . పా । పా ; పా ; ॥ ప మ గా , రి । గా ప మ గా ; ॥
. . . తా । ళు . తా . ॥ ళు . రా . . । సా . . మి . ॥

; ; రి గ । రి స సా సా , ని ॥ రీ ; ; । గా ; గ ద ప మ । గ రీ ; ; । సా ; ; ; ॥
. . అ . । త్తిం . . టి . . ॥ కో . . । దా . ల . . . । రా . . . । . . . . ॥ ॥**తత్తర**॥

అ.ప॥ ; ; సా । సా ; సా . ని ॥ దా సా , ని । ద ప పా ప మ గా ॥
. . కొ । త్త . గ . . ॥ నే . . . । వ . . చ్చి . . ॥

; ; పా । పా దా దా పా ॥ పా దా నీ । సా ; సా ; ॥
. . కొ । న్ని . నా . ॥ ళ్లా . . । యె . రా . ॥

; ; దా । గా రీ సా సా ॥ సా సా నీ । దా పా దా నీ ॥
. . పొ । త్తు . . గ ॥ డి య . । మ ర చి . ॥

సా ; ; రి । స ని దా పా మా ॥ పా ; ని ద । ప మ గా గా రీ ॥
పో . . . । రు . . మా. ॥ వా . . . । . . . రు . ॥

మధ్యమకాలం

పల్లవి ॥ గా ; మా । గా రీ గా మా ॥ పా , పా , । పా ద ని ద ప పా ॥
చి . త్త । మున నే . ॥ ర . మెం . । చ కు . రా . . ॥

పా ; పా । పా దా పా మా ॥ పా దా నీ । సా ; ; ; ॥
చీ . క । టి వే . ళ ॥ కా . దు । రా . . . ॥

దా ; దా । గా రీ సా నీ ॥ దా సా నీ । దా పా దా నీ ॥
అ . త్త । గా . రిం . ॥ ట లే . । కు . న్న పు ॥

సా ; రీ । స ని దా పా మా ॥ గా మా ప ద । ప మ గా గా ; ॥ ; రీ
దై . న । రా . . వై . ॥ తి వి ర . । సా . . మి . ॥ . . ॥ తత్తర ॥

– తక్కిన చరణములు పల్లవి, అనుపల్లవి, మధ్యమ కాలముల మొత్తము వలె –

14. అప్పటి మాటలకు దుప్పటిచ్చెగాని

తోడి – త్రిపుట

పల్లవి ॥ అప్పటి మాటలకు దుప్పటిచ్చెగాని
అప్పటి గప్పునిచ్చెనటే చెలి
తప్ప నేనితరుల దరిజేరనని యెన్నో
చెప్పినాతల దట్టచేసిన బాసలేమాయె ॥ అప్పటి ॥

చ1॥ ఇలలోన తెల్లని వెల్లపాలనుకొంటినే
తొలినాటి పగలే యామరునాటి పగలు మా
చెలిమి కాకియు కోవెల చందమాయెనే ॥ అప్పటి ॥

2. పదతి మగవారి బారు పడకింట మితిమీరు
గడప దాటిన వెనుక కారు మనవారు
బడిబడి నాదువారు బ్రతిమాలి పాదముల
బడివేదుకొన్నగాని పలుకే మేల్మి బంగారు ॥ అప్పటి ॥

3. కాసు వీసములిచ్చి గోసాగూసాల మసి
బూసి నేరేదుగాయ జేసెనే మోసమాయెనే చెలి
వేసాలమారి మా వేణుగోపాల మూర్తి
దాసు శ్రీరామకవి దాసియేలుచుండెనే ఓ చెలి ॥ అప్పటి ॥

తోడి – త్రిపుట

పల్లవి ॥ ; ; గ మ । గా , రి రీ సా ॥ స నీ ని ద దా । నీ ; సా ; ॥
. . అ . । ప్ప . . టి . ॥ మా. ట . . । ల . కు . ॥

; ; స రి । గా ; మా ; ॥ మాప ద పా దా । ప మ గా మా; ॥
. . దు . । ప్ప . టి . ॥ చ్చె . . . . । గా . . ని . ॥

; ; గ మ । ద ని స ని ద మ మ గ ॥ ప మ గ రి సా । స రి గ మ పా ద ప ప మ ॥
. . అ . । ప్ప . . . టి . . . ॥ గ . . . ప్ప । ని . . . . చ్చె . ద న . ॥

గా ; ; । గ రి రీ స రి ప మ ॥ గా , రీ , । సా ; ; స ని ॥ ద ని స రి ॥
టే . . । . . . . ॥ . . . . । . . . . చె . ॥ లి . . . ॥

; పా దా । నీ స రి సా రీ స ని దా ॥ నీ . ద ప మ । పా ద ప మ గ మా; ॥
. త . । ప్ప . . . . నే . . ॥ ని . త . . । రు . . . . ల . ॥

; పా దా । ద ని స ని ద ప ద మ ॥ దా , నీ , । సా ; సా ; ॥
. ద రి । జే . . . ర . . . ॥ న . ని . । యె . న్నో. ॥

; దా దా । గా రీ రీ నీ ॥ ని దా ద మా । దా ; నీ స రి సా రీ సా ; సా । స ని ద ప పా ॥
చె ప్పి । నా త ల ॥ ద . ట్ట . । జే సి . . న . బా . స । లే . . మాయె ॥ ॥ అప్పటి ॥

– పల్లవి వలె చరణములు –

15. ఇంత మోహమా సామి

దర్బారు – రూపకం

పల్లవి ॥ ఇంత మోహమా సామి ఇంత మోహమా సామి
ఇపుడే రావలెన యేమి ॥ ఇంత ॥

చ1. అక్కటక్కటా వేగుచుక్క బొడిచెనో లేదో
కొక్కొరోకో యనుచు తొలి కోడి గూసెరా
చిక్కియున్న కసర కసర చీకటిలో నిదురలేక
ఇక్కడకు రానుపోను యీ ప్రయాసమేలసామి ॥ ఇంత ॥

చ2. జుంటి తేనెలొలుకు దొండ పండువంటి మోవిమీద
గంటు జూడగానె యొడలు మంటలెక్కెరా
ఒంటిగానెనె వచ్చితివో వెంటనొకతెయున్నదో
జంట విడవు రేపుదాని తంటాలేమి యున్నవో ॥ ఇంత ॥

చ3. వినుము తోట్ల పల్లూరి వేణుగోపాల నీ
కనుల ఎరుపు చెక్కుల నలుపు గనుగొంటినిరా
నినునే నొకటన నేటికి నిజమాడిన నిష్ఠురము
ఘనుడ దాసు శ్రీరామకవి వందిత మునివందిత ॥ ఇంత ॥

దర్బారు - రూపకం

పల్లవి ॥ ; ద ని పా పా ; పా ॥ మ ప దా పా , ద ప మ రి గ గ ॥
. ఇం. త మో. హ ॥ మా. . . . . సా . . మి . ॥

రి స రి మ పా , ద ప మ రీ మా ॥ స రీ స సా ; ; ; ॥
. . ఇం. త . . మో . . హ ॥ మా. . . . . . ॥

; ద ని పా పా ; పా ॥ మ ప ద ని స ప ద ప మ రి గ గ ॥
. ఇం. త మో. హ ॥ మా. . . . . యే . . . మి . ॥

రి స ; రి మ పా , ద నీ ప మ రీ మా ॥ స రీ స సా ; ; ; ॥
. . . ఇంత . . . . మో. . హ ॥ మా. . . . . . ॥

; ద రి సా , ప ; మ ప ॥ ద స ద ప మ రి గ గ రి స రి మ ॥
. ఇ పు డే . రా . . . ॥ వ . లె . న . యే . . . మి . ॥

ప ద ని సా పా ద నీ పా ॥ మ ప ద ని స ప ద ప మ రి గ గ ॥
. . ఇం. త మో. హ ॥ మా. . . . . సా . . . మి . ॥

రి స రి మ ప ద ప మ మ రి రి మ ॥ స రీ స సా ; ; ; ॥
. . ఇం. త . మో. . . హ . ॥ మా. . . . . . ॥ ॥ ఇంత ॥

చ 1. ; ద ని పా పా ; పా ॥ మ ప ద ని పా ద ప మ రి గ గ ॥
. అ . క్క ట . క్క ॥ టా . . . . వే . . . గు . ॥

రి స రీ ప మ రి మ రీ మా ॥ స రీ స సా ; సా సా ॥
. . చు క్క . వా . డి చె ॥ నో . . . . లే దో ॥

; నీ సా నీ స రీ స ॥ రీ మ రి మా ప మ పా ; ॥
. కొ క్కొ రొ కో . . ॥ య ను . చు తొ . లి . ॥

; మాపా దా ; ద స ॥ ప దా ప పా ; ; ; ॥
. కో డి గూ. సె . ॥ రా . . . . . . ॥

; మాపా దా పా దా ॥ ద ప మ రి మ ప ద ప దా దా ॥
. చి క్కి యు. న్న ॥ క . స . ర . క స . ర ॥

; ద నీ ప పా ద ప మా ॥ పా దా నీ సా ; సా ॥
. చీ . క టి లో . . ॥ ని దు ర లే . క ॥

; ని సా రి సా రీ ; ॥ ప మ రీ మా స రీ స సా ॥
. ఇ . క్క డి కి . ॥ రా . . ను పో . . ను ॥

రి స ని స ద ప ద ప మ రి గ గ ॥ రి స రి మ పా ద ని స రి రి మ ॥
ఈ . . . ప్ర . యా . . స . ॥ . . మే . ల సా . . . మి . ॥

రి స ని స ద ప మ ప ద ని పా ॥
ఇం. . . త . మో. . హ . ॥ మా సామి ॥ ఇంత ॥

-తక్కిన చరణములు చరణము వలె -

16. నేనెరుగనా నీజాడ నాసామి నేనెరుగనా

దర్బారు - జంపె

పల్లవి ॥ నేనెరుగనా నీజాడ నాసామి నేనెరుగనా

అ.ప॥ మాను నీ వగలెల్ల నావద్దనా సామి ॥ నేనెరుగ ॥

చ1. మరుపెన్నటికి రాని మంచి మాటలె చెప్పి
అరచేత వైకుంఠ మట్టె చూపి
పరిపూర్ణ దయ కలిగి పనులెల్ల కానిచ్చి
సరసుడవు నీవింద్రజాలములు చేసెదవు ॥ నేనెరుగ ॥

చ2. ముద్దు నాసామి నీమురిపంపు సుద్దులవి
ముత్యాలు పదివేలు మూటగట్టు
బద్దులాడను పంచ బాణు నాన నీ వలపు
మిద్దెపైనిదు పరుగు మీసాలపై తేనె ॥ నేనెరుగ ॥

చ3. కనికరముపూజ్య మాకాశ పుష్పము నిజము
వినవోయి మగవారి వింతలెల్ల
ఘన దాసు శ్రీరామకవి కీర్తనంబులే
వినవేడుకాయె నీపని పదిలమాయెనిక ॥ నేనెరుగ ॥

దర్బారు - జంపె

పల్లవి ॥ ; రీ , రి పా మా ॥ పా ; ; ; ॥ మ ప ద ని సా రి స ని స ద ప ॥
. నే . నె రు గ ॥ నా . . . ॥ నీ . . . జా . . . . ద . ॥

మ ప దా ని ద పా ద ప మ రి గ గ ।
నా . . . . సా . . . . మి . ।

రి స రి పా మ రీ మా ॥ స రీ స సా ; ; ॥ మ ప దా ని ద పా ద ప మ రి గ గ ॥ రి స ॥
. . నే . నె రు గ ॥ నా . . . . . . ॥ నా . . . . సా . . . . మి . ॥ . . ॥ ॥ నే నెరుగ ॥

అ.ప॥ ; ద ప మ ప దా నీ ॥ సా సా సా ; సా ॥ ; రి స ని స దా పా ॥
. మా. ను . నీ . ॥ వ గ లె . ల్ల ॥ . నా . వ . . ద్ద ॥

మ ప దా ని ద పా ద ప మ రి గ గ ॥ రి స ॥
నా . . . . సా . . . . మి . ॥ . . ॥ ॥ నే నెరుగ ॥

చ 1. ; ద నీ పా , పా ॥ మ ప ద ని ద ప మ రి గ గ ॥
. మ రు పె . న్న ॥ టి . కి . రా . . . ని . ॥

రి స రి మ ప ద ప మ రీ ॥ రి మ రి మ రీ ; సా ॥
. . మం . చి . మా. . ॥ ట . లు . చె . ప్పి ॥

; రి ప ప మ రీ రి మ ॥ స రీ స సా ; సా ॥ ; రీ మా పా ద స ॥ ప దా ప పా ; ; ॥
. అ ర చే . . తి . ॥ వై . . కుం . ర ॥ . మ ట్టె జూ. . ॥ పి . . . . . ॥

; ప ద ద ప మ పా ॥ దా నీ సా సా సా ॥ ; రి ప ప మ రీ రీ ॥ రి మ రి మ స రీ స సా ॥
. ప రి పూ. . ర్ల ॥ ద య క లి గి ॥ . ప ను లె . . ల్ల ॥ కా . . . ని . . చ్చి ॥

; ద రీ స సా రీ ॥ రి స ని స దా ; పా ॥
. స ర సు ద వు ॥ నీ . . . విం. ద్ర ॥

; మ ప ద ని సా పా ॥ మ ప దా ని ద పా ద ప మ రి గ గ ॥ రి స ॥
. జా . ల . ములు ॥ జే . . . . సె . ద . . వు . ॥ . . ॥ ॥ నేనెరుగ ॥

– తక్కిన చరణములు చరణమువలె –

17. కట్టివైతునా పడకింటిలో వాని

కాంభోజి – త్రిపుట

పల్లవి ॥ కట్టివైతునా పడకింటిలో వాని
బట్టి పైట కొంగున

అ.ప॥ ఇట్టి వాడు వంట ఇంటికుందేలాయె
ఎక్కడ బోవునను కోరాదమ్మా ॥ కట్టి ॥

చ1. విడచితినా సామి వీధి వీధి తిరిగి
వేగెత్తెల గూడునే
తడబాటు లేక చేతను జిక్కినప్పుడే
చెడనీక పదిలము చేసుకో వలెనమ్మా ॥ కట్టి ॥

చ2. ఏమరి నేనూరకుంటినా ఈ రాత్రి
ఏ వేళకే బుద్ధియో
కోమలముగ నింత గోవగొన్నవాడు
వామాక్షి మనవాడ నమ్మరాదమ్మా ॥ కట్టి ॥

చ3. మోస పోతి వేణుగోపాల దేవుని
బాస నిజము గాదే
దాసు శ్రీరామదాసుని హృదయము
బాసి గడియ యైన నిలువ నొల్లదమ్మా ॥ కట్టి ॥

కాంభోజి - త్రిపుట

పల్లవి ॥ ; ; ప ద । ద రి స నీ ; , ద దా ॥ దా , దా , । దా , ని ని దా ప ॥
. . క . । ట్టి . . . . . . వై ॥ తు . నా . । ప . . ద . . ॥
ద ప మాపా । నీ దా పా ; ॥ ప ద రి స ని ద । దా ని ప పా ; ॥
. . . కిం । టి . లో . ॥ వా . . . . . । . . . ని . ॥
; ; మ ప దా ని ద పా , ని ద ॥ ప మ గా ; ॥ పా ; దా ; । సా ; ; ; ; ; ; ॥
. . ఐ . ట్టి . . . . పై . ॥ ట . . . ॥ కొం . గు . । న . . . . . . ॥

అ.ప॥ ; ప మ గా । పా ; దా ; ॥ సా సా ; । సా రీ గా మ గ రీ ॥
. ఇ . . । ట్టి . వా . ॥ . దు . । వం . ట . . . ॥
సా సా రీ । రి ప గ మ రి గ రి స ॥ ద స రి గ రి గ । రి స ని ద పా ; ॥
. ఇం టి । కుం . దే . లా . యె . ॥ ఎ . క్క . ద . । బో . . . వు . ॥
సా ; సా , ; ; పా దా ॥ రి స ని ద పా । ద ప మ గ ప మ గ రి ॥ స రి గ మ ॥
న . ను . . . కో . ॥ రా . . . . । ద . . . మ్మ . . . ॥ . . . . . ॥ ॥ కట్టి ॥

- పల్లవి అనుపల్లవి వలె చరణములు -

18. వాడా నిను పంపినాడా నను బిల్వ

యదుకుల కాంభోజి - త్రిపుట

పల్లవి ॥ వాడా నిను బంపిననాడా నను బిల్వ
వనిత నేరాననవే పోపోవే ॥ వాడా ॥

చ1. చింత లేల వాడు చీటీ బంపెనా
సంతోషమే యనవే పోపోవే ॥ వాడా ॥

చ2. చిన్ననాట నుండి చేసిన తన తోడి
చెలిమి చాలుననవే పోపోవే ॥ వాడా ॥

చ3. కోపమేటికి తోట్లవల్లూరి శ్రీ వేణు
గోపాలా తగుననవే పోపోవే ॥ వాడా ॥

చ4. వేయేల దాసు శ్రీరామహృదయ వాసి
వై యుండుమీ అనవే పోపోవే ॥ వాడా ॥

యదుకుల కాంభోజి - త్రిపుట

పల్లవి ॥	; ద ని ద ని	।	దా ; ; ద ని	॥	ని దా ప పా	।	పా దా ద ప మ ప	॥
	. వా . . .	।	దా . . ని .	॥	ను . . .	।	బంపి	॥
	ద ని సా రి స నీ	।	ని సా ని దా ద స	॥	పా ; ;	।	పా , ద ద ప మా	॥
	నా	।	దా . . . న .	॥	ను . .	।	బి . ల్వ . . .	॥
	; ; మ ప	।	దా , స పా ;	॥	ప మ మ గా స	।	స రి రి ప ప మ మ గ	॥
	. . వ ని	।	త . . నే .	॥	రా	।	న . . . న . . .	॥
	మా; ; ; ;	।	గా మా	॥	పా ; ; ; , ద	।	ద ప మా	॥
	వే	।	పో .	॥	పో	।	వే . .	॥ ॥ వాడా ॥

చ 1. ; మాపా । దా , స పా ; ॥ ప మ మ గా స । స రి రి ప ప మ మ గ ॥
. చిం. । త . . లే . ॥ లా . . . . । వా . . . . ॥

మా; ; ; ; ; గ మ ॥ పా , పా , । పా ద స ద ప మా ॥
డు . . . . . చీ . ॥ టీ . బం. । పె . . నా . . ॥

; మాపా । పా ద స దా రి స సా స ప ॥ ద ప మ గా , ॥ మ గ రీ సా రీ ॥
. సం. । తో . . . . ష . ॥ మే . . . . ॥ య . . న . ॥

రి గ రీ ; సా ; సా రీ ॥ మ ప ద సా రి । స ని దా ని ద పా ॥
వే . . . . . పో . ॥ పో . . . . । . . . వే . . ॥

ద ప మా పా । ద ని దా; ద ని । ని ద ప పా , ॥
. . . వా । . . . దా . ని . । ను . . . . ॥ ॥ వాదా ॥

– తక్కినవి చరణమువలె –

19. ముక్కుపచ్చలారని చిన్నదాన

యదుకుల కాంభోజి – త్రిపుట

పల్లవి ॥ ముక్కు పచ్చలారని చిన్నదాన నన్నెక్కడకంపెదరే
సిగ్గాయె నన్నెక్కడ కంపెదరే ॥ ముక్కు ॥

అ.ప॥ నిక్కము రేయెల్ల నిదురబోయెదనమ్మా
తక్కిన పనులేమి నేనెరుగ నోయమ్మా ॥ ముక్కు ॥

చ1. వంచిన నా చేయి మంచి గంధము లోన
ముంచియెత్తెదరేలనే సిగ్గాయె నన్నెక్కడి కంపెదరే
మంచిదే లేరమ్మ మగవారి జేయిపట్టు
మంచు దెల్పెదరు నా కలవాటు లేదమ్మా ॥ ముక్కు ॥

దా పా ప మ । గా పా , దా , ॥ స రి రి గా రి । సా ; సా ; ॥
. . ని . । . క్క . ము . ॥ రే . . . . । యె . ల్ల . ॥

; ; ద ని । సా రి స ని సా ని దా ॥ దా దా , ని । ని దా ప పా ; ॥
. . ని దు । ర . . . . . . బో ॥ యెద . . । న . . మ్మా . ॥

; ; స రి । రి మ మ గ మా; ॥ గ మ పా మా । మ ప ద ప దా ; ॥
. . త . । క్కి . . . న . ॥ ప . ను . । లే . . . మి . ॥

; పా మా । పా ద స పా ; ॥ గ మ పా ద ప మ ద । ప మ గా మ గా రి ॥ గ రీ స
. నే . । నె రు . గ . ॥ నో . . . . । య . మ్మా . . . ॥ . . . ॥ ముక్కు ॥

– పల్లవి, అనుపల్లవి వలె తక్కిన చరణములు –

20. చల్లకువచ్చి ముంతదాచనేలనే ఓమధురవాణి

బేగడ – రూపకం

పల్లవి ॥	చల్లకువచ్చి ముంత దాచ నేలనే ఓమధురవాణి	॥ చల్లకు ॥
అ.ప ॥	ముల్లెకు మోసములేదు ముద్దు బెట్టి పొమ్మనే	॥ చల్లకు ॥
చ1.	వల్లభ నీవంటివాని వలచి వచ్చిన వనిత నే	
	చెల్లదురా తగదు తగదని చెయ్యిబట్టి రమ్మనె	॥ చల్లకు ॥
చ2.	వాని కెదురెదురె చూచుచు వాకిటనే నిలచితినే చాన	
	యేమొ కాని యన్న పానము నే మరచితినే	॥ చల్లకు ॥
చ3.	వేసట జెందితి గదనే వేణుగోపాలుని దేవే	
	దాసురామకవి హృదయ నివాసుని దయచేయుమనే	॥ చల్లకు ॥

బేగడ – రూపకం

పల్లవి ॥ ; నీ , ద పా ద ప మా ॥ మ ప మ గ రీ సా ; స గ ॥ , రి గా మా దా పా ; ॥ ; ; ; ; ; గ మ ॥
. చ . ల్ల కు వ . . ॥ చ్చి . ముం . . త . దా . ॥ . చ నే . ల నే . ॥ . . . . ॥

ప ద దా రి స నీ ద ప   మ ప దా ని ద   ॥ ప మ ద ప మ గ   ప మ గ రి మ ప ॥
. . చ . . . ల్ల కు   వ . . . .   ॥ చ్చి . ముం . . .   త . . . దా . ॥

; ద పా , రీ సా ;   ॥ ; ; ; ; రి స ని స   ॥ దా పా మాప మ గ రి గ మ   ॥ ప ద ॥
. చ నే . ల నే .   ॥ . . . . ఓ . . .   ॥ మ ధు ర . వా . . . ణి . ॥ . . ॥ ॥ చల్లకు ॥

అ.ప॥ ; మ పా ద పా సా ;   ॥ గ రి గ రి   గ మ గ రి   సా సా ॥
. ము. ల్లె కు మో.   ॥ స . ము.   లే . . .   . దు ॥

; ద రి స రి నీ ; దా   ॥ ప ద నీ ద ప   మ గ మ రి గ మ   ప ద ॥
. ము. ద్దు . బె . ట్టి   ॥ పా . . మ్మ.   నే . . . . . , . .   ॥ ॥ చల్లకు ॥

చ 1. ; దా పా పా ధ ప మ ప   ॥ దా ని ద పా పా ద ప మ ప మ గ రీ సా ॥ ; స పా మ గ ప మ గ మ రి ॥
. వ ల్ల భ నీ . . .   ॥ వం. . . టి . . . . . వా . . ని ॥ . వ ల చి వ . చ్చి . న . ॥

గ మ పా మాప దా ప పా   ॥ ; మ పా ద పా సా ;   ॥ సా గ రి గా గ మ గ రీ , స సా ॥
వ . ని త నే . . చ   ॥ . చె . ల్ల దు రా .   ॥ త . గ దు త గ . . . ద ని ॥

ద రి స రి నీ నీ దా పా   ॥ ప ద నీ ద ప మ గ మ రి గ మ   ॥ ప ద ॥
చె . . . య్యి. బ ట్టి   ॥ ర . . మ్మ. నే . . . . . .   ॥ . . ॥   ॥ చల్లకు ॥

– తక్కిన చరణములు చరణమువలె –

21. పోయివచ్చెదసామి అత్తింటికి

బేగడ – చాపు

పల్లవి ॥ పోయివచ్చెదసామి అత్తింటికి ॥ పోయి ॥
పోయివచ్చెద సామీ

అ.ప॥ హా యేమిసేతు నన్యాయముగా మన
నీ యెదలను దైవ మెదబాసె నయ్యయో ॥ పోయి ॥

చ1. మరచి పోక యుండుమీ యెన్నటికి
మనము చేసిన చెలిమీ
హరి హరి హరి నిద్రాహారము లెరుగక
దరిలేని విరహసాగరమున నీదుచు ॥ పోయి ॥

చ2. బడిబడి నెంతో తమి కోరకుమీ
పదుచు కత్తెల కూరిమి
ఎడలేక కన్నీరు విదువ నేలర సామీ
తడవు లేదెట్లయిన తప్పరించి రాలేన ॥ పోయి ॥

చ3. ఘన వేణు గోపాలా దాసు శ్రీరామ
కవిపాలా మృదుశీలా
మనసురాయి జేసుకొని యెట్లు నిలుతు నా
తనువు నీదే సుమ్మీ దయయుంచు నామీద ॥ పోయి ॥

బేగడ - చాపు

పల్లవి ॥ ; ; గ మ । ప దా ప ; సా ॥ సా ని ద పా । సా నీ రీ ; ॥
. . పో . । యి . . . వ ॥ చ్చె . ద . । సా . . . ॥

రి స నీ సా । ; ; ; ప ద ॥ నీ ; దా దా ని ద పా పా ద ప మా॥
మీ . . . । . . . అ . ॥ త్తిం . . టి . . . కి . . . ॥

ప మ గ రి గ మ । ప ద నీ దా పా ॥ ప మ మ మ గ రి । గా మాద ప మ ప
. . . . పో . । యి . . . వ ॥ చ్చె . . ద . . । సా . . . . .

గ రీ , ; । సా ; ; రి స ॥ ని స దా పా । మ ప దా ని ద । పా ద ప మ గ ॥
మీ . . . । . . . అ . ॥ త్తిం . . . । టి . . . . । కి . . . . . ॥

గా ప మ మ రి ॥
. . . . . ॥

॥ పోయి ॥

అ.ప॥ ; ; గ మ । ప దా ప పా ; ॥ సా , నీ , । రీ ; సా ; ॥
. . పో . । యే . . మి . ॥ సే . . . । తు . న . ॥
; నీ సా । గా ; రీ ; ॥ సా రి స నీ సా । ప దా ప పా ; ॥
. న్యా. । య. ము. ॥ గా . . . . । మ . . న . ॥
; ; ద రి । సా ; సా రి గ ॥ రి స నీ సా । ప దా ప పా ; ॥
. . నీ . । యె. డ . . ॥ ల . . ను । దై . . వ . ॥
; ; ప ద । నీ దా దా పా ॥ ప మ పా , ద । ప మ గా గా ప మ ॥
. . మె ద । బా . సె . ॥ న . . . . । య్య. . య్యో . . ॥
గా మ రి ॥
. . . ॥ ॥ పోయి ॥

– తక్కిన చరణములు పల్లవి అనుపల్లవి వలె –

22. నా సామి నీకిది న్యాయమా న్యాయమా

అఠాణా – ఆది

పల్లవి ॥ నా సామి నీకిది న్యాయమా న్యాయమా
నాసాటి వారిలో నగుబాటు లాయెరా ॥ నా సామి ॥

చ1. సుందరాంగ నిను జూచినప్పటినుండి
ఇంతన్నము నిద్ర నేనెరుగ నన్నేలరా
అందరాని మ్రాని పండ్ల కాసించినట్లాయె నా బ్రతు
కెందుకిక నా యందు దయ రాదేమిరా నా మొరాలించవు ॥ నా సామి ॥

చ2. పాటలాధర నిన్ను పటమున వ్రాసుక
మాటిమాటికి తమి నాటి చూచుకొనుచు

కాటుక కన్నుల వెంట దీటుగా జారు కన్నీట
మీటిన విచ్చు గుబ్బలపై శాటిదడిసె నీకేటి మాటలు ॥ నా సామి ॥

చ3. వరతోట్ల వల్లూరి వాసా వేణుగోపాలా
స్థిర శీలా ఘన దాసుశ్రీరామకవిపాలా
కరుణ లేదాయరా నాపై మరుబారికి నోర్వ గలనా
సురత సుఖమున నరసిప్రోవర చరణములకే శరణు జొచ్చెద ॥ నా సామి ॥

అఠాణా - ఆది

పల్లవి ॥ ; పా , ని ప మ రీ మా పా , ప ద నీ ప పా । ; మ పా రి సా సా , ని రి స ని ప ॥
. నా . . సా . . మి నీ . కి ది . . . । . న్యా . యమా న్యా. య మా . . ॥

; పా , ని ప మ రీ మా పా , ప ద నీ ప పా । సా , ని రి స ని ప ॥
. నా . . సా . . మి నీ . కి ది . . . । న్యా. య మా . . . ॥

; పా , ని ప మ రీ మా పా , ప ద నీ ప పా । సా , ని రి స ని ద ॥
. నా . . సా . . మి నీ . కి ది . . . । న్యా. య మా . . . ॥

దా ని సా గ మ రి స ని రి స దా ; । ; ప ద నీ దా ద ని సా సా । ని స రీ మ రి సా రి స ని స దా ॥
. నా . సా . టి వా . . రి లో . । . న . గు . బా . . టు । లా . . . . యె . రా ॥ ॥నా సామి॥

చ 1. ; ప స దా ప పా మ ద ప మ రీ సా । ; ని సా రి మా । పా పా ప ద ద ని ॥
. సుం . ద . రాం గ . . . ని ను । . జూ. చి న । ప్పు టి నుం . డి . ॥

, ప మ పా రి సా స ని రి స ని స దా । ; మ పా రి సా । స ద నీ సా ; ॥
. ఇం. . త . న్న . ము. ని . ద్ర । . నె రు గ న । న్నే . ల రా . ॥

; మాప సా స రీ రి మ రీ సా । ని సా రి మ రి సా । స ద నీ సా సా ॥
. అంద రా ని మ్రాని . పం డ్ల । కా . సిం. చి న । ట్లా . యె బ్ర తు ॥

; దా దా దా దా దా దా ;   । పదనీదనిసా । సనిరిసనిపనిని ॥ పమ

. కెం. దుకికనా.   । యం. దుద. య । రా . . . దే. మి. ॥ రా. ॥నా సామి॥

– తక్కిన చరణములు చరణమువలె –

23. అడివి ముష్టి కాయ అది నీకు ప్రియమాయె

ముఖారి – మిశ్రచాపు

పల్లవి ॥ అడివి ముష్టికాయ అది నీకు ప్రియమాయె
అయ్యో నే నేమందురా

అ.ప॥ పడచు తనముచేత భ్రమ చెందుటే గాని
పడతి సుఖము లేదు పదరా నీలివార్త ॥ అడవి ॥

చ1. వింత వింతల మారి సంత మెరుగులాడి
తంతర గొట్టుదిరా
సంతోషమున దాని సరసన జేరుటే గాని
ఇంతి మంతనములు యెండ మావుల నీళ్ళు ॥ అడవి ॥

చ2. చేసితివా లేర చెలియతో స్నేహము
చేతి సంచి వెచ్చము
ఆసచేత దాని నంట బోవుటే గాని
కాసు చేయదు వట్టి కట్టు గారడి సామీ ॥ అడివి ॥

చ3. కోపమెంచకు తోట్లవల్లూరి శ్రీ వేణు
గోపాలా బాగాయెరా
శ్రీ పూర్ణుడగు దాసు శ్రీరామకవి వాక్య
వ్యాపారములు వేదాక్షరములు నమ్ము ॥ అడివి ॥

ముఖారి – మిశ్రచాపు

పల్లవి ॥	; రీ మా ।	పా ; దా పా ॥	మాపా మా ।	గా రీ రీ సా ॥	
	. అ డి ।	వి . ము . ॥	షి ణి . ।	కా . య . ॥	
	; గా రీ ।	సా రి ని నీ దా ॥	సా గా రీ ।	మా; మా; ॥	
	. అ ది ।	నీ . . కు . ॥	ప్రి య . ।	మా. యె . ॥	
	; రీ మా ।	పా స ని ని ద దా ॥	సా ; ; రి ।	స ని దా పా ; ॥	
	. అ . ।	య్యో . . నే . . ॥	నే . . . ।	మం . . దు . ॥	
	ప మ ప ద ప ద ।	ప మ గా రీ ; ॥	రి స రి గ రీ ।	రీ గ స సా ; ॥	
	రా . . . . . ।	. . . . . . ॥	. . . . . . ।	. . . . . . ॥	॥ అడవి ॥
అ.ప॥	; పా పా ।	పా స ని ని ద ద మ ॥	ప స ని ని ద ద ।	సా ; సా ; ॥	
	. ప డు ।	చు . . త . న . ॥	ము . . . . . ।	చే . త . ॥	
	; దా సా ।	రీ ; గా రీ ॥	స గ రి స ని ద ।	సా ; సా ; ॥	
	. భ్ర మ ।	ఱెం . దు . ॥	టే . . . . . ।	గా . ని . ॥	
	; గా రీ ।	సా ; సా ; ॥	స ని ని ద దా ।	రి స ని ద దా పా ॥	
	. ప డ ।	తి . సు . ॥	ఖ . ము . . ।	లే . . . దు . ॥	
	; రీ మా ।	ప ద సా , ప ద ప ॥	ప మ ప ద ప ద ।	ప మ గా , రి రీ గ స ॥	
	. ప ద ।	రా . . . . నీ . ॥	లి . . . . . . ।	వా . . . . . . ర్త ॥	॥ అడివి ॥

– పల్లవి అనుపల్లవి వలె చరణములు –

జావళీలు

1. ననువిడనాడుట న్యాయమా సామి

హిందుస్థానీ భైరవి - ఆది

పల్లవి ॥ ననువిడనాడుట న్యాయమా సామి
న్యాయమా సామి న్యాయమా సామి ॥ నను ॥

చ1. కనికర మేల లేదు కారణ మేమిరా
కారణమేమిర కారణ మేమిరా ॥ నను ॥

చ2. ననుమరుబారి ద్రోయ న్యాయమాసామి
న్యాయమాసామి న్యాయమాసామి ॥ నను ॥

చ3. విను తోట్లవల్లూరి వేణుగోపాలా
వేణు గోపాలా వేణు గోపాలా ॥ నను ॥

చ4. ఘనదాసు రామావనా కరుణించ వేమిరా
కరుణించ వేమిరా కరుణించ వేమిరా ॥ నను ॥

హిందుస్థానీ భైరవి - ఆది

(ఇందు అన్నీ శుద్ధదైవతమే. 2 గుర్తున్నది మాత్రం చతుశృతిరిషభము)

పల్లవి ॥ ; , ప ప ద పా మ ప ద పా ; మ గా మా । ; ప దా ని సా । ని రి సా నీ ద పా పా ॥
. . న ను వి డ నా . . . . . డు ట । . న్యాయ . . । మా. . . సా . మి ॥

; దా ; ద ప మ ప మ గ రీ(2) గా । ; , గ పా మా । గ ప మా గా రి సా సా ॥
. న్యా . యా . మా . . సా . మి । . . న్యాయ మా । , . . . సా . మి ॥

గ మ ప పా ప పా మ ప ద పా ; మ గా మా । ; పా , ద ని ద । ని ప పా ; ; ॥
. . న ను వి డ నా . . . . . డు ట । . న్యా. య . . । మా. . . . ॥ ॥ నను ॥

– చరణములన్నీ ఇట్లే –

2. దయలేక నీవురాకయున్న తాళజాలరా

కాపి - రూపకం

పల్లవి ॥ దయలేక నీవురాకయున్న తాళ జాలరా ॥ దయ ॥

చ1. నిన్న రేయి కన్నులార నిదుర లేదురా
వన్నె కాడ నిదుర రాక కాచి యుంటిరా ॥ దయ ॥

చ2. ఉత్తమాట కాదు నిన్నే గుత్త గొంటిరా
చిత్తగించు నాదు మనవి చిన్నదానరా ॥ దయ ॥

చ3. శ్రీ సఖా నేజేసుకొన్న దోస మేమిరా
వాసిమీర దాసు రామదాసు నేలరా ॥ దయ ॥

కాపి - రూపకం

పల్లవి ॥ స రి గా ; రీ గా రీ ॥ రి గ రి మ గ రి స ని సా సా ॥ ; రీ మా పా నీ పా ॥ గా ; ; ; ; రీ స రి ॥
ద య లే . క నీ వు ॥ రా . . . క . యు . . న్న ॥ . తా ళ జా . ల ॥ రా . . . . . ద య ॥

గా ; రీ మ గ గా రీ ॥ రి మ ప ని ని ప మ గ రీ సా ॥ ; రీ మా పా ; ని ప ॥ గా ; గ రి రీ సా స రి ॥
లే . క నీ . . వు ॥ రా . . . క . యు . . న్న ॥ . తా ళ జా . ల . ॥ రా . . . . . ద య ॥

రి గ రి గ రి స మా ప మ గ రి గా ॥ రి మ ప ద ప ద ప మ గ రి గ స ॥
లే . . . క . నీ . . . . వు ॥ రా . . . . క యు . . . న్న . ॥

; రీ మా పా ; సా ॥ స ని ని ప ప మ గ రి స ని స రి ॥
. తా ళ జా . ల ॥ రా . . . . ద య ॥ ॥దయ॥

చ 1. ; మ ని ని ప మ గ రి స రీ ॥ మా ; మా పా ; పా ॥
. ని . న్న . రే . . . యి ॥ క . న్నులా . ర ॥

; రి మా మ మ ప ద ప ప మ గా ॥ రీ ; ; ; ; ; ॥
. ని దు ర లే . . . . . దు ॥ రా . . . . . ॥

; మ ని ని ప మ గ రి స రీ || మ రీ ప మాని పా సా , ||
. ని . న్న . రే . . . యి || క . న్ను . లా . . . ||

పా , మ గ గ స గ మ ప ద ప మా || గ రి రీ ; ; ; స రి మ ప ||
ర . ని దు ర లే . . . దు . . || రా . . . . ||

ద ని దా దా దా ; దా || ద ని గ గ రి స ని ద స ని ద ప ||
. . వ న్నె కా . డ . . . . . . || ని . దు . ర . రా . . . . . క ||

; రీ మాపా సా సా || స ని ని ప ప మ గ రి స ని స రి ||
. కా చి యుం . టి || రా . . . . ! ద య || లేకనీవు||

– తక్కిన చరణములు చరణమువలె –

– ఇది అతీత గ్రహము –

3. నేగాననా సామి

కాపి – చాపు

పల్లవి || నేగాననా సామి నేగాననా
శ్రీగలవాడవు నీవని చిన్నతనము సుందరుండవని
కౌగిట నెనుబది నాలుగు విధముల గరిడీలు గరపినది || నేగాన ||

చ1. వేడుక కాడవు నీవని వీధిలో నినుగని పోకుమని
కోడెకాడ రా రమ్మని కోడిగము లాడినది || నేగాన ||

చ2. చక్కని వాడవు నీవని చనువుగలదు వెరపేమి యని
చక్కిలి గింతలు గొలుపుచు మోవి చురుక్కున నొక్కినది || నేగాన ||

చ3. వాసిగ వల్లూరి వాసుదని భాసుర వేణు గోపాలుడని
దాసు రామకవి పాలుడని దరహాసము జేసినది || నేగాన ||

కాపి – చాపు

పల్లవి ॥	ప దా నీ దా ॥	పా , మామా ॥	ప దా నీ దా ॥	పా ; ; ; ॥
	నే . గా న ॥	నా . సా మి ॥	నే . గా న ॥	నా . . . ॥
	ప దా నీ దా ॥	పా ; మామా ॥	ప దా నీ దా ॥	పా ; ; ; ॥
	నే . గా న ॥	నా . సా మి ॥	నే . గా న ॥	నా . . . ॥
	పా , పా పా ॥	ప దా నీ దా ॥	ప ద ప మ గ రీ ॥	; , ; ; ॥
	శ్రీ . గ ల ॥	వా . డ వు ॥	నీ . . వ . ని ॥	. . . . ॥
	పా , పా పా ॥	ప దా నీ దా ॥	ప ద ప మా గా ॥	రీ , ; ; ॥
	చి . న్న త ॥	న ము సుంద ॥	రుం . . డ వ ॥	ని . . . ॥
	సా , సా సా ॥	రి గా మామా ॥	ప దా నీ దా ॥	ప మాగా రీ ॥
	కౌ . గి ట ॥	నె ను బ ది ॥	నా . లు గు ॥	వి ధ ముల ॥
	రి రీ రీ రీ ॥	రి గా మాగా ॥	రి , ; ; ॥	; , ; ; ॥
	గ రి డీ లు ॥	గ ర పి న ॥	ది . . . ॥	. . . . ॥
	ధ̣ సా సా సా ॥	రి గా ప మ గ రి ॥	సా , ; ; ॥	; , ; ; ॥
	గ రి డీ లు ॥	గ ర పి . న . ॥	ది . . . ॥	. . . . ॥ ॥ నేగాన ॥

– తక్కిన చరణములు "శ్రీగలవాడవు" నుంచి వలె –

4. భామిని రాగదే సామిని తేగదే

కాపి - ఆది

పల్లవి ॥ భామిని రాగదే సామిని తేగదే
కాముని బారికి తాళుదునే
తాళుదునే తాళుదునే ఆ
కాముని బారికి నెనెటు తాళుదునే ॥ భామిని ॥

చ1. నిన్న మొన్న గూడిన చెలిపై మోహము నిండారగను
నన్ను మరచెను గదవే మదవతీ
తాళుదునే నెటు తాళుదునే ఆ
వెన్నెల కాకకు తాళుదునే, తాళుదునే నెనుటు తాళుదునే ॥ భామిని ॥

చ2. చెల్లం బోనా సాటి చెలులలో
చిన్నతనం బాయె నే
మొల్ల విరుల మీద మెల్లని ఈ
చల్లని గాలికి తాళుదు నే
తాళుదునే నెటు తాళుదునే ఈ
చల్లని గాలికి తాళుదునే ॥ భామిని ॥

చ3. ప్రేమ మీర దాసు కులజుడౌ
రామ కవీంద్రుని బ్రోచుచును
సామజవరదుం డలిగె నే
ఆమని ధాకకు తాళుదు నే ॥ భామిని ॥

కాపి - ఆది

పల్లవి ॥ ; , రి ప మ పా మ గ గ రి స ని సా । ; , స గ గ గా । గ మ పా ద ప మ గ మా॥
. . భా . మి ని రా . . . గ . దే । . . సా . మి ని । తే . . . . గ . దే ॥

; , రీ మ పా మ ప ద పా ; మ గ రి గ స । ; , రీ మ మా । పా ; ; ; ॥
. . కా ముని బా . . . . . . రి . కి . । . . తా ళు దు । నే . . . ॥

; , రీ మ పా మ ప ద పా ; మ గ రి గ స । ; , రీ మ మా । పా ; మ ప ని స ॥
. . తా ళు దు నే . . . . । . . తా ళు దు । నే . ఆ . . . ॥

రి గ రి సా స సా ని ద స ని నీ ప మ పా । ; ప స ని ప మా । ని ని ప మ గ రి గ స ॥
. . . . కా ముని బా . . . . రి . కి । . నే . నె . టు । తా . ళు . దు . నె . ॥ ॥ భామిని ॥

చ 1. ; రి ప ప మ ప ప ప మ గ రి స ని సా । ; , స గ గ గా । గ మ పా ద ప మ గ గా ॥
. ని . న్న మొ. న్న గూ. డి న చె లి పై । . . మోహ ము. । నిం డా . . . . ర గ ॥

; రి మ మ ప పా మ ప ద ప మ గ రి గ । సా రీ మా మా । పా ; మ ప ని స ॥
. న . న్నమ ర చె . ను . గ ద . వే । . మ ద వ । తీ . . . . . ॥
తా ళు దు నే నె టు తా ళు దు నే ఆ

రి గ రి సా స సా ని ద స ని నీ ప మ పా । ; ప స ని ప మా । ని ని ప మ గ రి గ ప ॥
. . . వె న్నె ల కా . . . . క . కు । . తా . . ళు దు । నే . . . . ॥

సా

తా ళు దు నే నె టు తా ళు దు నే ఆ ॥ భామిని ॥

– తక్కిన చరణములు చరణము వలె –

5. నిలునిలుమటుండుమీ నాసామి

ఖమాస్ – ఆది

పల్లవి ॥ నిలునిలుమటుండుమీ నా సామి
నీవు నాదరిరాకుము నాసామి ॥ నిలు ॥

చ1. ఆ మాయలాడి ఏమి బోధించెర
సామి నాకు దెల్పరా సంశయ మేలర ॥ నిలు ॥

చ2. సన్నుతాంగిని గూడి నాసాటి వారిలో
నన్ను రద్ది జేయుట న్యాయము గాదుర ॥ నిలు ॥

చ3. వేసగాడవు గద వేణుగోపాల సామి
దాసు శ్రీరామకవిని ధన్యుని జేయర ॥ నిలు ॥

ఖమాస్ - ఆది

పల్లవి ॥	; ప సా ని దా ప దా ప మ గా మా ।	పా ; ; ; ।	ప ని ద ప మ గ మా ॥	
	. ని లు ని లు మ . టుం . . డు ।	మీ . . . ।	నా . . సా . . మి ॥	
	; మ నీ ద ని ప ద నీ సా , నీ ।	సా ; ; ప ద ।	ని స రి స స ని ని ద ॥	ప మ
	. నీ . వు . నా ద రి రా . కు ।	రా . . నా . ।	సా . . '. మి . . . ॥	. . ॥నిలు॥
చ 1.	; , నీ దా ని ప దా , ని సా ; ।	; , ద ని స గ రి ।	మ మ గ రి సా సా ॥	
	. . ఆ మా. యలా . . డి . ।	. . ఏ . మి . బో ।	ధిం. . . చె ర ॥	
	; , ద ని స రీ ని రి స ని దా నీ ।	సా ; ; ప ద ని స ।	రి స స ని ని ద ॥	ప మ
	. . సా . మి నా కు . . తె ల్ప . ।	రా . . సం. శ య ।	మే . ల . రా . ॥	. . ॥నిలు॥

– చరణము వలె తక్కిన చరణములు –

6. వద్దు వద్దుర ఇక వదలర సామి

ఫరజు - చాపు

పల్లవి ॥ వద్దు వద్దుర ఇక వదలర సామి
పొద్దు పోయెరా నీ పుణ్యము పోపోరా ॥ వద్దు ॥

చ1. కోపగించకు మగని కోతకోర్వను సామి
రేపు వచ్చెద చాలా సేపాయె పోపోర ॥ వద్దు ॥

చ2. కంటగించకు నే గానా నీ దానా సామి
యింటికి పోవలె నిప్పుడే పోపోర ॥ వద్దు ॥

చ3. వినుము నా మనవి వేణుగోపాలా
ఘన దాసు శ్రీరామకవిపాల పోపోర ॥ వద్దు ॥

ఫరజు - చాపు

పల్లవి ॥	; నీ సా సా ॥	ని దా పా మా ॥	గ మానీ ద ప మా ॥	మ గా ప మ గా ॥
	. వ ద్దు వ ॥	ద్దు ర ఇ క ॥	వ ద ల రా . . ॥	సా . మి . . ॥
	రి స ని సా స మ ॥	గ మా; ద మ ॥	ద నీ సా నీ ॥	రి స ని ద మ దా ॥
	. పో . ద్దు . పో ॥	యె రా . నీ . ॥	పు . ణ్య ము ॥	పో . . పో . రా ॥
చ 1.	, మ గ మా ద మ ॥	ద నీ స ని సా ॥	సా ని గ రి సా ॥	ని దా నీ సా ॥
	. కో . ప గిం . ॥	చ కు మ గ ని ॥	కో . త . కో ॥	ర్వ ను సా మి ॥
	, స ని గ రి సా ॥	ని ద ని ద మ ద ని ॥	సా రి స ని ద ప మ ॥	గ మ గ మ ద పా ద ॥
	. రే . పు . వ ॥	చ్చె ద . చా . లా . . ॥	సే . పా . యె . . ॥	పో . . పో . ర . ॥

తక్కిన చరణములు చరణము వలె

7. పోవోయీ పోవోయి

కాపి - చాపు

పల్లవి ॥ పోవోయీ పోవోయి పొలతులతో నింత పోటా పోటీ లేమోయి

అ॥ వానిని ఈవాడ వనితలెల్లరును నీకు
వా వారే వా వారే వదిన మరదళ్ళైరి ॥ పోవోయి ॥

చ1. తల తడిపి తగని బాసలు జేసిన నమ్మదగిన కాలము కాదురా
చెలువుడ మనయూరీ వెలయాం(డ్రతో నీకు
భళి భళి భళీ భళి బహరీ ఖాతాలాయె ॥ పోవోయి ॥

చ2. వేషభాషలు జూపి విషము చక్కెర జేసి
విడుతురోయి పురుషులు
హాషామాషీ చెలియల సయ్యాటలు నీకు
భేషు భేషు భేషు విజయ బిరుదము లాయె ॥ పోవోయి ॥

చ3. బహు రూపధర తోట్లవల్లూరి వేణుగోపాలా ఎంత జాణవు
రహిమించు దాసు శ్రీ రాముని పలుకులు
అహహహ అహహహా అమృత బిందువులాయె ॥ పోవోయి ॥

కాపి - చాపు

పల్లవి ॥	; ; గా ।	రీ ; సా ; ॥	; ; ని ద ।	స ని నీ ; పా ; ॥	
	. . పో ।	వో . యీ . ॥	. . పో . ।	వో . . . యి . ॥	
	; పా సా ।	నీ ; పా ; ॥	మానీ పా ।	గా ; రీ ; ॥	
	. పో ల ।	తు . ల . ॥	తో . . ।	నిం . త . ॥	
	; రీ ; ।	మా; పా ; ॥	నీ మాపా ।	సా ; నీ ; ॥	సా ; ; ; ; ; ; ॥
	. పో . ।	టా . పో . ॥	టి . . ।	లే . మో . ॥	యి . . . . . . ॥ ॥ పోవోయి ॥
అ॥	; మాపా ।	నీ ; సా ; ॥	రీ , సా , ।	మ గ గా రీ ; ॥	
	. వా . ।	ని. . ని . ।	ఈ . . . ।	వా . . డ . ॥	
	; పా గా ।	రీ ; గా ; ॥	సా గా రీ ।	సా నీ సా ; ॥	
	. వ ని ।	త . లె . ॥	ల్ల రు ను ।	నీ . కు . ॥	
	; నీ దా ।	నీ రీ సా ; ॥	; నీ దా ।	స ని నీ పా ; ॥	
	. వా . ।	వా . రే . ॥	. వా . ।	వా . . రే . ॥	
	; నీ పా ।	మాగా రీ సా ॥	రీ మా; ।	పా నీ మా పా ॥	
	. వ ది ।	న . మ ర ॥	ద . . ।	శ్రై . రి . ॥	

– తక్కిన చరణములు పల్లవి, అనుపల్లవి వలె –

8. నీతోటిమాటలు నాకేలరా సామి

కాపి - ఆది

పల్లవి ॥ నీతోటి మాటలు నాకేలరా సామి
నా తోటి మాటలు నీకేలరా ॥ నీ తోటి ॥

అ ॥ నే తాళ దానితో ఖాతాలు నీకేల
ప్రీతిగల నాతియని పోతివి రాతిరి ॥ నీ తోటి ॥

చ1. పరువటరా నాతో పనులేమిరా సామి
పరువటరా నాతో పనులేమి రా
విరజాజి బంతులు విసరకురా సామీ
సరసము విరసమౌ చాలుర చాలుర ॥ నీ తోటి ॥

చ2. ఒయ్యార మిదియేమి ఊరుకోరా సామి
ఒయ్యార మిదియేమి ఊరుకోరా
ఉయ్యల మంచము నూచకుర సామి
అయ్యది గయ్యాళి అయ్యయ్యో అయ్యయ్యో ॥ నీ తోటి ॥

చ3. వేసమా వల్లూరి వేణుగోపాలా సామి
వేసమా వల్లూరి వేణుగోపాల
దాసు శ్రీరాముని భాసుర వాక్యము
చేసెరా వేయివేలు సే బాసు సే బాసు ॥ నీ తోటి ॥

కాపి - ఆది

పల్లవి ॥	పా , సా , సా ని రి స ని ద పా పా ।	రి మా ప నీ పా ।	మ ని ప మ గ గా ; రీ , ॥
	నీ . తో . టి మా. . ట . . లు ।	నా . కే . ల ।	రా . . సా . . . మి . ॥

	రి ప మ మ గ గా రీ స గ రి స నీ సా	రి మా ప నీ పా	పా ; మ ప ని స	॥
	నా . . తో . . టి మా . . ట . లు	నీ కే ల . .	రా	॥ ॥ నీ తోటి ॥
అ॥	మ పా నీ , సా రీ , గా , రీ	రి సా రి గా రీ	స రీ నీ , సా	॥
	నే . తా . ళ దా . ని . తో	ఖా . తా . లు	నీ . కే . ల	॥
	ద నీ రి సా సా ని రి స ని పా పా	మ ని ప మ గా రి స	రి మ ప ని మ ప ని ప	॥
	ప్రీ . తి గ ల నా . తి . య ని	బో . . . . తి వి	రా . . . తి . రి .	॥ ॥ నీ తోటి ॥
చ 1.	ని సా ని పా పా , మ ని ప గా రీ	స గ రి సా ని సా	రి గా సా , రీ	॥
	ప రు వ ట రా . . . . నా తో	ప ను . లే . మి	రా . నా . తో	॥
	రి రీ మా, మా, పా ని మాపా	మ పా సా , ద నీ ,	సా ; సా ;	॥
	ప రు వ . ట . రా . నా తో	ప ను లే . మి . .	రా . . .	॥
	మ పా నీ , సా రీ , గా , రీ	రి సా రి గా రీ	స రీ నీ , సా	॥
	వి ర జా . జి బం. తు . లు	వి స ర కు రా	సా . . . మి	॥
	ద నీ రి సా సా ని రి స ని పా ;	మ ని ప మ గా రి స	రి మ ప ని మ ప ని ప	॥
	స ర స ము వి ర . స . మౌ.	చా . . . లు ర .	చా . . . లు . ర .	॥ ॥ నీ తోటి ॥

– చరణము, అనుపల్లవి వలె తక్కిన చరణములు –

9. ఏమనెనే కోమలీ తెలుపవే

ఫరజు - ఆది

పల్లవి ॥ ఏమనెనే కోమలీ తెలుపవే నీతో
ఏమనెనే కోమలీ ॥ ఏమనె ॥

చ1. అంగజు బారికి నిలువ తరమటే
మంగళవార్తలు మరి యేమే నీతో ॥ ఏమనె ॥

చ2. మోహ పయోధిలో మునిగితి నికనే
యూహలు సేయుదు నొకసారి నీతో ॥ ఏమనె ॥

చ3. దాసు శ్రీరామకవి గీత సుధా
ధారుడైన హరి దయచేసి నీతో ॥ ఏమనె ॥

ఫరజు - ఆది

పల్లవి ॥ సా , మ గా మాద మాదా , నీ । సా ; ; స ని స రి స ని ద మ ద ని ॥
ఏ . మ . నె నే . కో . మ । లీ . . తె లు ప . వే . నా . తో . ॥

సా ని రి స ని ద ప మ గా ప మ గ రీ । సా ; ; స ని ద ని ద మ గ రి స ని ॥
ఏ . మ . . నె . నే . కో . . మ । లీ . . తె లు ప . వె . నా . తో . ॥

స మాగా , మాద మాదా , నీ । సా ; ; ; ; ; ; ; ॥
ఏ . మ . నె నే . కో . మ । లీ . . . . ॥ ॥ ఏమనె ॥

చ 1. ద నీ మా, దా సా , ని గ రి సా । స నీ గ రి స స ని దా మాదా ; ॥
అం. గ . జు బా . . రి . కి । ని లు వ . . త . ర మ టే . ॥

స నీ గ రి స సా స నీ ద మాద ని । స రి స ని దా మాగ మ ప మా; ప మ గ రీ సా ॥
మం . గ . . ళ వా . ర్త . లు . । మ . రి . యే మే నీ . . . . . . తో . . . ॥ ॥ ఏమనె ॥

- తక్కిన చరణములు చరణము వలె -

10. రమణిరో సముఖాన రాయబార మేటికే

కానద - రూపకం

పల్లవి ॥ రమణిరో సముఖాన రాయబార మేటికే
నిమిషమైన తాళలేనె నేనె వాని రమ్మందునే ॥ రమణిరో ॥

చ1. కదువేడుక వానిమేన గంధమును బూసియాకు
మడుపులిచ్చి తడవేటికి మాపటికి రమ్మందునే ॥ రమణిరో ॥

చ2. కోరి వానిజేరి పన్నీరుజల్లి నన్ను
వేరు సేయ మేరగాదు వేవేగ రమ్మందునే ॥ రమణిరో ॥

చ3. భాసురాంగి వేణుగోపాల యింత పంతమేల
దాసు రామ కవి సన్నుతిజేసె నికరమ్మందునే ॥ రమణిరో ॥

కానద - రూపకం

పల్లవి ॥ ; ని సా రి రీ ; ; ॥ ; గా గ మ రీ ; సా ॥ సా ; నీ రి స నీ దా ॥ నీ సా నీ సా ; ; ॥
. ర మ ణి రో . . ॥ . స ము . ఖా . న ॥ రా . య బా . . ర ॥ మే . టి కే . . . ॥

; రి స ని స రీ ; రీ ॥ ; రి స రి ప గా ; గా ॥ గ మ ద ని స ని రి స ని ప మా ॥
. ని మి ష . మై . న ॥ . తా . ళ . లే . నే ॥ నే . . . నె . వా . . . ని ॥

ని ప గా ; గ మారి సా ॥
ర . . . మ్మం . దు నే ॥ ॥ రమణిరో ॥

చ 1. ; మ ప ప ద ద ప మ గ మా ॥ దా ; ద ప దా స ని నీ పా ॥ ; గా మా ద ని స ని ప మ ॥
. క దు వే . . . దు .. క ॥ వా . ని . మే . . . ను ॥ . గం ధ ము . . . ను . ॥

దా ; నీ సా ; సా ॥
బూ. సి యా . కు ॥

; స ని సా రీ సా రీ ॥ సా రి ప మ గ మారీ సా ॥ ; నీ రీ స ని పా మా ॥
. మ దు పు లి . చ్చి ॥ త ద . వే . . టి కి ॥ . మా. ప . టి కి ॥

దా ని ద ప మ గా గ మా రి సా ॥
ర . . . . . మ్మం . దు నే ॥ ॥ రమణిరో ॥

– తక్కిన చరణములు చరణము వలె –

11. తెలియదే తెలియదే తెలియదే మాయ

కాపి – ఆది

పల్లవి ॥ తెలియదే తెలియదే తెలియదే మాయ ॥ తెలియ ॥
అ.ప॥ వలపు సొలపులో వాని గుణమేమో కాని ॥ తెలియ ॥
చ1. వలపించుటే కాని వలచుట లేదే దాని
కలనైన మరువదే కానిపని జేసినాడె ॥ తెలియ ॥
చ2. చెలియరో నేమందు బలమగు దాని మందు
తలకెక్కనేమో అందువలన రాదే యిందు ॥ తెలియ ॥
చ3. వేమరు ననుగూడివాడు వింతమాట లాడినాడు
భామరో దాసు శ్రీరామపాలుడే గోపాలుడే ॥ తెలియ ॥

కాపి – ఆది

పల్లవి ॥ ; , స సా నీ పా , ని ప మ గా । రీ , స గ రీ నీ । సా ; రి మ ప ని ॥
. . తె లి య దే . తె లి . య । దే . తె . లి య । దే . మా. . . ॥

మ ప ని ॥
య . . ॥ ॥ తెలియ॥

అ॥ ; రి మాప ని మా, ప సా ని సా । స ని ద ని పా ప మ। గ రి సా రి మ ప ని ॥
. వ ల పు . . . సొ ల పు లో । వా . . . ని గు ణ। మే . మోకా . . . ॥
సా , ॥
ని . ॥ ॥ తెలియ॥

చ 1. ; ప నీ మ పా నీ సా , సా । ; స గా రి గా । సా రీ గ రి స ని సా ॥
. వ ల పించు టే కా . ని । . వ ల చు ట । లే దే . . దా . ని ॥
ప సా సా , సా స ని ద ని పా మా । ; సా , ని ద ని । ప మ గ రి స రి మ ప ॥
క ల నై . న మ . రు . వ దే । . కా . ని ప ని । జే . సి . నా . డె . ॥
ని సా ॥
. . ॥ ॥ తెలియ॥

– తక్కిన చరణములు చరణం వలె –

12. తగు తగులేరా చిన్నదాన తాళ జాలరా

హిందుస్తానీ కాపి – రూపకం / త్రస్యగతి

పల్లవి॥ తగు తగులేరా చిన్నదాన తాళ జాలరా నా
తోను పంతమేలరా ఇంతైన నిల్వలేనురా ॥ తగు తగు ॥

చ1. నను కరుణింపవేర న్యాయమరసి చూడరా నా
మీద కోపమేలరా నీకేల రవ్వ మానరా ॥ తగు తగు ॥

చ2. కోమలమగు నాదు వయసు కోనవెన్నెలాయెరా నా
గుట్టు బయలుబట్టేరా నా కోరిక లీడేర్చరా ॥ తగు తగు ॥

చ3. వేసకాడ ముద్దుసామివేణుగోప బాలకా శ్రీ
దాసు రామపాలకా నాపాలి పంచసాయకా ॥ తగు తగు ॥

హిందుస్తానీ కాపి - రూపకం / త్రస్యగతి

పల్లవి ॥ ; మ గ మ ప ద ప మ గ గా రీ స స । రీ రి మామ । ప ద నీ దా పా , ॥
. త గు త . గు . లే . . రా చి న్న । దా న తా ళ । జా . . ల రా . ॥

పా ద ప మ గ మ ప ద ప మ గ గా రీ స స । రీ రి మామ । ప ద నీ దా పా మ ప ॥
. . . త గు త . గు . లే . . రా చి న్న । దా న తా ళ । జా . . ల రా నా . ॥

నీ ని సా రి స రీ , మ గ రి సా ద । నీ ని ని రి సా సా । స ని ద స ని ద పా , ॥
తో ను పం . త మే . ల . రా ఇం . । తై న ని . . ల్వ । జా . . . ల . రా . ॥

పా ద ప ॥
. . . ॥

॥ తగు ॥

- తక్కిన చరణములు పల్లవి వలె -

13. నా నొసటనే పొడిచెనా ఏమిరా

ఖమాస్ - రూపకం

పల్లవి ॥ నా నొసటనే పొడిచెనా ఏమిరా

అ॥ నానావర వర్ణినులకు నావలె కామము లేదా ॥ నా నొసట ॥

చ1. పరమశివు నౌదల గంగా భామలేదా
పరమేష్ఠి ముఖమున సరస్వతి వసించ లేదా ॥ నా నొసట ॥

చ2. దామోదరు రొమ్మున లేదా ఇందిర
కామాక్షి హరునర్ధాంగమున బెనంగొనలేదా ॥ నా నొసట ॥

చ3. నా వేణు గోపాల నన్నేలరాదా
శ్రీ విలసిత శ్రీ దాసు శ్రీరామకవి వరదా ॥ నా నొసట ॥

ఖమాస్ - రూపకం

పల్లవి ॥	సా ; ; స ని ని ద మా	॥	పా ; ని ద ద ప మా గా	॥	
	నా . . నొ . స . ట	॥	నే . . . పొ . డి చే	॥	
	మా; ; ద ప మ గ మా	॥	పా ; ; ని ద ని ప ద ని	॥	
	నా . . ఏ . . . మి	॥	రా	॥	
	రి రి సా నీ స ని ని ద మా	॥	ప ద నీ రి స స ద పా మాగా	॥	
	నా . . . నొ . స . ట	॥	నే . . . . . . పొ డి చె	॥	॥ నా నొసట ॥
అ॥	దా నీ సా మ గ గా మ గ	॥	గ రి ప మ గ రి స ని సా సా	॥	
	నా . నా . . వ ర .	॥	వ . . . ర్ణి . ను . ల కు	॥	
	దా నీ సా రీ గ రి స ని రి స	॥	ని ద స ని ద ప ద గ మ ప ద ని	॥	
	నా . వ లె . . కా . . .	॥	మ . ము . లే . . దా	॥	
	దా నీ సా మా, గ మా	॥	గ ప మ గ రి మ గ రి స ని సా	॥	
	నా . . నా . వ ర	॥	వ . . . ర్ణి . ను . ల . కు	॥	
	ద నీ స రీ ని ద స ని దా	॥	ప ద ప మ గా మ పా ద నీ	॥	
	నా . వ లె కా . . మ ము	॥	లే . . . . దా . . .	॥	॥ నా నొసట ॥
చ 1.	; ద సా ని దా పా పా	॥	మ ప దా ని ద ప మ గా మా	॥	
	. ప ర మ శి వు నౌ	॥	ద . ల . . గం . . గా	॥	
	; గా మాప స స ని ద ని	॥	దా ; ; ; ; ;	॥	
	. భా మ లే	॥	దా	॥	
	; స మాగ మాప ద ద ప	॥	ద ని సా నీ రి రి స స పా	॥	
	. ప ర మే . ష్ఠి . ము .	॥	ఖ . మున స . ర . .	॥	

ప ద ద ప ద ని సా సా సా ॥ నీ , ని ద ప మ గ మ ప ద ని ॥
స్వ . తి . వ సిం. . చ ॥ లే . . . . . దా . . . . . ॥ ॥ నా నోసట ॥

- తక్కినవి చరణము వలె -

14. పాటబాడెద రారసామి

సురటి - రూపకం

పల్లవి ॥ పాటబాడెద రారసామి పరమానందమురా నాసామి
బ్రహ్మానందమురా నాసామి పరమానందమురా ॥ పాట ॥

చ1. మదన జనక నీదయ మదినిగోరి యున్నదాన
ముదము మీర ముచ్చటాడి ముద్దుబెట్టరా నాసామి
ముద్దుబెట్టరా నాసామి ॥ పాట ॥

చ2. వలపు నిలుప లేనురా వగలు మాని యేలు కోరా
కళలు దేర నొక్కసారి కౌగిలించరా నాసామి
కౌగిలించరా నాసామి ॥ పాట ॥

చ3. వనజనయన నిశ్చలా వరద వేణుగోపబాల
ఘనుడ దాసు రామపాలా కాంక్ష దీర్చరా నా సామి
కాంక్ష దీర్చరా నా సామి ॥ పాట ॥

సురటి - రూపకం

పల్లవి ॥ ; , రీ మ ప నీ స రీ ॥ సా ; స ని ని స ని ద పా ॥
. . పా ట బా . దె ద ॥ రా . ర . సా . . . మి ॥

రి మ పా ని ద ద ప మ గ ప మ ॥ రీ ; రి మా స రీ సా ॥
ప ర మా. . నం. ద . ము. ॥ రా . నా . సా . మి ॥

ని స రి మ మ గ మ ప ని ద ద ప ॥ మ గ రీ రి మా స రీ సా ॥
బ్ర . . హ్మా. . నం. ద . ము. ॥ రా . . నా . సా . మి ॥

రి మ పా ని ద ద ప మ గ ప మ ॥ రీ ; రి మ రి మ స రీ , ॥
ప ర మా. . నం. ద . ము. ॥ రా . . . . ॥

సా ; ; ; ; ; ॥
. . . . . . ॥ ॥ పాట ॥

చ 1. ; రి రీ మ పా నీ దా ॥ ద ని సా రి స ని ద ద ని సా ; ॥
. మ ద న జ న క ॥ నీ . . . . ద . య. ॥

; ని నీ ని సా ; రీ ॥ స ని రి స ని ద స ని ద పా , ॥
. మ ది ని గో . రి ॥ యు. . . న్న . దా . . న . ॥

; ప నీ ద పా ; పా ॥ మ గ రీ రి మ స రీ స సా ॥
. ముద ముమీ . ర ॥ ము. . చ్చ . టా . . డి ॥

; రీ మాపా ; ని స ॥ ని నీ ద పా ద ప మ గ రి మ ॥
. ముద్దు బె . ట్ట . ॥ రా . . . నా . సా. . . ॥

రి స నీ సా రి మాగ ప మ ॥ రీ ; స రీ స సా ; ॥
మి .ము ద్దు బె . . ట్ట . ॥ రా . . . . ॥

– తక్కిన చరణములు చరణము వలె. చరణములోని పల్లవిని “పరమానందము రా” అని ఆప వలెను –

15. ఇద్దరి పొందేలరా సామి

జంఝూటి – ఆది

పల్లవి ॥ ఇద్దరి పొందేలరా సామి దాని ఇంటికె పోపోరా ॥ ఇద్దరి ॥

అ॥ సద్దేల జేసెదవు సామినే నోర్వ నా
వద్దకు నీవు రావద్దుర వద్దుర ॥ ఇద్దరి ॥

చ1. నా జోలి నీకేలరా ఆ బ్రహ్మ నిన్నెట్లు పుట్టించెరా
ఏ జాము దానింట నీజాడ నేజూడ
బేజారు గాజాల నేజెల్ల నేజెల్ల ॥ ఇద్దరి ॥

చ2. కన్నుల ఎరుపేమిరా చెక్కుల కాటుక నలుపేమిరా
కన్నుల విలుకాని కయ్యాల మెలగిన
చిన్నెలే తోచెరా చెప్పరా చెప్పరా ॥ ఇద్దరి ॥

చ3. శ్రీపూర్ణ తోట్ల వల్లూరిపుర వేణుగోపాల బాగాయరా
రాపేలదాసు శ్రీరామకవిపాల
ఈ పట్ల నీ పనులింతాయె వింతాయె ॥ ఇద్దరి ॥

జంఝూటి – ఆది

పల్లవి ॥ ; , గా మ గా రి మ గ రి సా రీ । గా ; ; గా । మ గ రి సా , రీ ॥
. . ఇ ద్ద రి పొం . . దే . ల । రా . . సా । మి . . దా . ని ॥

; , గ రి గ మాప ద ప ప మ మ గా । మా; ; ; । గ ప మ గ రి మ గ రి ॥
. . ఇం . టి కి పో . . పో . . . । రా . . . । . . . . ॥ ॥ ఇద్దరి ॥

అ॥ ; , మామామ మా, మ మా మా । ; , గ మ ప దా । ప మ ద ప మాగా ॥
. . స ద్దే ల జే . సె ద వు । . . సా . మి నే । నో . . . ర్వ నా ॥

; , రి మ గ రీ రి మ మ గ సా రీ । మ ద ప మ గ ప మ గ । రి మ గ రి స ధ స రి , ॥
. . వ ద్ద కు . నీ . వు . రా . । వ . ద్దు . రా . . . । వ . ద్దు . రా . . . . ॥

గా ,
. . ॥ ఇద్దరి ॥

– తక్కిన చరణములు పల్లవి అనుపల్లవి వలె –

16. మొట్టమొదటి నట్టనడుమ

జంఝూటి - రూపకం

పల్లవి ॥ మొట్టమొదట నట్టనడుమ
తుట్ట తుదయు నెరుగనే
ఇట్టె వచ్చి విభుడు రాత్రి ఏమి పనులు జేసెనే ॥ మొట్ట ॥

చ1. మోము మోముగదియ విభుడు ముద్దు పెట్టి నంతలోనే
భామయేమోకాని నేను పరవశమై యుంటినే ॥ మొట్ట ॥

చ2. అట్టె విభుడు చన్నుదోయి బట్టవచ్చినంతనే
యెట్టి మాయ యేమొ నాదు హృదయమైక్య మయ్యెనే ॥ మొట్ట ॥

చ3. భాసుర శ్రీ వేణుగోప బాలుడంటి నంతనే
దాసురామదాసచిత్త వాసియను కొంటినే ॥ మొట్ట ॥

జంఝూటి - రూపకం

పల్లవి ॥ ; మాగా మ గ గ రి సా ॥ ; ధ ని స్సా స స ని ధ ని ప ॥
. మొట్ట మొ. ద . ట ॥ . న . ట్ట న . డు . . మ ॥

; ధా ధా సా సా రీ ॥ స రి గా గ మ గా ; ; ॥
. తు ట్ట తు ద యు ॥ నె . రు . గ నే . . ॥

; మాగా మాపా పా ॥ ; ప మ ద ప మ గ గా గా ॥
. ఇ ట్టె వ . చ్చి ॥ . వి భు . డు రా . . త్రి ॥

; గా రీ గా మ ద ప మ ॥ గ ప మ గ రి మ గ రి సా రీ ॥
. ఏ మి ప ను . లు . ॥ జే . . . . సె నే ॥ ॥ మొట్ట ॥

చ 1. ; రి ప మ గ గ గ రి స రీ ॥ ; స రీ స రి ప మ మ గా ॥
. మోము . . మో . . . ము ॥ . గ ది య వి . భు . డు ॥

; గా మాపా ; పా ॥ మ పా ద ని ద ప ప మ మాగా ॥
. ముద్దు బె . ట్టి ॥ నం . త . . లో . . . నె ॥

మ రి సా మాగా ; గా ॥ , గ ప మ గ మ రి రి సా రీ , ॥
. . భా మ యే . మొ ॥ . కా . . ని . . నే . ను . ॥

; స రీ ప మాగా , స ॥ రి ప మ గ రి గ రి స సా సా , ॥
. ప ర వ శ మై . . ॥ యుం . . . . . టి . . నే . ॥

; రి మ గ[1] గ[1] రీ ; రీ ॥ రి గ ప మ గ[1] రి గ[1] రి స రీ , ॥
. భా మ . యే మొ . . ॥ కా . . . ని . నే . . ను . ॥

మ పా ని ద ప ప ప మ గ గ స ॥ రి ప మ గ రి గ రి స సా ; ॥
ప . ర . . వ . శ మై . . ॥ యుం . . . . . టి . నే . ॥ ॥ మొట్ట ॥

తక్కిన చరణములు చరణము వలె

17. ఆ నలినముఖి అందమదేమి

జంఝూటి - ఆది

పల్లవి ॥ ఆ నలినముఖి అందమదేమి దానికి నీకు తగుసామి ॥ ఆనలిన ॥

చ1. మందుల మారుల మాటపసగడి బంధములాయె భళీ భళీ సామి ॥ ఆనలిన ॥

చ2. తంతరగత్తెల తక్కులు మిగుల సంతనమాయె సరిసరీసామి ॥ అనలిన ॥

చ3. దాసు కులాంచిత రామకవిసదా ధ్యానము జేసె హరిహరీ సామి ॥ ఆనలిన ॥

జంఝూటి - ఆది

పల్లవి ॥ ; గ పా మ గా గ రి మ గ రి స సా ; । ; , ధ ని స రి గ రీ । స ని రి స ని ధ ని ప ॥
. అ . న లి న . ము . ఖి . . . । . . అం . ద మ . . । దే . . . మి . . . ॥

; , ధ స స సా స రి గ మ గ రి సా । ; స రీ గ ప మా । గా ; మ గ రి స ॥
. . దా . ని కి నీ . . . కు . . । . త గు త గు . । సా . మి . . . ॥

రీ ॥
. ॥

॥ ఆనలి ॥

– తక్కిన చరణములు పల్లవి వలె –

18. వనితరో ఈ వన్నెలేలనే

ఆనందభైరవి - రూపకం

పల్లవి ॥ వనితరో ఈ వన్నెలేలనే ఈ వేళ నాకు ॥ వనిత ॥
తనువేలా తరుణులేలా ధనమేలా ధామమేలా ॥ వనిత ॥

చ1. ఆకులేలా పోకలేలా అన్నమేలా పానమేలా
శ్రీకరుండు రాకయుండి ఆశలుడిగి యున్నవేళ ॥ వనిత ॥

చ2. సొగసేలా సొమ్ములేలా అగరేలా గంధమేలా
మగనికి దయ లేక మేను సగమై యున్నటి వేళ ॥ వనిత ॥

చ3. భాసురాంగి తోటలేలా పాటలేలా ఆటలేలా
దాసురామపాలుబాసి ఆశలుడిగి యున్నవేళ ॥ వనిత ॥

ఆనందభైరవి - రూపకం

పల్లవి ॥ ; స సా గ రీ గా ; ॥ ; మాపా ప మ గా రీ ॥
. వ ని త రో ఈ . ॥ . వ న్నె లే . . ల ॥

రి గా రి సా ; ; ప రి ॥ రి స ని ద పా ప మ గ రి స గ ॥
నే . . . . . ఈ . ॥ వే . . . ళ నా . . . కు . ॥

రి ని ॥
. . ॥ ॥ వనిత ॥

చ 1. ; పా పా పా , ని ని ప ॥ మాపా స ని సా ; సా ॥
. ఆ కు లే . . ల . ॥ . పో క . లే . లా ॥

; పా పా పా , ని ని ప ॥ మాప ని సా రి స ని స రీ సా ॥
. ఆ కు లే . . ల . ॥ . పో . క . . . లే . లా ॥

; నీ సా స మ గ రి సా ॥ స రి స సా ద నీ సా సా ॥
. అ గ రే . . . ల ॥ గం . . ధ . మే . ల ॥

; , పా నీ , సా ; సా ॥ స రి గ రీ నీ రి స ని ద పా ॥
. . శ్రీ క . రుం . డు ॥ రా . . . క . యుం . . డి ॥

ప ని స రీ స స ని ద ప మ ॥ గ మ పా మ గ ప మ గ రి స గ ॥
ఆ . . శ . లు . డి . గి . ॥ యు . . న్న . వే . . . . ళ ॥

రి ని
. . ॥ వనిత ॥

– తక్కిన చరణములు చరణము వలె –

19. మనసిచ్చి నాతో మాటాడవేమిరా

బేహాగ్ – ఆది

పల్లవి ॥ మనసిచ్చి నాతో మాటాడ వేమిరా ॥ మనసిచ్చి ॥

చ1. మనవి వినరాదా మమతింత లేదా
మునుపటి చెలిమి కాదా మోదము కాదా ॥ మనసిచ్చి ॥

చ2. విను నేను బాలా విడనాడ మేలా
చనువుంచుమీ చాలా జాలమిదేలా ॥ మనసిచ్చి ॥

చ3. వర దాసుశ్రీరామా వనసుగుణధామా
శరణు నన్నేలుప్రేమ శ్యామాభి రామా ॥ మనసిచ్చి ॥

బేహాగ్ - ఆది

పల్లవి ॥ ; , గ మ పా మ గ ప మ మా; గ రి గా , రి స సా । ; , ని స గా మ । పా మా, ద పా ॥
. . మ న సి చ్చి నా . . . . తో . . । . . మా. టా డ । వే . . మి రా ॥

; , గ మ పా మ మ ప ద ని ద ప మ గ రి గా , రి స సా । ; , ని స గా మ । పా మా, ద పా ॥
. . మ న సి చ్చి నా . . . . తో . . । . . మా. టా డ' । వే . . మి రా ॥

; , గ మ పా స ని ద ప పా , మ గ మ ని స ని ద ప మ । గ మ గ రి సా ।
. . మ న సి చ్చి నా . . . . . తో . . . . । . . . . . . ।

; , ని స గా మ । పా మా , ద పా ॥
. . మా. టా డ । వే . . మి రా ॥ ॥ మన ॥

చ 1. ; , మ గ మ ప ని నీ , ద స ని సా । ; , ని ని ని రి స । ని సా , ద నీ , ద ప పా ; ॥
. . మ న వి వి న రా . . . దా . । . . మ మ తిం. త । లే . . . . . దా . . . ॥

గ మ రి గా , మ గ మ ప ని నీ , ద స ని గ రి సా । ; , ని ని ని రి స । ని సా , ద నీ , ద ప పా ; ॥
. . . . . మ న వి వి న రా . . . . దా । . . మ మ తిం. త । లే . . . . . దా . . . ॥

; , గ గ గ రీ గ మ గ రి స ని రి స సా । ; , గ మ ప స ని ।
. . ము ను ప టి చె లి మి . కా . దా . . । . . మో. ద ము. ।

ద ప పా , మ గ మ ద ని ద ప మ గ । రి మ గ రి సా ॥
కా . . . . దా . . . . । . . . . . . ॥ ॥ మన ॥

– తక్కిన చరణములు చరణము వలె –

20. కోపమా సామి యేమిర కోపమా

కాపి – చాపు

పల్లవి ॥ కోపమా సామియేమిర కోపమా

అ.ప॥ ఆపరాదుర మోహము పరితాప మొందెర దేహము నను
రాపు జేయుట ద్రోహము నీరూపమైన జూపవేమిర ॥ కోపమా ॥

చ1. వాదమా సామి నాతో వాదమా
లేదురా బలవంతము ఇది కాదురా యొక పంతము సరి
కాదురా అత్యంతము నీ మీది తమిచేనేదితోచదు ॥ కోపమా ॥

చ2. వీడరా మోడినాపై వీడరా
ఆడుదానర దోసము కాపాడరా పరిహాసము నను
గూడని నావేసమూ మాటాడనైన గూడదటరా ॥ కోపమా ॥

చ3. రోసమా సామి నాపై
దాసు రామకవీంద్రుడు కృతి
జేసె మృదుగుణసాంద్రుడు పై
గాసె వెన్నెల చంద్రుడు సే బాసురా ఎంతమోసమాయర ॥ కోపమా ॥

కాపి – చాపు

పల్లవి ॥	నీ , దా పా	॥	మ ని ప మ గ రి స	॥	రి రీ మా మా	॥	పా , ; ; ; ॥
	కో . ప మా	॥	సా . మి యే . మి ర	॥	కో . . ప	॥	మా. . . . ॥
	ṡā ṡa ṡa ని ద ప (సా స స ని ద ప, with upper dots on సా స స)	॥	మ ని ప మ గ రి మ	॥	రి రీ మా మా	॥	పా , ; ; ॥
	కో . ప . మ .	॥	సా . మి యే . మి ర	॥	కో . . ప	॥	మా. . . ॥
అ॥ప॥	సా స స ని ద ప (upper dots on సా స స)	॥	మ ని ప మ గ రి మ	॥	పా , ; ప ప	॥	
	ఆ ప రా . దు ర	॥	మో. . . . . హ	॥	ము . . ప రి	॥	

రీ మ ప ని ప మ ॥ మ గ రి సా , స స ॥
తా ప మొం . దె ర ॥ దే . హ ము. న ను ॥

రీ మ ప ద ని ద ॥ ని స నీ దా పా మ గ రీ ॥
రా పు జే . యు ట ॥ ద్రో . హ . మునీ . . ॥

స గ గ గా గ గ ॥ మా గ మా మ మ ॥
రూ. ప మై . న ॥ జూ ప వే మి ర ॥ ॥ కోపమా ॥

- తక్కినవి పల్లవి అనుపల్లవి వలె -

21. వగకాడా తగదిక రారా

ఖమాస్ - ఆది

పల్లవి ॥ వగకాడా తగదిక రారా
మగువ నేచుట మంచిదటరా ఓ ॥ వగకాడా ॥

చ1. కృపలేదా సామి నామీద
ఉపరతి సుఖమున నోలలాడించెద ఓ ॥ వగకాడా ॥

చ2. వినవేరా వేణుగోపాలా
మనసున నీకు గల మర్మము దెలుపరా ఓ ॥ వగకాడా ॥

చ3. పసిబాలా తాళజాలరా
రసిక దాసుశ్రీరాము నేలుకోర ఓ ॥ వగకాడా ॥

ఖమాస్ - ఆది

పల్లవి ॥ స సా నీ , దా ; ప ద ప మ గ మా । పా ; పా ; । ; ; ; ; ॥
వ గ కా . డా . త గ . ది . క । రా . రా . । . . . . ॥

మ నీ దా , దా , స ని ద నీ పా । ; దా నీ సా । రి రి స ని ద ప ద ని ॥
మ గు వ . నే . . . చు . ట । . మం . చి । ద . ట . రా . ఓ . ॥ ॥ వగకాద ॥

చ 1. ద స ని ని ద ప పా ప ని ద ప మ గా మా। మ స స ని దా నీ । దా ; మ ప ద ని ॥
కృ ప . లే . . దా సా . . మి . . నా । మీ . . . . . । ద . . . . . ॥
సా , స మ గ మా; గ రి గ రీ , స పా । ; ప ద ప ద ని ని రి సా స ని ని ద మ ప ద ని ॥
. . ఉ ప ర తి . సు ఖ . . . మున । . నో . . ల . లా . . డిం. చె . ద . ఓ . ॥ ॥ వగకాద ॥

చ 2. స మాగా , మాప నీ దా , ని ప । ని దా నీ సా ; । ; ; ; ; ॥
వి న వే . ర వే . ణు . గో . । పా . . లా . । . . . . ॥
ద నీ స మాగా మా, గ రి స సా । ప ద ద ప ద ని స ని । రి స ని ద ప మ ప ద ॥
మ న సు . న నీ . కు . గ ల । మ ర్మ . . ము. దె . । లు . ప . రా . . . ॥

చ 3. స మ మ మ గ రి సా ; , ప స ని ని ద । ని పా గా , రీ । సా ; ; ; ॥
ప సి . బా . . ల . . తా . ళ . . । . . జా . ల । రా . . . ॥
; ద నీ స రీ ని స రి స ని ద పా ; । ప ద ప ద ని ద ని రి । స ని ద ద ప దా ని ॥
. ర సి క దా . . . . సు . శ్రీ . । రా . . ము . . నే . । లు . కో . ర ఓ . ॥ ॥ వగకాద ॥

22. ఏమని తెల్పుదునే కోమలి

ఫరజు - చాపు

పల్లవి ॥ ఏమని తెల్పుదునే కోమలి నాభాగ్య
మేమని తెల్పుదునే నా ముద్దు సామికి
నా మీది ప్రేమ ॥ ఏమని ॥

చ1. చెక్కిలి ముద్దాడెనే చక్కని నా సామి
చెక్కిలి ముద్దాడెనే

నిక్కముగ నిన్నరేయి ప్రక్కనే పవ్వళించి
చక్కని కెమ్మోవి నొక్కనే అక్కనే ॥ నేమని ॥

చ2. బాళిచే నన్నేలెనే కేళిలో నాసామి
బాళిచే నన్నేలెనే
వేళగదే రారమ్మని విలువగల సొమ్ములిచ్చి
చాలగా లాలించెనే సోలెనే బాలెనే ॥ నేమని ॥

చ3. నాసాటి లేరనెనే వేణుగోపాలుడు
నాసాటి లేరనెనె
ఆసదీర్చి రామదాస కవిచిత్త
వాసుదాయె పూసెనే గంధము చేసెనే బాసలు ॥ ఏమని ॥

ఫరజు – చాపు

పల్లవి ॥	సా , నీ దా	॥	మా , దా నీ	॥	సా , ; సా	॥	స నీ దా పా	॥	
	ఏ . మ ని	॥	తె . ల్పుదు	॥	నే . . కో	॥	మ లి నా భా	॥	
	మ గా మాదా	॥	నీ , సా రీ	॥	సా , ; సా	॥	సా ని ద మ ద ని	॥	
	గ్య మే మ ని	॥	తె . ల్పుదు	॥	నే . . నా	॥	ముద్దు సా . మి కి	॥	
	ని స రి సా ; రి స	॥	స ని ద ప	॥	మ ప ద పా ; ద	॥	ప మ గా మా	॥	
	నా	॥	మీ . ది .	॥	ప్రే	॥	మ . . .	॥	
	, గా మాదా	॥	స నీ ద మ ద ని	॥	సా , ; ;	॥			
	. నే మ ని	॥	తె . ల్పుదు . .	॥	నే . . .	॥			॥ ఏమని ॥
చ 1.	, మామ గ మా	॥	దా , సా నీ	॥	సా , ; సా	॥	స ని దా పా మ	॥	
	. చె క్కి . లి	॥	ము . ద్దా డె	॥	నే . . చ	॥	క్క ని నా సా మి	॥	॥ చెక్కిలి ॥

దా ని మాదా । సా ని సా సా । , సా గ రి సా । స ని ద నీ సా ॥
ని క్క ముగ । ని న్న రే యి । . ప్ర క్క . నే । ప వ . ళించి ॥
, సా సా నీ । ని స రి సా ; రి స ని ద ప । , మా గా మ ప మ ప । ప మ గా గ మ ద ని ॥
. చ క్క ని । కె . . . . . మ్మో . వి . । . నొ క్కే . . నే . । అ . క్క . నే . . ॥ ॥ నేమని ॥

తక్కిన చరణములు చరణము వలె

23. సరిసరిలే మంచిది

కాపి – ఆది

పల్లవి ॥ సరి సరిలే మంచిది సరిసరిలే మంచిది
మరు శరములకు బెదరి దరిజేరినది
అరమరిక లేమిరా అరమరికలేమి రా ॥ సరి ॥

చ1. పలుమరు నేనిను బ్రతిమాలితినని
పాటింపవురా వేణుగోపాలా
కలకాలంబును ఘనమా నీకిది ॥ సరి ॥

చ2. మ్రొక్కగ వచ్చిన మోడి సేతువురా
మోహన రూపా వేణుగోపాలా
దక్కితిరా దాసుశ్రీరామపాలా ॥ సరి ॥

కాపి – ఆది

పల్లవి ॥ ; మ పా ని పా మ గ రీ మ పా మ । పా ; ; ; । ; ; ; ; ॥
. స రి స రి లే . . మం . చి । ది . . . । . . . . ॥
; రి మాప దా ద దా దా , దా । ద నీ స స ని పా । మ ని ని ప మ గ రీ ॥
. మ రు శ ర ము ల కు . బె । ద రి ద రి జే . । . . రి . న . ది ॥

	; మ పా ని పా మ గ రీ మ పా మా ।	పా ; ; ; ।	; ; రి మ ప ద ॥	
	. అ ర మ రి క . . లే . మి ।	రా . . . ।	. . . . . . ॥	
	దా ద దా ద దా దా , దా , దా ।	ని సా ని దా పా ।	మ పా మ గా రీ ॥	
	. అ ర మ రి క . లే . మి ।	రా . . . . ।	. . . . . . ॥	॥ సరిసరి ॥
చ 1.	; మ పా ని పా ప మ గ రి రి గ సా ।	; రి రీ మా, ।	పా పా పా పా ॥	
	. ప లు మ రు నే . . . ని . ను ।	. బ్ర తి మా. ।	లి తి న ని ॥	
	; రి మాప దా దా , దా , దా ।	ని సా ని దా పా ।	మ పా మ గా రీ ॥	
	. పా . టిం . ప . వు . రా ।	వే . . ణు గో ।	పా . . లా . ॥	
	; రి మాప దా దా , దా , దా ।	ని సా ని దా పా ।	మ పా మ గా రీ ॥	
	. క ల కా . లం. బు . ను ।	ఘ న . మా. ।	నీ . . కి ది ॥	॥ సరసరి ॥

– తక్కిన చరణములు చరణము వలె –

24. మాటాడి పొమ్మనవే మంజులవాణి

హిందుస్తానీ కాపీ – ఖండ చాపు

పః మాటాడి పొమ్మనవె మంజులవాణి వాని నొక ॥ మా ॥
నీటిమూట తోటి సాటి బూటకము లేటికి మంచి ॥ మా ॥

చ 1 ॥ రద్దియేల వద్దనుచు కొద్దిగాను । బుద్ధి చెప్పి ।
ముద్దియమోమున మోమిడి ముద్దులు గుల్కు యొద్ద జేరి యొక ॥ మా ॥

చ 2 ॥ చిన్ననాడే నన్ను గూడే వన్నె కాడే వాడనుచు ।
కన్నె మిన్న నిన్నే కోరి । యున్నది యిక వన్నె మీరనొక ॥ మా ॥

చ 3॥ భాసురాంగ గోపాలుని బాసలచే మోసపోతి
దోసమేమి చేసితినో ।
దాసురామకవితాసుధారుచి । ॥ మా ॥

హిందూస్తానీ కాపి - ఖండచాపు

ప॥ ; గా , మ నీ పా ॥ గా , రి సా నీ సా ॥ ; స నీ స గా , ॥ ★గ ప మ మ రి గ రీ ; ॥ రీ రి మ గ రి స ని సా ॥
. **మా. టా . డి ॥ పొ . . మ్మ న వె ॥ . మం జు ల . ॥ వా. . . . . . ణి . ॥ వా. . . ని . నొ . క ॥**

రీ ,మ పా ; పా । ప ని ద మ పా ; ; ॥ ; ని మాప నీ ; ॥ నీ నీ నీ ప ని సా ॥ స ని రి స సా ని ప ని ప గా ॥
నీ. టి మూ. ట । తో . . . టి .. ॥ . సా . టి బూ. ॥ ట క ములే . . ॥ టి . కి . . మం . . . చి ॥
రీ ॥ ॥ మాటాడి పొమ్మనవే ॥

చ1॥ ; ★గా ★గా ★గా ; ॥ మాపా పా ప ని పా ॥ మాపా నీ ; నీ ॥ స ని నీ సా ; సా ॥
. **ర ద్ధి యే. ॥ ల వ ద్ద ను . చు ॥ కొ ద్ది గా . న॥ బు . ద్ధి చె . ప్పి ॥**
; నీ ; స రీ రి గ । , రి సా ని రి స ని దా ॥ ★గా మ ని పా గా రీ ॥
. **ము. ద్ధి యమో. । . ము న మో . మి డి ॥ ముద్దు . లు గుల్కు ॥**
మ గ రి స ని స రి మ ప ని ॥ మ ప ॥
యొ. ద్ద . జే . రి. యొ . . ॥ క . ॥ ॥ మాటాడి పొమ్మనవే ॥

– తక్కిన చరణములు మొదటి చరణము వలె –

తిల్లానా

నా మదినెంతో నమ్మితి

సురటి - ఆది

పల్లవి ॥ నామదినెంతో నమ్మితి సంతోషమున విను మనవి కరుణ గనగదయ సుందరుడవని వలచితిని గదరా ॥ నామది ॥

సా॥ పదర పరాకేలా పంతము సేయుటమేలా పగలు రేయి

నిదుర లేక తాళ జాలా కటకటనాతో నటమట పాలైతి యేరా

మరి మరి గోర సరి సరి రా రా ఔరా హరి సురదా మారా

మరు వరదాయీ రాతిరి తరి దాసు రామవరద రాజిత సుగుణపద ॥ నామది ॥

సురటి - ఆది

పల్లవి ॥ సా ని ద పా పా । మ ప ని ద । ప మ మా। మ గ రి స మ ప ని ద ప మ గ రి మ ప ని ద ॥

నా ది రి ది త్రోం । తు రం ద రి । ది . ద్దీ । త న న న మ ప ని ద ప మ గ రి త క ది న ॥ ॥ నాదిరి ॥

నా మ ది యెం తో । న . మ్మి తి । సం తో । ష ము న వి ను మ న వి క రు ణ గ న గ ద ర ॥ ॥ నామది ॥

సా ని ద ప ప పా । మ ప ని ద । ప మ మా। మ గ రి ప మ ప ని ద ప మ గ రి మ ప ని ద ॥ ॥ నాదిరి ॥

సుం ద రు డ వ ని । వ ల చి తి । గ ద రా । త న న న మ ప ని ద ప మ గ రి త క ది న ॥ ॥ నామది ॥

న ధీంత న న న । న న న న । న న నా । నా నా న న మ ప ని ద ప మ గ రి త క ది న ॥ ॥ నామది ॥

చ 1. ని ద ప మ మ గ రి మ రి మ । స రి సా సా ; । రీ మ ప ని ద ప మ । మ గ రీ । రీ రీ ॥

ప ద ర ప రా . కే . . . । లా . . . । పం త ము సే . యు ట । మే . లా । . . ॥

రి మ ప ప ని ద ని ద । ని సా స ని ద సి స । మ గ రి స ని ద ని స । ని ద పా మ గ రి స ॥

ప గ లు రే - యి ని దు । ర లే క తా . . ళ । జా . . ల క ట క ట । నా . తో న ట మ ట ॥

రీ మ ప ని ద ద ని । సా , ని ద ప ప । ని ద ప మ మ మ మ గ । రి మ రి మ స రి సా ; ॥

పా . లై . తి యే . । రా . మ రి మ రి । గో . ర స రి స రి . । రా . . . రా . . . ॥

రి మ పా ని ద ద ని స స । నీ ద పా ప పా । ని ద ప మ మ గ రి మ రి మ । ; స రి స స స స ॥
జా . రా . . హ రి సు ర । దా మా రా మ రా । మ రు వ ర దా . యీ . . । . రా . తి రి త రి ॥

రీ మ ప ని ద ద ని సా ; ; ; । సా , స ని ద పా మ గ రి గ స రి సా ॥
దా సు రా . మ వ ర దా . . . । రా . జి త . . సు గు ణ ప ద . . ॥ ॥ నామది॥

మంగళహారతులు

1. నా మనోధనము జూరగొన్న

సురటి - ఆది (శృంగార రసము)

పల్లవి ॥ నా మనోధనము జూరగొన్న విన్నాణపు దొంగకు మంగళం
నా సామికిదే శుభమంగళం ముద్దు సామికిదే జయ మంగళం ॥ నా మనో ॥

అ.ప॥ ప్రేమతో నా కౌగిట జిక్కి కులుకు పిసాళి గుబ్బల పోటుల నలసి
పిరివిరిగా ననగి పెనగి మేను మరపించుచు మురిపించుచు నేర్పున ॥ నా మనో ॥

చ1. క్రొవ్విన కోవెలలే మావి చిగురుకొరికిన క్రియ నా వాతెరనొక్కి
నవ్వు మొగంబు నలంకరింపగానన విల్తుని బారికి మది సొక్కి
దవ్వు దవ్వులనె యురికి, మెల మెల్లనె దరికి దరికి దరికి దగ్గరి
చివ్వున నను బట్టిన మై ఝల్లని
చిటుకున వీడిన నీవితో నిక్కిన చిన్ని చన్నుగవ రీవితో
మొవ్వపుటరగను మూతతో మోహపు చెమటలు పూతతో
పువ్వుల పాన్పున పొందుగ ననువిడి పొరిపొరికాముని పోరున తీరున ॥ నా మనో ॥

చ2. పదరి మదపు టేనుగు తనకరమున బంగర పుటనటుల బట్టిన లీల
వదలక నా పెందొడలవలిప పావడపైకొత్తి సరిగ తనకేల
పొదవిపట్టి కులికి, పొక్కిలి వెదిక వెదకి చిలికి వెలికి కదలి సిగ్గుచే కనుమూసుక

బెదరించిన నొక యోరగ నొత్తిలి పదపడి కోరిక లూరగా
మదనుడు ములుకుల నూరగా మదిని వలపు మితిమీరగా
కుదురుగ నా యొడి కుచ్చెలపైనిడి చెదరక బట్టిన చేతికి మ్రొక్కుచు ॥ నా మనో ॥

చ3. మరిమరి సరసపు మాటలనను బ్రతిమాలి యెట్టకేలకు జయమంది
తరచుగ రతి కూజితములచేతన తమ్మరసము పయ్యెదపైజింది
ద్విరదేంద్ర పాలుడు తోట్ల వల్లూరిపురవాసుడు వేణుగోపాలుడు
కరుణను దాసు శ్రీ రాముని బ్రోచిన ॥ నా మనో ॥
ఘనుడు కళలుమై దేరగా నను కలసి మెలసి తమిదీరగా,
నఖవిరచిత రేఖలు మీరగా, సుఖ వీచులు పైపై బారగా
సురసుర సొక్కుచు సోలుచు లేచిన తరి ఐయ్యేర మిరువురమును నిలువగ ॥ నా మనో ॥

సురటి - ఆది

(ఇందు చరణము మధ్య నొకావృత్తము, మధ్యమకాలము, దాని తరువాత ఆవృత్తమొకటి చౌకకాలము, దాని తరువాత చివరి వరకును మధ్యమకాలము పాడవలెను)

పల్లవి ॥ సా ; సా స ని ని ద పా పా మా । పా నీ దా ప ద పా పా మ గ రీ ॥
నా . మ నో . . . ధ న ము । జూ . ర గొ . . న్న వి . . ॥

; రి మామ రీ మా పా పా పా । పా సా నీ దా పా ; పా ; ॥
. న్నా . ణ పు దొం . గ కు । మం . . గ ళం . నా . ॥

; ప సా ని దా పా ; పా పా । మా గా పా మా మ గ రీ రీ రీ ॥
. సా . మి కి దే . శు భ । మం . . గ ళం . . ముద్దు ॥

; రి మామ గా రీ రీ సా సా । ని స రి మ మ గ ప మ । రీ ; సా ; ॥
. సా . మి కి దే . జ య । మం . . . . . . గ . । ళం . . . ॥ ॥ నా మనో ॥

అనుపల్లవి మధ్యమకాలం

అ.ప॥ రి ప మ గ రి మ రి స రి మ పా ప ప ప ప । మ పా ప ని ద ప మ నీ , స స స స స ॥
ప్రే . మ తో నా . కౌ . గి ట జి క్కి కు లు కు । పి సా ళి గు . బ్బ ల పో . టు ల న ల సి ॥
ని స రి మ రి స ని రి స ని ద ప ప మ ప ని । స రి సా ని ద ప ద పా మ గ రి మ ప ని ॥
పి రి వి రి గా . న న గి పె న గి మే . . ను । మ ర పించు చు ముri పించు చు నే . ర్పున ॥ ॥ నా మనో ॥

చ 1. , ; మామ మామా ; మా గా మ పా ప నీ దా । ద ప మ గ రీ ; ॥
. . క్రొ వ్విన కో . వె ల లే . మా . వి । చి . గు . రు . ॥
; రి పా మ గా రి మ రి మ రీ సా । ; రి మా రి మాపా ; ; పా ॥
. కొ రి కి న క్రి . య. నా . । . వా . తె ర నొ . . క్కి ॥
; మ పా ప పా పా ప స ని ద ప మ । పా ; నీ సా ; నీ సా ; ॥
. న వ్వు . మొ గం . . బు . న . । లం . క రిం . ప గా . ॥
; రి మా రి సా నీ నీ రి స ని ద । పా మా పా నీ సా ; ; సా ॥
. న న వి . ల్తు ని బా . . . । రి కి మ ది సో . . క్కి ॥ ॥ నా మనో ॥

మిశ్రం
రి స స ని ద ప ప ప ని ద ప మ గ రీ స । రి మ రి మ ప మ ని ద । పా ; పా ప ప ॥
ద . వ్వు ద . వ్వు ల నె ఉ రి కి మె ల మె ల్ల । ద రి కి ద రి కి ద రి । కి . ద గ్గ రి ॥

చౌక కాలం
; మ పా ని సా రీ రి మ రీ సా । సా నీ రి స ని ద । పా నీ , స సా ॥
. చి . వ్వు న న ను . బ . । ట్టి న మై . . . । . ఝు . ల్ల ని ॥

మిశ్రం
రి స స స ని ద ప ప ని ద ప ప మ గ రి రి । రి మ గ రి మ రి స స రి మ రి మ పా ; ॥
చి టు కు న వీ . డి న నీ . వి తో ని . క్కి న । చి . న్ని చ . న్నుగ వ రీ . . వి తో . ॥

మ ప ప ప ని ద ప మ ప ని ద ని సా ; । ద ని స స రి మ రి స । రి స ని ద ని సా , ॥
మొ. వ్వ పు ట ర గ ను మూ . . త తో . । మో. హ పు చె మ ట ల । పూ. త తో . . . ॥
నీ స స రి మ రి స రి స ని ద ని స స స । రి స ని ద పా ప ప । మ గ రి స రి మ ప ని ॥
పు వ్వు ల పా . న్ను న పొం . దు గ న ను ని డి । పొ రి పొ రి గా ము ని । పో . రు న తీ . రు న ॥ ॥నామనో॥

2. నవ్వు మొగముతో నన్ను జూచిన

శ్రీరాగము - ఆది

పల్లవి ॥ నవ్వు మొగముతో నన్ను జూచిన నాముద్దు సామికి మంగళం ॥ నవ్వు ॥

అ.ప॥ పువ్విలుతు పోరున నలసి సొలసి నివ్వటిలుచును నేనిలచిన తరి ॥ నవ్వు ॥

చ1. కదునిక్కి గబ్బిగుబ్బలముడి వీడిన పైఠినితో
తడబడిన చిక్కున బడిన చక్కని తారహార నాయక మణితో
విడినీల జలద కరకల కైవడి విరులు జారిన వేణి భరముతో
సడలియోరలకు బెడసిన ముంగర చక్కజేయు దక్షిణ కరముతో
యెడమచేత పావడ చెరుగుబట్టి వడి వడి నే పాన్పు డిగ్గిన తరి ॥ నవ్వు ॥

చ2. కొనగోటి నొక్కులు దేరిన చెక్కుదోయి సోయగముతో
మొనపంటి గంటుల నవసి సొంపులు గుల్కు మోవిరాగముతో
మొనసిన చిరు చెమటల దడసిన ముద్దుమొగమున కస్తురి తిలకముతో
కనకపు టొడ్డాణము పట్టుదప్పి కానవచ్చు నాభి వివరముతో
ఘనసుధాకలశ కలిత హస్తయై తినధి వెడలు మోహిని క్రియనున్నతరి ॥ నవ్వు ॥

చ3. ఆసచే నుపరతి నలసిన కతన నాయాసపుటూరుపు సోకుతో
భాసిల్లు వెన్నెల బయలను సంపంగి పూసురటి విసరుటీకుతో
వాసిగ వల్లూరివాసుడైన గోపాలుజూచు క్రీంగంటి చూపుతో

దాసురామకవి కృత మృదుమధుర గీతము గానముసేయు సొలపుతో
హొసుగ బంగరు టరుగుల నీరెండగాసినట్లు పిరుదులొప్ప నిలిచిన
నవ్వుమొగముతో నన్ను జూచిన నా ముద్దుసామికి మంగళం ॥ నవ్వు ॥

శ్రీరాగము – ఆది

పల్లవి ॥ రీ గా రీ సా స ని రీ స ని పా । ప ద నీ పా ప మ రీ గా రీ ; ॥
న . వ్వు మొగ . ముతో . . । న . . న్నుజూ . . చి న . ॥

సా , స నీ పా పా రి స రీ రీ । ; ప మ రీ గా రీ సా ; ; ॥
నా . ము . ద్దు సా . . మి కి । . మం . . గ ళం . . . ॥ ॥ నవ్వు ॥

అ.ప॥ పా , ని మాపా పా నీ సా రీ । రీ గా రీ సా స ని రీ స ని పా ॥
పు . వ్వి లు తు పో . దు న । న ల సి . సొ . ల సి . . ॥

పా , రి సా సా సా నీ పా ; । ద ని ప మ రీ గా రి మ పా నీ సా ॥
ని . వ్వ టి లు చు ను నే . । ని . ల . . చి న . . త రి ॥ ॥ నవ్వు ॥

చ 1. ప ప మ రి గ రి గ రి స రి రి మ మ ప ప ప । ని ని ప మ రి రి గ రి స రి ప మ పా ; ॥
క దు . ని . క్కి గ బ్బి . గు . . బ్బ ల ముడి । వీ . . . డి . న . పై . రి ణి తో . ॥

ని ని ప మ ప రీ మ ప ని మ ప రీ గ రి । మారి పా మ రి గ రి స రి మ పా ; ॥
త ద బ డి న చి క్కున బ డి న చ క్క ని । తా ర హా ర నా య . క మ ణి తో . ॥

రి మ పా ప ప ని ని ప మ ప ని నీ ప ని । ని ప మ పా స ని ప మ రి మ ప ని సా , ॥
వి డి నీ ల జ ల ద క ర క ల కై వ డి । వి రు లు జా రి న వే . ణి భ ర ముతో . ॥

ప ని స రీ రి రి రి స ని ప ప ని స రి రి । రీ రి సా ని పా ప మ ప ని స స స స ॥
స డ లి యో రు ల కు బె డ సి న ముం . గ ర । చ క్క జే . యు ద . క్షి ణ క ర ముతో ॥

ప ప రి సా రి ని స ని ప స ని ప మాప । రి గ రి స ని ని ప మ ప గ రి స ని ప ని స ॥
యెుడ మ చే త పా . వ డ చె రు గు బ ట్టి । వ డి వ డి నే . పా . న్నుడి . గ్గి న . త రి ॥ ॥ నవ్వు ॥

చ 3. పా మ రి గ రి గ రి స రి రి మ మ ప ప ప । ని ని ప మ రి రి గ రి స రి ప మ పా ; ॥
ఆ న చే . ను ప ర తి న ల ని న క త న । నా . యూస పు టూ . రు పు సో . కు తో . ॥

రి మ పా పా ని ని ప మ ప ని ని ని ప ని । ని ప మ పా స ని ప మ రి మ ప ని సా , ॥
భా . సి ల్ల వె . న్నె ల బ య ల ను సం. । పం. గి పూ సు ర టి వి స రు ఢీ కు తో . ॥

ప ని స రి రి రీ రి స ని ప ప ని స రీ । రీ రి స ని ప ప మ పా ని సా స సా ॥
వా . సి గ వ ల్లూరి వా . సు దై . న గో । పా లు జూ. చు క్రీ . గం టి జూపు తో ॥

పా రి సా రి ని స ప ని స ని ప మ పా । రి గ రి స ని ని ప మ గ రి స నిప ని సా ॥
దా సు రా మ క వి కృ త మృదు మ ధు ర । గీ . త ముగా . న ము సే . యు సాం పు తో ॥

రి గ రి స స ని ప మ ప ద ని ప మ రి మ ప । ని ని మ పా ప రి మ ప ని ని ని మ ప ని స ॥
హా . సు గ బంగ రు ట రు గు ల నీ . రెం . డ । గా . సి న ట్లువి . రు లొ ప్ప ని లి చి న . ॥ ॥ నవ్వు ॥

దరువు

వచ్చెనడుగో

(భామా కలాపము)

ప ॥ వచ్చెనడుగో । మారుడు వచ్చెనడుగో ॥

అప ॥ వచ్చెనడుగో చెచ్చెరంబున । పచ్చవిల్తుడు మచ్చరంబున
విచ్చుకత్తి తళుక్కుమనగా । నిచ్చటికి వేవేగ మిప్పుడు ॥ ॥ వచ్చె ॥

చ 1 ॥ శారికలు నౌబత్తు వేయగా । గండు తుమ్మెదలు చేరి సంగీతము బాడగా ।
కేకి చయము కొలువై కోవెలలు గూయగా ।
ఆసరకు మందారపగతికి । మదమరాళము । శారికలు కవ్వాదు చెప్పగ ॥
హోరవములాకాశమున । విస్తరముగ ధంకాలు వేయుచు ॥ ॥ వచ్చె ॥

చ 2 ॥ బారు కోవెల మూకకూయగా । దాపల సుబేదారుడు వసంతుడెప్పుగ
వెలపల జమాదారుడు చంద్రుడు చల్లగా ।
చేరి చిలుకల రథము పయిగురి ।
కోరి శరములు వేశనవలో దారుడు మన్మథుండిపుదు ॥ ॥ వచ్చె ॥

చ 3 ॥ తమ్మి మిధ్యడ మావిమ్రోయగ । కమ్మగాని లెమ్మని ఆపైన నిలిపెగా ।
కుడిచేత పూపుటమ్ములు వెంట సంధించెగా ।
కెవ్వునార్చి । హుమ్మని బాణములేసె । నమ్మరొ
నేనేమిసేయుదు । రమ్మనె కోటవల్లూరి రాజ గోపాలుని ఇచటికి ॥ ॥ వచ్చె ॥

Note : This song (Daruvu) was identified by Padmabhushan Smt. Swapnasundari from an early 19th centu
'Bhamakalapamu' which has been in performance for over a century. The 'Makutam' which is borne at
indicates that it could be a song composed by Dasu Sriramulu garu, who was known to have specially
performance librettos of the tradition of Deva Dasis (Dancing girls) of Andhra.

శ్రీ దాసు శ్రీరాములు గారు 1887 సం॥లో రచించి 1893లో ప్రచురించిన భగవన్నామ పఠనానుకూల 'కృతులు, పదములు, జావళీలు' అను పుస్తకమునకు

అవతారిక

శ్రీరస్తు

శ్రీ వేణుగోపాలకృష్ణ పరబ్రహ్మణే నమః

గాన విద్యావినోద రసిక జనానందకరంబుగ నుండునటుల

ఏలూరు గ్రామ నివాసియును, ఫస్టుగ్రేడ్ ప్లీడర్‌గారునునగు

దాసు శ్రీరాములు గారిచే

రచియింపబడిన

కృతులు

శ్రీరస్తు

ఇది కృష్ణామండల మందలి అల్లూరు అను గ్రామమునకు అగ్రహారికులై

దాసు కన్నయ మంత్రీంద్రులకు కుమారుడగు శ్రీ రామాత్యుండు,

ఏలూరు సబార్డినేటు కోర్టులో ఫస్టుగ్రేడు ప్లీడరుగా నుండు కాలమున

శ్రీ రాజా బొమ్మదేవర వేంకట నరసింహనాయుడు బహద్దరు

జమీందారుగారి వలనం బ్రేరేపించబడి సర్వజిత్సంవత్సర చైత్రశుద్ధ ప్రతిపత్తు మొదలు

మార్గశీర్ష బహూళామావాస్య వరకు రచించిన

భగవన్నామ పఠనానుకూల కృతులగు

శ్రీ కృష్ణలీలా ప్రతిపాదకములగు పదములు మొదలగునవియుగల

చిన్ని పుస్తకము

౧౮౮౭ సం ॥ ది 20 డిశంబరు

దాసు శ్రీరాములు

ఏలూరు

*శ్రీ దాసు శ్రీరాములు గారు **1887** సం॥లో రచించి **1893**లో ప్రచురించిన ప్రతిలోని, సాంప్రదాయపరంగా నృత్యాభినయానికి ఉపయోగిస్తున్న స్వరజతులు, తిల్లానాలను యధాతథంగా ఇక్కడ పొందుపరిచాము.*

స్వరజతులు

సామి యది గజగామినిరా

కళ్యాణి - ఆది

పల్లవి ॥ స్వ॥ సా, ని ధ ప ప ని ధా మ ధ మా గ రి స రి స పా మ ధ ప స ని ధ ప మ ప ధ ని।

సా ॥ **సా మి య ది గ జ గా మి ని రా త గు స ర సు డం చు ని ను స ర స కు బి లి చె ర। ॥ సామి ॥**

చ॥1 స్వ॥ స రి గ రీ స ని స రి సా ని ధా ని స రి సా ని ధ ప ధ ధ పా మ గ మ ప ధ।

సా ॥ **స రి గ నీ వు మ ద న మూ ర్తి వౌ దు వు చ కో ర న య న న టిం చు ర తి గ తి। ॥ సామి ॥**

చ॥2 స్వ॥ స రీ గ ప మ ధ ప ని ధా ప మ ప ధ ని। స రీ ప ని ధ ప మ ధ పా మ గ మ ధ ని। ॥ సాని ॥

సా ॥ **వి రా ళి బ డి త ర త రా ల వి ద మె ద। స రా లు గ ను గొ న వ రా లు గు రి యు ర। ॥ సామి॥**

స్వ॥ రి స నీ ద గ రి స ని సా రి రి స స నీ ధ నీ స స ని

చ॥3 సా ॥ **కు ల రా ళి ర ర స ద ళీ ర ము లు కు ను గ ళా ధ రు ని**

స్వ॥ గ రి స రి స మ ప ధ ని స రి గా రి। స రీ స ని సా ని ధ నీ ధ ని గ్గ రి స రీ నీ రి సా ని ధా

సా ॥ **రు చి ద ళా న కె ద గ ళ . వ ళిం చి। చ లిం చి వె లం ది మె లం గె వా ట మూ గ నీ బో టి తో టి నీ**

స్వ॥ ధ న్ని ధా ప గా రి గ్గ రి స సా సా రి గ మ రీ గ మా ప గా మ పా ధ మా ప ధా ని ॥ సాని ॥

సా : **కూ ట మీ క నీ కే టి కీ ప ని సా టి గ ను పా టి గా ను సూ టి గా ను మే టి గా ను ॥ సామి॥**

చ॥4 స్వ॥ స ర్రి గ గా రి స ని ర్రి స నీ ధ ప ధ న్ని ధ ధా ప మ గ మ ధ ని ధా స రి గ మ ప ధా ని ధా

సా ॥ **ని క్క ము గ న ది చ క్క ని చి న్న ది ద క్కి తి న న్న ది ద య గ న రా ని ర త న య వి హి తా**

స్వ॥ రి గ మ ప ద ని ధా గ మ ప ధ ని దా మ ప ధ ని ధా ప ధ ని ధా ధ ని ధా ని ధా

సా ॥ **ర త న య వి హి తా త న య వి హి తా న య వి హి తా య వి హి తా వి హి తా హి తా**

స్వ॥ ధా స ర్రి స్స రీ స ని సా ప ద్ధ ప్ప ధ ప మ పా స ర్రి స్స రి స ని సా ధ ని ॥ సాని ॥

సా ॥ **తా దా మో ద ర క వి తా దా స్వ స్వ య జ ని తా సు శ్రీ రా మ ను . తా ధ ని ॥ సామి ॥**

2. కోపమటరా నా పైని

బిలహరి - చాపు

పల్లవి॥ స్వ॥ గా పా ధ రి స ని ధా పా మ గ రీ గ సా గ రి స ని ద స రి।
సా॥ **కో ప మ ట రా నా పై ని నా సా మి గా త గు త గు ర స రి।**

స్వ॥ గ ప ధ రి స ని ధ ప ధ ప మ గ స రి గ స రి । ॥ గా ॥
సా॥ **కొ ద మ చ ను గ వ న ది మె ద ర స రి . . . ।** ॥ కో ॥

చ॥ 1 స్వ: స రి గా గ్గ గా రి గ పా ప్ప పా గ ప దా ధ ధా ధ ప సా స్స సా।
సా॥ **త ద బా టు న నొ ద బా టె న క దు నీ టు న జ ద వే టు న ।**

స్వ॥ గ రి స ని ధ ప మ గ రి స రి గ స రి ॥ గా ॥
సా॥ **తొ ద ల తొ ద లి డి వ డి బొ దు తు స రి** ॥ కో ॥

చ॥ 2 స్వ॥ స మ్మ గ రి సా రి గ పా రి ప్ప మ గ రీ గ ప ధా
సా॥ **పు వ్వి లు తు పో రి ది రా న వ్వు ల కు వే ళ గు రా ।**

స్వ॥ గ ద్ధ ప మ గా ప ధ సా సా రి గ రి స రి స ని ధా।
సా॥ **ద వ్వు ల కు బో కు ము రా నీ వి ము డి వ ది లె ను రా।**

స్వ॥ పా ధ ని ధ ప ధ ప మ గా రీ గ మ గ రి గ స రి సా। ॥ గా ॥
నీ ప ని యి క ను గ న రా మో వి గ ర తు ర స ర సా। ॥ కోప ॥

చ॥ 3 స్వ॥ ధ ప ని ధ ప స ని ధ ప మా ప మ గ రి స రి స ని ధ సా గ రి స రి గ మ గ రి గ పా।
సా॥ ని ను నె ద ను వ ద ల ను రా న ను గె లి చి ప ద గ ద రా వి ను వి ను ము మ న వ ల రా ।

స్వ॥ ప మ గ ప ద ని ధ ప ధ సా గ రి సా ని రి స నీ ద స ని ధా ప ని ధ పా మ
సా॥ ప ను ల కు ను ఘ ను డ వు రా ఘ న దా సు కు ల రా మ క వి ప్రే మ ద ని యిం పు

స్వ॥ గ రి స రి స ని ధ స రి గా ॥ గా ॥
మి క ద య ద ల చి న స రి ॥ కో ॥

3. సామి రారా సమయమురా

శుద్ధ కాంభోజి - ఆది

పల్లవి॥ స్వ॥ సా ని ధ పా మ గా ప ధా సా రి స నీ ధ ప మ గ ప ధ। ॥ సాని ॥
సా॥ **సా మి రా రా స మ య ము రా జ ల జా క్షి గ వ య ని క।** ॥ సామి ॥

స్వ॥ రి సా ని ధ ప ధ ని ధ ప ధ మ గ ప ధ స రి గ సా ధ ప ధ పా మ గ మ ప ధ।
సా॥ **స రో జ ము ల ను రో జ ము ల మ ద ను డు గు రి య తా ది క ప రా కు వ ల దు ర।**

చ॥1 స్వ॥ ధా ని ధ ప ధ ప మా ప ధ ని ధ ప మా ధ ని ధ ధ ప మా ప ధ స ని ధ స రి గ।
సా॥ నా మ న వి వి ను మా ద య ను గ ను మా వ ని త న ను మా న ము వ ద లి య వ ల।

స్వ॥ ధ స రి ప ధ ని నీ ధ ని ధ ప ధ సా రి గ రీ సా ని ధా పా ధ ని ధా పా మ గా పా ధ। ॥సాని॥
సా॥ న వ ల కు వ ల యా క్షి బె ద రె ర కో కి ల కూ క ల కు కే కు ల కే క ల కు వే గ ।॥సామి॥

చ॥2 స్వ॥ నీ ధ ని ధ ప ధ పా ప మ గ మ ప మా గ రి గ స రి సా రి గ మ ప ధ స ర్రి గ ।
సా॥ నీ మ ధు ర వ చ నా మృ త ము చె వి నా ని న ది మ ద నా ర్తి బ డి న ది ని క్క ము।

స్వ॥ రి గ్గ మ గ మ్మ ప మ ప్ప ధ ప ధ ని ధా మ ప్ప ధ పా గ మ్మ ప మా రి గా మ ప ధ॥ సాని॥
సా॥ చ క్క ని చు క్క ర మ క్కు వ జి క్కె ను గా చొ క్క ము గా నొ క్క టి గా సొ క్కిం చు మి క॥ సామి॥

చ॥3 స్వ॥ సా ని ని ధ ధ ప మ గ రి ధ సా రి గ మ ప ధ ని ధ ప ధ రి గ మ పా।
సా॥ దా పు న మ న యు ప వ న ము లే ద లి రు ల ల రా రు పొ ద ల గ దు రా।

స్వ॥ గ మ ప ధా మ ప ధ ని ధ ప మ గ రి స రీ గ్గ మ ప రి గా మ్మ ప ధ।
సా॥ వ ల దు రా చ ల ము రా గ ద ర బ లు ప సం దు గ ల ప సం బొ ద ల।

స్వ॥ మ పా ధ ని ధ ప ధ ని ధా ధ ప మ ప ధా ధ పా ప మ గ రి స ద సా రి గ మ ప ధ।
సా॥ బి రా న వ ర హి మ క రా న న ను మ రు దు రా న ద ను ప గ ద రా రి పు ద ను జ।

స్వ॥ రి సా ని ధా స నీ ప పా ని ధా ప మా ధ పా మ గా రీ గ మా పా ధ।
వి రా మ దా సు రా మ దా స రై ము దా ది దా య కా మే ఘ సా య కా ॥ సామి॥

4. సామియేమిరా సరసాన

శంకరాభరణం - చాపు

పల్లవి స్వ॥ సా రి గా మ పా ప మ గా మ ద రి స ని స ని ధ ప మ ధ ధ ప ప మ గ రి స ని।
సా॥ సా మి యే మి రా స ర సా న క లి గి తె స ద న ము న మ ద ను ని క ద న గ తి।

చ॥ 1 స్వ॥ పా మ గా రి స ధా ప మా గ రి ధ నీ ధ పా మ గ స ని రి స ని ధ నీ స ని ధ ప మ గ రి।
సా॥ మో ము మో ము న జే ర్చి బా లి చే ము ద్దు బె ట్ట గ . ము దు రు ము దురు గ వి సరి క స రి తి।
॥ సామి॥

చ॥2 స్వ॥ స మ్మ గ మ రి గ సా రి గ రి గా రి స రి ప్ప మ ప గ మ రీ గ మ గ మా గ రి।
సా॥ ని క్కు చ ను గ వ ని యె ద నా టిం చి న నొ క్క వ ల ద న నో టి కి దో చె న టు।

స్వ॥ గ ద్ధ ప ధ మ ప మా ప ధ ప ధా ప మ ప ధ ని సా గా రి స నీ ధ ప రీ స ని ధ ప మ।
సా॥ యె క్క డి స వ తి యే మ ని బో ధిం చె ర యి క స రే జె ఖ లి ఖ లి ర నీ ప ని దె లి సె ।

స్వ॥ ధా పా మ గ రి స ని । ॥ సారి ॥
సా ॥ యే రా ద య గ న ర । ॥ సామి ॥

చ॥3 స్వ॥ పా మ పా మ గ మా గ మా గ రి గా రి గా రి స ని ౖశ్రీ సా ।
సా ॥ నీ సు ధా ధ ర మా న బూ న న నే డు గా ద న్యా య మా ।

స్వ॥ పా పా మ గ మా మా గ రి గా రి స ని ౖశ్రీ ని ౖశ్రీ ని ౖశ్రీ సా గా పా ధ ని సా ।
సా ॥ వ్యా సా వ క గో పా ల క రూ ప క జౌ రా జౌ రా జౌ రా రా నీ కే త గు రా ।

స్వ॥ రీ స నీ ధ ప మ ధా ప మా గ రి స పా మ గా రి స ని । ॥ సారి ॥
వా సి మీ ర గ ను దా సు రా మ క వి దా సి యే లు మి క । ॥ సామి ॥

తిల్లానా

నామదినెంతో నమ్మతి

సురటి – ఆది

పల్లవి॥ స్వ॥ నా ది రి ది త్తోం– తుం ద రి ది ద్దీ త న న న న మ ప ని ధ ప మ గ రి ప మ గ రి స నా ద రి
సా ॥ నా మ ది నెం తో – న మ్మి తి సం తో ష ము ని వి ను మ ని వి కరు ణ గ న గ ద ర య ద ని ది ర

స॥ ధాం త న న న న న న న న న నా , నా ॥ నాదిరి ॥
సా॥ సుం ద రు డ వ ని వ ల చి తి గ ద రా , నా ॥ నామది ॥

సా : పదరపరాకేలా । పంతముసేయుటమేలా
పగలు రేయి నిదురలేక తాళా । ఖాలా కటకట నాలో నటమట,
లై । తి యేరా మరి మరి గోర । సరి । రా । రా । రా జౌరా
హా రి సు ర దా । మా మ రు స ర దా యీ రా తి రి త రి
దా సు రా మ ప ర ద రా జి త సు గు ణ ప ద ॥ నా దిరి ॥
॥ నా మది ॥

శ్రీ దాసు శ్రీరాములుగారి వంశవృక్షము

రఘునాధరావు
1560 ప్రాంతములో ధార్వాడు నుండి గోల్కొండకు రణోద్యోగిగ వచ్చెనట
↓
గంగోజీ (హరిదాస్)
1620-30 ప్రాంతంలో హైదరాబాదులో నుండెను. హరిదాసు దగుటచే ఈ వంశము వారికి 'దాసు' వారుగా ఇంటిపేరు వచ్చినది.
↓
రఘునాయకులు
1640-1650 ప్రాంతంలో బందరుకు బుడతకీచులతో (పోర్చుగీసు వారితో) లౌక్య వ్యవహారములపై వచ్చెనట
↓
గంగరాజు (కన్నయ్య)
1670 ప్రాంతంలో నూజివీడుకి దండపతి పదివిని వచ్చినారు
↓
- జానకిరామయ్య
- సుందరరామయ్య
- వెంకటరామయ్య

సుందరరామయ్య
↓
గంగరాజు
బందరులో ఈస్టు ఇండియా కంపెనీవారు రాజ్యస్థాపన చేసినపుడు 1750-60 ప్రాంతంలో వీరు ప్రముఖులుగా ఉండిరి
↓
- **అక్కిరాజు** — అల్లూరులో సోమేశ్వర లింగమును ప్రతిష్ఠించినాడు క్రీ.శ. 1760
  ↓
  జోగిరాజు (మోహ పుత్రుడు)
- **రఘునాయకులు (కన్నయ్య)** — క్రీ.శ. 1760-92 ప్రాంతంలో గురజ కమదన వారి దివాను
  ↓
  గంగరాజు — దత్తపుత్రుడు. 1851లో మృతి
  ↓
  కుటుంబరాయుడు — 1875లో మృతి
- **బ్రహ్మయ్య**
  ↓
  కృష్ణయ్య (1782-1822)
  ↓
  - బ్రహ్మయ్య — 1830లో మృతి
  - కన్నయ్య — 1816-1889
  - లక్ష్మయ్య — (అవివాహితులు)

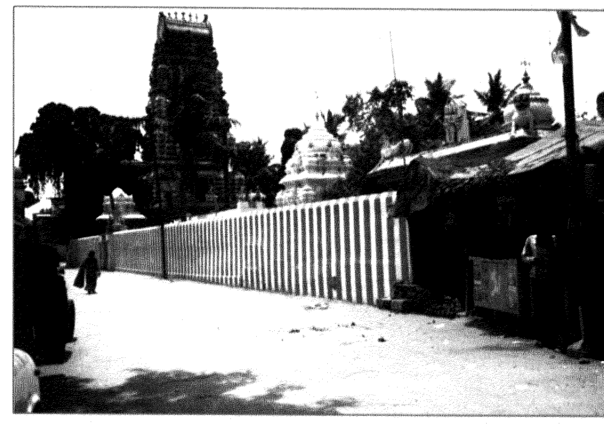
కన్నయ్య
↓
దాసు శ్రీరాములు
(1846 - 1908)
↓

కేశవరావు	నారాయణరావు	మాధవరావు	గోవిందరావు	విష్ణురావు	మధుసూదనరావు	శారదాంబ
1867 -1934	1869-1905	1871-1934	1874-1944	1876-1939	1878-1948	1881-1899

మహాకవి దాసు శ్రీరాములు గారి వంశము వృద్ధి చెంది, వారి వంశీకులు గొప్ప విద్యాధికులై, రచయితలుగా, శాస్త్రజ్ఞులుగా, న్యాయవాదులుగా పత్రికా, విద్యా, వైద్య రంగ ప్రముఖులుగా, కళాకారులుగా, సంఘ సేవకులుగా, దేశ, విదేశాలలో ఉన్నత స్థానాలలో వెలుగొందుతున్నారు.

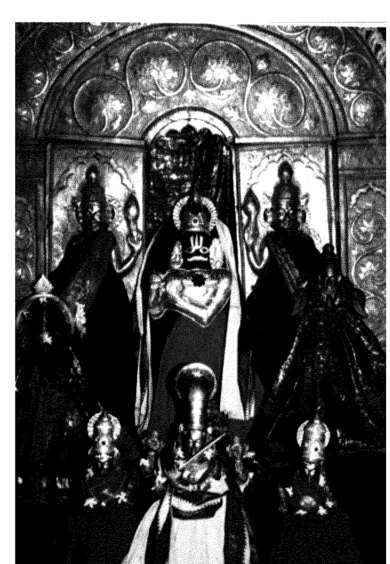
(కీ॥శే॥ దాసు విష్ణురావు గారు వ్రాసిన 'దాసువారి వంశచరిత్ర' 1939 అధారంగా)

తోట్లవల్లూరు శ్రీ వేణుగోపాలస్వామి ఆలయము

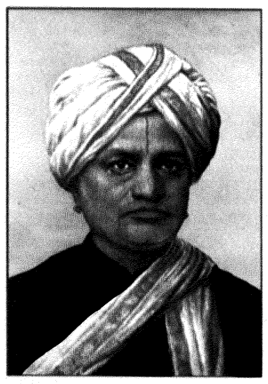
శ్రీరాములు గారు 'కృతులు, పదములు, జావళీలు'
తోట్లవల్లూరి వేణుగోపాలస్వామికి అంకితముగా రచించారు

తోట్లవల్లూరు వేణుగోపాలస్వామి

స్వామి ఎడమ వైపున రాజ్యలక్ష్మి - కుడి వైపున గోదాదేవి

Mahakavi Dasu Sriramulu

Born on April 8, 1846 at Kuraada Village in Krishna district, Andhra Pradesh (INDIA), Mahakavi Dasu Sriramulu, legend of his times, lived and wrote in an era awaiting the birth of the novel and the short story. His philanthropic parents Kannaih and Kamamma sent him to Machilipatnam to learn English but called him back, afraid he would embrace Christianity. Sriramulu became a teacher and later a lawyer but his heart was in poetry and performing arts. For literati, his name became synonymous with *Devi Bhaagavatham*, hailed as a landmark in classical poetry. Sriramulu's works include plays, parodies, operas and societal discourses. In 1873, he wrote one of his earliest poetic works, *Vedaachalamahaatyam* and *Krishnaarjuna Samaram.*

His works reveal his facility with every form of literary articulation. While most of his plays such as *Saakuntalam* and *Maalati Maadhavam* are replete with Sanskritic phrases, works like *Chakkatladanda* are in pure Telugu. His operas include *Saatraajiti Vilaasam* and *Samvaaranopaakhyaanam* which he wrote at Dokiparru village, where he started a school. *Telugunaadu* mirrors contemporary caste norms on the lines of Srinaadha's street play *Kreedabhiraamam.*

Today, the Mahakavi's contribution to music and theatre enjoys greater visibilty and popularity. His *Abhinaya Darpanam* has been compared to Bharata's *Naatya Saastra.* Most of his musical compositions are *Kritis, Jaavalis* and *Padams* dedicated to Lord Venugopalaswamy, the presiding deity at Thotlavallur. Though Sriramulu's *Padams* and *Jaavalis* sound overtly sensuous, they are rooted in bhakti. They were written keeping *abhinaya* mainly in view. His *Padams* and *Jaavalis* have the same simplicity and sonority that marks Kshetrayya's compositions. They are favourite items with Kuchpudi dancers of today as they were with the devadaasis of his time.

Besides being a poet, playwright, composer and choreographer, Sriramulu was also a social reformer, a contemporary of Kandukuri Veeresalingam with whom he shared the platform several times. His *Duraachaara Pisaachabhanjini* was a critique of superstition and obscurantism. His musical compositions are an inevitable part of today's musicians' and dancers' repertoires. The Mahakavi died on May 16, 1908.

చ2. ఏమరి నేనూరకుంటినా ఈ రాత్రి
ఏ వేళకే బుద్ధియో
కోమలముగ నింత గోవగొన్నవాడు
వామాక్షి మనవాడ నమ్మరాదమ్మా ॥ కట్టి ॥

చ3. మోస పోతి వేణుగోపాల దేవుని
బాస నిజము గాదే
దాసు శ్రీరామదాసుని హృదయము
బాసి గడియ యైన నిలువ నొల్లదమ్మా ॥ కట్టి ॥

కాంభోజి – త్రిపుట

పల్లవి ॥ ; ; ప ద । ద రి స నీ ; , ద దా ॥ దా , దా , । దా , ని ని దా ప ॥
. . క . । ట్టి . . . . వై ॥ తు . నా . । ప . . ద . . ॥

ద ప మాపా । నీ దా పా ; ॥ ప ద రి స ని ద । దా ని ప పా ; ॥
. . . కిం । టి . లో . ॥ వా . . . . . . । . . . ని . ॥

; ; మ ప దా ని ద పా , ని ద ॥ ప మ గా ; ॥ పా ; దా ; । సా ; ; ; ; ; ; ॥
. . బ . ట్టి . . . . పై . ॥ ట . . . ॥ కొం . గు . । న . . . . . . ॥

అ.ప॥ ; ప మ గా । పా ; దా ; ॥ సా సా ; । సా రీ గా మ గ రీ ॥
. ఇ . . । ట్టి . వా . ॥ . డు . । వం . ట . . . . ॥

సా సా రీ । రి ప గ మ రి గ రి స ॥ ద స రి గ రి గ । రి స ని ద పా ; ॥
. ఇంటి । కుం . దే . లా . యె . ॥ ఎ . క్క . డ . । బో . . . వు . ॥

సా ; సా , ; ; పా దా ॥ రి స ని ద పా । ద ప మ గ ప మ గ రి ॥ స రి గ మ ॥
న . ను . . . కో . ॥ రా . . . . । ద . . . మ్మ . . . ॥ . . . . . ॥ ॥ కట్టి ॥

– పల్లవి అనుపల్లవి వలె చరణములు –